Интервю

Христо Ненов-Джери за киното и живота

Стр. 11

МЗХ опровергава

Губим 51 млн., а не 200 млн. евро по ПРСР

Стр. 6

По тънкия лед

Описват в комикс живота на пророка Мохамед

Стр. 9

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

ДУМА®

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 3 ДЕКЕМВРИ 2013
ГОДИНА 22 БРОЙ 1 (6405)

www.duma.bg

Лобита превземат парламента

Когато адвокати по търговски дела пишат закони

Стр. 13

Откритие

Японски учени доказаха съществуването на аурата

Стр. 28

Инвестиция

Суперхотел върху изкуствени острови ще строят в Поморие

Стр. 4

Срамно

Македонци си присвояват и Димитър Бербатов

Стр. 31

Няколко думи

Юрий БОРИСОВ

Мечти

В празничните нощи си пожелахме здраве и късмет. Дано всеки да ги има. Здравето и късметът обаче са твърде индивидуални. Време е да си пожелаем някаква обща национална цел.

Години наред ролята на такава изпълняваше влизането в НАТО и в Европейския съюз. Вече сме там. Днес на хоризонта не се задава нищо за влизане, така че трябва да се напънем за нова цел. Да решим да излизаме от някъде, звучи ретроградно. Не става. Можем да си пожелаем да построим Магистралата до морето. Целта не е лоша, но ми се вижда някак си краткосрочна. Няма да вдигаме пенсиите още няколко години и ще я изпълним. Можем да си пожелаем да станем "Швейцария на Балканите". Добре звучи, но е някак си изтъркано и като че ли твърде общо. Не се разбира какво точно трябва да правим, за да се случи. Красиво е, но трудно ще мотивира.

Моето предложение е да се напрегнем и да станем най-големите износители на охлюви в ЕС. Хем е конкретно, хем дългосрочно. Трябва в нещо положително да станем първи. Може да не е охлюви, а например боровинки. Или къпини. Или лечебни билки.

Ако на някой му се струва смешно, той да предложи. Никой няма право да се смее, ако няма предложение.

Да съберем хиляди предложения и да започнем обсъждане. Какво ще излезе накрая, трудно може да се предвиди. Важното е да се обединим около идеята, че ни трябва национална цел.

А всъщност, за какво ни е?

160 български работници бедстват в Израел

Наши строители живеят във фургони и без ток

Около 160 българи продължават да бедстват в Израел. Строителните работници живеят в мизерни условия близо до Тел Авив. Те спят във фургони и нямат ток през по-голямата част от денонощието. Повечето от тях нямат и работа, въпреки че са заминали по силата на спогодба между социалните министерства на Израел и България.

За проблема се разчу около коледните празници. Тогава хората обясниха, че са им били обещани около 1800 долара заплата и добри условия.

До 1-2 седмици ще се събере смесен комитет за комуникация между двете страни, съобщи шефът на дирекция "Международна трудова миграция" в Агенцията по заетостта Димитрина Костадинова. По думите ѝ българското посолство също се е заело със случая, но няма как да се действа по-експедитивно. Чакаме отговор от израелската страна, което зависи от нас, е изпълнено, заяви Костадинова.

Междувременно още десетки българи заминават за Израел по силата на спогодбата. В договорите се говори за добри условия и високи заплати.

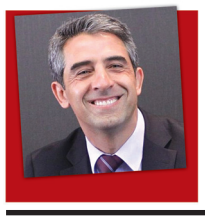
"В договора ни пишеше, че ще сме в квартири по трима в апартамент", разказва един от бедстващите мъже. Оказало се обаче, че ще бъдат настанени във фургони по четирима души. Условията са адски. Има една кухня, която обслужва 300 души, оплаква се още работникът. Градът, в който са настанени българите, е близо до Тел Авив. Пътят до базата обаче е черен и затова са откъснати от света.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Занимателно и полезно прекарване на зимната ваканция предлага на любознателните малчугани Националният музей "Земята и хората" - вчера там децата научиха как растат кристалите, а днес ще решават минералословица

Стр. 25

ПРЕЗИДЕНТЪТ ПЛЕВНЕЛИЕВ ХВАЛИ БЪЛГАРСКАТА ПРИРОДА СЪС СНИМКА ОТ САЩ

Стр. 3

ISSN 0861-1343

България

Печели се не с магистрали, а със запазване на младите

В България ще има нова частна АЕЦ, смята проф. Нина Дюлгерова

ГЕРБ няма да могат да постигнат това, което желаят - една партия е печеливша не с магистралите, които прави, а с това как запазва младите поколения, категорична е преподавателката във Варненския свободен университет проф. Нина Дюлгерова. Тя припомни заявката на премиера Бойко Борисов за втори самостоятелен мандат на ГЕРБ и изтъкна, че "динамиката е голяма".

"Ако се появи газопроводът "Южен поток", в България ще има не само американско, но и руско присъствие. България е експериментална територия. Ще има изненади, посочи специалистката по геополитика. Вотът ще се реши извън България, прогнозира Дюлгерова.

Проф. Дюлгерова е категорична, че сигурно присъствие в следващия парламент имат само ГЕРБ, БСП и ДПС. Прогнозите са за още поне 3-4 нови коалиции, които ще заявят желанието си за участие в изборите до април.

Коментирайки геополитическите и енергийни аспекти в развитието на региона, тя прогнозира, че през 2013 г., вероятно ще има използване на шистови технологии за добив на газ както в България, така и в други страни от ЕС. "В България вероятно ще бъде използвана шистова технология и настоявам тези, които я искат, да отидат да живеят там, където ще се прилага", добави проф. Дюлгерова.

Според нея изключително важен е въпросът дали през 2013 г. ще започнат процедурите за удължаване на лицензите на 5 и 6 блок на АЕЦ "Козлодуй". Тя е категорична, че не бива да ставаме жертва на геополитика или интереси на някой, който е твърде далеч от нас.

Предстоящият референдум за ядрената енергетика ще бъде изцяло политически, убедена е професорката. Тя смята също, че ще има втора атомна централа. "Политическите ходове са ориентирани към това: атомна централа - да, частна - да, американска - да", каза още Дюлгерова и коментира, че това би било пагубно не само за България, но и за целия регион. Тя предупреди, че сигурността може да се осигури само с държавно участие.

Спешно привикват шефовете на службите

Новата 2013 г. започва ударно за Темида. Още през тази седмица вътрешният министър Цветан Цветанов заедно с новия главен прокурор Сотир Цацаров събират шефовете на служби в МВР, главния секретар Калин Георгиев и директорите на Националната следствена служба, ДАНС и Националната разузнавателна служба - Бойко Найденов, Константин Казаков и Драгомир Димитров.

Целта на голямото съвещание е да се вземат реални мерки, така че разследващите органи да събират годни доказателства, които да издържат в съда, за да се стига до ефективни присъди по знакови дела. Срещата ще е секретна заради класифицираната информация, но сред обсъжданите теми ще е делото "САПАРД", което се очаква да започне отначало с обединени материали по производствата за пране на пари и източване на евросредства. Друг момент ще е работата по атентата в Бургас.

От прокуратурата имат задачата да докажат по безспорен начин, че всички от "Наглите" са участвали в отвличанията, а не само четирима, които бяха осъдени на първа инстанция. Срещу "Килърите" пък скоро ще бъдат внесени още два обвинителни акта - за убийствата на бившите членове на бандата Владимир Филев и Георги Георгиев, както и за стрелбата срещу Юри Галев.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Първото бебе, родено през 2013 г. в хасковската АГ-болница, е Василена Костова. Момиченцето е с тегло 3.9 кг и е получило името си в чест на Василовден

ОТБЕЛЯЗВАМЕ 135 ГОДИНИ ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО НА СОФИЯ

София ще отбележи 135 години от Освобождението си с поредица от прояви утре. Те са организирани от Столичната община в партньорство със Софийската света митрополия, Сдружението на приятелите на Русия "Александър Невски" и Фондация "Героите на България".

В 10 ч. ще има благодарствен молебен в църквата "Света Неделя". Храмът е избран, тъй като в него се е състояла първата заупокойна служба в памет на загиналите в присъствието на генерал Гурко още при влизането му в града. По-късно ще има литийно шествие от храм "Света Неделя" до Паметника на българския опълченец и празнично биене на камбаните на централните софийски храмове. В 11,30 ч. празничната програма ще продължи пред Паметника на българския опълченец с участието на актьора Георги Златарев, вокална формация "Юлангело" и ученици от столични училища.

НСОРБ: Държавата подкрепя избрани общини по неясен начин

Когато държавата избирателно решава да подкрепи една или друга община, това изпраща лоши сигнали към другите относно финансовата дисциплина. Ние не можем да подкрепим подобна политика, заяви вчера заместник изпълнителният директор на Националното сдружение на общините Емил Савов. Според него преди поне са се съгласували критериите със сдружението на общините, докато сега такъв диалог липсвал. Между 170 и 180 милиона лева дължат от общините, а държавата не е положила усилие поне за частично финансиране, оплака се още Савов. Той настоява да се предостави възможност на общините да балансират бюджетите си. Финансовата рамка няма голяма разлика от миналогодишната и зависимостта от държавните трансфери е голяма, смята още Савов. Според него обаче общините полагат усилия за собствени приходи и на много от тях им се е наложило повишаване на местните такси.

ЧЕСТИТ 90-И РОЖДЕН ДЕН НА
ВЕЛИЧКА ГЕНОВА СТОЯНОВА

Мила майко,
Пожелаваме ти всичко най-хубаво и още дълги години да се радваш на нашата обич!

Дъщеря Светла, син Огнян

МУЗЕЯТ НА ДОБРУДЖА ПРОДЪЛЖАВА ДА Е БЕЗ СГРАДА

Дана РУСЕВА

Регионалният исторически музей в Добрич продължава да няма собствена сграда. В него е изложено цялото културно-историческо наследство на Добруджа, заяви Надежда Иванова, временно изпълняваща длъжността директор на културния институт. Тя припомни, че през годините са правени много опити да бъде осигурена основна музейна сграда и изрази надежда, че общината ще намери решение на този проблем. Според нея идеята музеят да бъде изнесен някъде в покрайнините - в старо затворено училище или на друго отдалечено място, е неприемлива за град с мащабите на Добрич. Иванова смята, че основната музейна сграда би трябвало да се намира в централната част, за да привлича туристическия поток и да се оформи като действащ културен център.

Сега експозициите на добричкия музей са разположени в няколко различни обекта в града и това създава трудности. Много често се случва фондохранилищата на един отдел да са на различно място от експозицията. Например отдел "Етнография", чиято основна експозиция се намира в Етнографската къща, има фондохранилища в комплекс "Стария Добрич" и в Центъра за бизнес и култура.

Около 16,5 милиона есемеса са изпратени за Нова година

Около 16,5 млн. кратки текстови съобщения са изпратили абонатите на трите мобилни оператора, за да поздравят своите близки за новогодишните празници.

С 6 300 000 кратки съобщения клиентите на "М-Тел" са поздравили своите роднини и приятели за Новата година. SMS-честитките са разменени в мрежата на оператора от 22 часа на 31 декември 2012 г. до 11 часа на 2 януари 2013 г. Повече от 190 000 от тях са изпратени през електронната страница на телекома.

Рекорден е бил броят на изпратените от клиентите на "Глобул" есемеси за Нова година - над 6,02 милиона, или с близо 11 на сто повече от миналата година. Данните са за периода от 22 ч. на 31 декември до 11 ч. на 2 януари. На 1 януари SMS-трафикът в мрежата на "Глобул" е надвишил около четири пъти среднодневния брой на изпратени есемеси.

От 22 часа на 31 декември 2012 г. до 11 часа на 2 януари 2013 г. в мрежата на "Виваком" са били изпратени около 4,15 млн. есемеса.

България

Цитат на деня

„Да запретнем ръкави и да си подредим държавата и собствения живот

Строителят у Плевнелиев "запретна ръкави" в библиотеката на СУ

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Влакът от Русе пристигна вчера по обед само с 15 минути закъснение

ПРЕЗИДЕНТЪТ ИЛЮСТРИРА БЪЛГАРСКАТА ПРИРОДА СЪС СНИМКА ОТ САЩ

Президентът Росен Плевнелиев допусна гаф в новогодишната си реч, като използва снимка с планински изглед от ски центъра Аспен в Колорадо, за да опише красотата на българската природа.

Той отправи новогодишните пожелания от библиотеката на Софийския университет, а речта му бе илюстрирана със снимки от знакови събития и личности за България през отминалата 2012 г. - наводнението в село Бисер, земетресението в Перник, математици със златни медали, героят Марио от дома в Белоградчик и пр.

Плевнелиев описа България като една от най-старите държави в Европа - с древна култура, богата история и неповторима природа. Думите му бяха илюстрирани с фотоси от Царевец и пейзаж на заснежени планински склонове.

Последната снимка бе разпозната като пейзаж от Скалистите планини в щата Колорадо. Същата снимка е поместена и на сайта на "Балкантурист" като рекламираща Пампорово, но там липсва информация къде е местността.

От президентството заявили пред "Медиапул", че нямат коментар за неудобната ситуация. Отклонили въпроси и за авторството на визуалната част от приветствието на държавния глава и не станало ясно дали президентството е уредило авторските права на снимката.

НАП проверява външното министерство

Министерството на външните работи не спазва данъчното законодателство, стана ясно от одитен доклад на Сметната палата за 2011 г. Според документа за годината от отдадено под наем имущество на министерството са прибрани приходи в размер на 334 620 лева. И тъй като сумата надхвърля 50 000 лева, МВнР е трябвало да подаде заявление за регистрация по Закона за ДДС. Това обаче обаче съвсем не е направено. Ако проверката на НАП установи нарушения, ще бъде наложена и парична санкция, която по закон варира от 500 до 5000 лева.

Референдумът - индикатор за зрелостта на обществото

Българите не понасят не само настоящето, но и бъдещето си - такова, каквото се очертава, смята социологът Живко Георгиев

Предстоящият референдум ще помогне да опознаем позициите на нови политически играчи, смята социологът Живко Георгиев. "Няма значение как е инициран този референдум, той е легитимна техника на пряка демокрация и бих пожелал той да не се проваля. Друг е въпросът, че референдумът се превърна във форма на държавен контрол върху общественото мнение".

Според Георгиев, след съществената промяна на въпроса той е двойно по-неясен в сегашния си вид. От тази промяна се налага и съмнението за провал на референдума и неговото дискредитиране за дълго време като техника за обществен контрол върху управляващите, които и да са те.

Въпреки това предстоящият референдум ще бъде косвен индикатор за зрелостта на гражданското общество и адекватността на политическата класа, смята Живко Георгиев. Референдумът ще бъде и съществен индикатор в навечерието на голямото допитване - парламентарните избори през лятото, каза още социологът.

На българския гражданин му омръзна от всякакви реформи, които му се поднасят вече 20 години. Това не означава, че той не иска промяна. Желанието за промяна не е намаляло, коментира още социологът. Според него на предстоящите избори е най-важно дали в кампанията политическите формации ще предложат надежда. "Това е най-дефицитният политически продукт и през 20-те години най-голямата политическа слабост е неумението да предоставят надежда, обещаваща ново бъдеще на българите. Българите не понасят не само настоящето си, но и бъдещето си - такова, каквото то се очертава".

Надеждата, продавана през последните 20 години за краткосрочна употреба, като че ли беше произвеждана в Китай, допълни още той. Според него изборите през тази година ще са интересни, като най-вероятно отново няма да има партия с мнозинство. Най-вероятно пак ще се използват политическите инженерства от типа на "управляващо правителство на малцинството с подкрепа на невидимо мнозинство", не непременно на коалиционен формат. Тази шарена ситуация обаче не ме прави оптимист, заключи Живко Георгиев.

ГЕРБ НЯМА ДА СА НА ВЛАСТ САМИ ИЛИ ВЪОБЩЕ НЯМА ДА СА ВЪВ ВЛАСТТА

Ако не ме лъже наблюдението, Бойко Борисов започна и ще започне все почесто да се изказва миролюбиво. Ще видите през тези 6 месеца един миролюбив лидер, заяви пък социологът Андрей Райчев в коментар за политическото поведение в оставащото време преди изборите. "Вижда ми се повече от очевидно, че българският народ няма да понесе нова тройна коалиция, но със сигурност мога да кажа, доколкото един социолог може да е сигурен 6 месеца преди изборите, че ГЕРБ няма да са на власт сами или въобще няма да са във властта след юли месец", прогнозира Райчев.

"В политиката реалностите са важни, за да управлява, на Борисов ще му трябват над 100 депутати, а това е невъзможно", добави той. Райчев отбеляза, че според проучванията опозиционните на ГЕРБ партии ще получат общо над 10% повече гласове от управляващите. "Бойко Борисов не може да стои в позата на губещ. Именно затова той ще стане миролюбив в името на предстоящите избори", смята социологът.

Въпросът на БСП за референдума беше ясен. Управляващите получиха поредния негатив заради така изменения въпрос. България може да живее прекрасно и с наличието на АЕЦ "Белене", и без нея, коментира Райчев следпразнично. "На референдума ще гласуват не повече от 50% от избирателите", смята политологът Емил Георгиев.

Според Мира Радева изборите се решават реално от едни 10-15 на сто избиратели, склонни да направят избора си на финалната права. "Възможно е дори 6-7 партии да влязат в парламента. Купуването на гласове е от изключително значение при тези малки разлики", добави тя.

Борисов си пожела категорична победа

Категоричната победа на ГЕРБ на изборите ще гарантира запазването на политическата стабилност след вота през лятото и избягване на опасността от икономически срив. Това пък обяви премиерът в нарочно общо новогодишно интервю с няколко телевизии. Репортаж от "събитието" бе излъчен по БНТ1 във вторник вечерта.

"В противен случай, вие виждате другите партии с по 5, по 7, 15 процента, какво ще направят - коалиция пак", разясни Борисов. И даде пример с поранни коалиционни правителства: на Любен Беров и на тройната коалиция, когато, според него, " е правен най-големият грабеж в България, защото е размита отговорността". За коалицията на ГЕРБ с напазаруваните "независими" депутати, която управлява страната в момента, никой не попита. Според премиера най-голямото предизвикателство през миналата година било запазването на финансовата стабилност и инвестициите в инфраструктурата. Те, развитието на малкия и среден бизнес и растежът на строителството и туризма щели да дръпнат напред икономиката през 2013 г.

Честит 70-годишен юбилей на ИВАН КОСТАДИНОВ СТОИЛОВ

член на на РС на БСП-Слатина, София

Иване, прекланяме се пред твоята непоколебима вяра в социалистическия идеал и любов към родината. Доказа го на всички постове през годините като председател на ОПО и Общинския комитет, член на РС и НС на БСП, като човек и гражданин. Високо ценим твоята принципност и борбеност за отстояването на тези високи цели. Честността, волята и всеотдайността, които носиш в себе си, са пример за нас. От сърце ти желаем здраве, родопско дълголетие и обичта на хората!

РС на БСП-Слатина и 254 ОПО

България

Снимки АВТОРКАТА

БНТ1 „отряза” речта на президента

Усмивка е ключовата дума за новогодишния купон в София

Веселка ВЕНКОВА

Че “искаме да живеем достойно в една уютна и модерна България”, а “това може да се постигне само със съвместните усилия на милиони българи, които гледат в една посока и споделят общи ценности”, посрещналите 2013 г. на пл. “Александър Батенберг” в столицата не разбраха. Националната телевизия не сметна за нужно да тества пред жива публика справедливо одумваната по-късно новогодишна реч на държавия глава Росен Плевнелиев.

Хилядите на площада, празнично въодушевени не толкова от наздравици, а от някакво ново усещане за съпричастност към общността, не чуха амалгамата от значението на референдума, гражданския контрол върху дейността на политиците, призива за излизане от носталгията по миналото, гордостта от историята и природата. За кадрите, илюстриращи президентската реч с новите български територии, никой и не подозираше. Хората около мен пееха с цяло гърло химна на Република България. И бяха толкова, колкото всички политически сили не могат да съберат накуп.

Тези “трудолюбиви и честни в ежедневието си” граждани и гости на столицата бяха вече загърбили “лошото и самосъжалението” и бяха открили “смисъла на позитивното”. Туристи от Западна Европа се радваха, че посрещат 2013-а два часа порано, а мощна китайска агитка бурно аплодира запалените фенери, които дълго се рееха в нощното новогодишно небе.

Трябва да се признае, че купонът, замислен като маскен бал, беше организиран перфектно, а младите полицаи на фейс контрола при президентството като същи Кашпировски откриваха нередностите. Полиция, пожарна, лекарски екипи - всичко си беше на мястото, а мъже на средна възраст, под чиито якета се провиждаха бронирани жилетки, бродеха “небрежно” усмихнати сред множеството.

Примата Йорданка Христова, група “Акага”, хитовият Графа и новата Ирина Флорин “подгряваха” настроението, което народът си носеше от вкъщи. Берковската духова музика и Гуна Иванова сериозно раздвижиха пластовете и десетки хора се извиха на площада, повечето водени от внезапно “изникнали” професионални танцьори в национални носии от всички краища. Усмивка е ключовата дума за новогодишния площад в София. Дано след година отново се научим и да си говорим и всеки да се обърне с добра дума към непознатите край себе си.

Пика в празненството поставиха продължителните илюминации, дар от столичната община и БНТ. Камери, фотоапарати, телефони - цялата апаратура по джобовете се насочи към звездното небе, за да запамети фойерверките. А изпълненията на Рафи, Богомил, Ангел и Мойсей показаха, че България освен да “ражда” трябва да се научи да отглежда и цени талантливите си деца.

Не само в центъра София грееше празнично в новогодишната нощ. Трамваите и метрото се движеха по обявения график, а пияни хора, аз поне, не срещнах.

БСП-шеф отстреля 200-килограмов глиган

Снимка KARLOVO-ONLINE

Общинският съветник от Сопот и председател на БСП в подбалканския град Деян Дойнов отстреля навръх Коледа 200-килограмова дива свиня, съобщи Karlovo-online. Младият мъж поразил с един изстрел трофея в Етрополския балкан.

“Много съм горд, такова едро животно досега не е попадало пред цевта ми. Прасето летеше разярено и подгонено от кучетата, приближи със страшна скорост, а аз стрелях и успях да го убия само с един изстрел. Фаталният куршум попадна в сърцето”, разказва ентусиазиран ловецът. Огромното прасе е ликвидирано от 50-60 метра - от пусия с единствен изстрел с ловна пушка 12-и калибър с бренеке.

Дойнов разказва, че членството му като ловец започва в Ловно-рибарско дружество “Алабак” във Велинград преди 10 години. От 2010 г. е в дружинката на “Орел” в Етрополе.

За мен не е толкова важно на всяка цена да убия нещо, важна е разходката сред природата, уважението и разбирателството сред колегите ловци, споделил Дойнов с колега от сайта.

Щом се върне от Балкана, Деян се захваща с другото си хоби. Самоукият художник рисува всичко, което го е провокирало. Ловът и рисуването го разтоварват от забързаното ежедневие, от работата му и от ангажиментите в ОбС-Сопот.

В ПОМОРИЕ ЩЕ СТРОЯТ СУПЕРХОТЕЛ ВЪРХУ ИЗКУСТВЕНИ ОСТРОВИ

Красимир КРЪСТЬОВСКИ

Суперхотел, от ранга на Бурдж ал-Араб в Дубай, ще се строи върху изкуствени острови в Поморие. Новината съобщи кметът Иван Алексиев. Имало вече потенциални инвеститори от Русия и Катар, а местният архитект Камен Шипков разработил идеята за строителството на изкуствени острови. По предварителни очаквания инвестицията само за основното строителство ще бъде от порядъка на 200 млн. евро. Невиждания в страната ни хотелски комплекс ще бъде с ранг 5-7 звезди, всички екстри за туристи, лодки и хеликоптери.

Островите ще се строят на 100 метра навътре в морето, където дълбочината е около 5 метра. На най-големия е предвидено изграждането на хотелски комплекс и увеселителна част, която ще бъде достатъчно далеч от брега, за да не пречи на хората. На другите два острова ще има атракции - водни пързалки, аквариум и център за подводно гмуркане. Така ще се получи комплекс за отдих и развлечение, а между тях ще бъде изградена и самата марина. До островите ще се достига по специален мост. В проекта е предвидено и изграждането на яхтено пристанище, което ще бъде в южната част на бившия лимонаден цех.

Инвестицията е сериозна, а отчетите показват, че си заслужава да се реализира проектът. “Ще разчитаме на публично-частното партньорство, като ние ще осигурим терен. Няма да допуснем строеж на хотели или развлекателни заведения на брега. Те ще могат да бъдат направени само на островите”, обясни Алексиев.

България

Археологията пречела на строежа на подземни паркинги

През 2013 г. щели да ремонтират големите булеварди в София

През 2013 г. Столичната община планира да започне рехабилитация на някои от по-големите булеварди, заяви зам.-кметът по транспорта Любомир Христов. Кметството ще насочи усилията си към модернизацията на градския транспорт и ще продължи проектите за кръстовищата на две нива.

Рехабилитацията на някои от по-големите булеварди ще започне от "Цариградско шосе" и "Европа", ще обхване вероятно и "Дондуков". Ще се купят десет влака за нуждите на метрото, които ще обслужват разширението на първата линия за метрото до летище София и до Бизнес парка в жк "Младост".

Нови паркинги в центъра обаче едва ли ще има, стана ясно от думите на зам.-кмета. Пречките за строителството на подземните паркинги идвали от "немалкото археология". Надземните паркинги също са трудно изпълними от гледна точка на свободни терени, ефективност и възвръщаемост на такъв тип инвестиции, смята още Христов. Собствениците на свободни терени в идеалния център също нямали сметка да правят паркинги. Затова според зам.-кмета е по-добре да се развива достъпен и удобен обществен транспорт, така че автомобилите изобщо да не се налага да идват в центъра. За мен решението на проблема с трафика е по-скоро увеличаване на усилията и инвестициите в обществения транспорт, категоричен бе Христов.

Във връзка с новите правила за паркиране в центъра на града той коментира, че се запазва тенденцията на редуциране на автомобилите с 25 на сто. Според зам.-кмета задръстванията във всеки голям град са неизбежни и част от решаването на този проблем е именно развитието на обществения транспорт. Любомир Христов очаква да бъде частично разрешен проблемът със задръстванията по бул. "Александър Малинов" в жк "Младост" с пускането на метрото след две години. На този етап обаче разширение на бул. "Александър Малинов" не се предвижда поради градоустройствени проблеми, отчуждителни процедури и допълнителни средства за тях.

Снимка БГНЕС

Варна въвежда нови такси за поставянето на люлка, пързалки и въртележки. Собствениците на заведения с тротоарно право ще заплащат на общината, ако поставят люлки до масите си, както и ако заграждат част от общите пространства за детски площадки

СПРЯХА СТРОИТЕЛСТВО ВЪРХУ ДЮНИТЕ КРАЙ НЕСЕБЪР

Красимир КРЪСТЬОВСКИ

От Дирекция "Национален строителен контрол" спряха всякакви строителни дейности в края на изминалата година. Тогава природозащитници алармираха, че се строи върху дюни, в защитена местност.

Брифингът на земеделкксия министър Мирослав Найденов бе организиран по повод разпространена от Коалиция "За да остане природа" информация, че багер копае в терен от Натура 2000 край морето.

"Нищо не е продавано на тиражираните в интернет цени", обясни Найденов по повод твърденията за продадени от ведомството му 29 декара от дюните в защитената територия.

Дюните се намират между Равда и Несебър - в новия кв. "Черно море". Според екоорганизациите това е защитена зона Ахелой-Равда-Несебър от мрежата Натура 2000.

Междуведомствена комисия, в която участват представители на МРРБ и на МЗХ, ще се срещне днес с екологичните организации, за да обсъди скандалната сделка със земи в Несебър, съобщи зам.-министърът на земеделието и храните Светлана Боянова. Тя обясни своя подпис под съответния договор с това, че в онзи момент замествала министъра на земеделието и е получавала за подпис много комплектована документация с всички приложения към нея.

"При мен идват документите, които са подписани и подготвени от експерти, и аз като министър в този момент подписвам документация за всички ресори, включително и горския. Нямам специално отношение към тази преписка, тя е част от всички документи, които подписвам като зам.-министър", коментира Боянова.

В СХЕМАТА ХОРА НА ЦВЕТАНОВ

Тодор Бояджиев, на чиято дъщеря вътрешният министър Цветан Цветанов е кум, се оказа съдружник с управителите на фирмата "Сле груп", която в края на миналата година купила 29 дка дюни край Несебър за строеж на ваканционно селище, разкри сайтът "Биволъ". Бояджиев нашумя преди 2 години около скандала с придобитите шест апартамента от вътрешния министър Цветан Цветанов на занижени цени. Две от жилищата Цветанов беше купил от фирмата на Бояджиев "Ти Ви Би" на по-ниски цени, защото, по думите му, били приятели. На 28 ноември 2012 г. "Сле груп" купи 29 декара дюни в Несебър за 4 млн. лв. от тъста и тъщата на шефа на футболния съюз Борислав Михайлов - Димитър и Елена Петрови. Ден по-рано пловдивчанинът Димитър Петров купува парцела за 581 000 лв. от МЗХ. Общата фирма на Тодор Бояджиев с управителите на "Сле груп" Станимир Стоянов и Лъчезар Богданов се казва "Бийч Холидей", регистрирана на 4 септември 2012 г. в Несебър на същия адрес, на който е и "Сле груп", сочи справка в Търговския регистър. Капиталът на "Бийч Холидей" е 100 лв., като Бояджиев е собственик на половината от фирмата, а Стоянов и Богданов имат по 25%. Багерите, които заравняваха терена преди Нова година, са на фирма, регистрирана в Несебър на ул."Отец Паисий" 25. "ЛС груп" е собственост на Станимир Стоянов и Лъчезар Богданов, според Търговския регистър. "Това ясно показва, че всъщност става въпрос за един и същ икономически субект зад различните юридически лица", посочва "Биволъ". Разрешение за строеж е издадено от главния архитект на Несебър в последния работен ден преди коледните празници - на 21 декември. То предвижда строителство на четири етапа на 122 жилищни сгради. Въпреки че земеделският министър се опита да замаже случая със спешно свикана пресконференция на 31 декември, засега въпросите остават. Тук не става дума за заменка, а за директна продажба, и то от ведомството на Найденов, за жълти стотинки. Няма обяснение как цената на имота нараства над 6 пъти само за ден. Мълчат управителите на "Сле груп". Мълчи и тъстът на шефа на футболния съюз Димитър Петров, който би трябвало само за една нощ да се е превърнал в милионер с чиста печалба от 3 млн. лв. Мълчи и прокуратурата.

Икономика

СПОРЕД МЗХ

Губим 51 млн., а не 200 млн. евро по ПРСР

Още поне 100 млн. евро обаче са под въпрос, тъй като ведомството ги раздаде без официално разрешение от Брюксел

Неусвоените средства по Програма за развитие на селските райони (ПРСР), изпълнявана от Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) са 51 млн. евро. Те са от бюджета за 2010 г., който се разплаща през 2012 г. Това съобщи изпълнителният директор на ДФЗ Румен Порожанов на пресконференция вчера. Формулата, по която се изплащат средствата по договорите с бенефициентите, е n+2, или две години след определяне на бюджета. През 2010 г. бюджетът на ДФЗ по ПРСР е близо 432,25 млн. евро. Към началото на 2013 г. разплатените суми са около 381,26 млн. евро, следователно неусвоените средства са 51 млн. лв. или има 88% усвояване по програмата, пресметна Порожанов. С толкова ще бъде намален и бюджетът на програмата за следващия програмен период.

Държавен фонд "Земеделие" и Министерството на земеделието и храните (МЗХ) свикаха извънредна пресконференция, за да опровергаят появила се вчера публикация, че България може да загуби 200 милиона евро по ПРСР.

Въпреки че все още няма официално разрешение от Брюксел, фонд "Земеделие" преведе авансово по сметките на редица общини близо 100 милиона евро, припомня БГНЕС. Става дума за пари за проекти по две от така наречените "общински мерки". Страната ни все още не е получила отговор от Европейската комисия дали е възможно да се прехвърлят средства от няколко мерки на програмата, сред които и атрактивните 112 и 121 за подпомагането на младите фермери и за модернизирането на земеделските стопанства към двете общински мерки. Парите са платени без окончателното разрешение от ЕК.

По-добре парите да са под въпрос, ако не го бяхме направили, парите автоматично щяха да бъдат отчислени, коментира зам.- министър Светлана Боянова. Договорите с общините са под условие. Парите са преведени, за да могат общините да стартират обществените поръчки, обясни и Румен Порожанов. "Надявам се нотификацията да бъде одобрена в пълния вид, в който сме я заявили", добави той.

Основният проблем на ПРСР е изпълнението на ос 2, която включва агроекологочните и горските мерки или т.нар. зелени мерки, каза зам.-министърът на земеделието и храните Светлана Боянова. Парите по ос 2 се усвояват бавно, а в тази ос няма как да бъдат прехвърляни средства, обясни тя. По отношение на инвестиционните мерки към програмата, ако проблемът е административен, се решава чрез прехвърляне на средства, докато в ос 2 нещата зависят от самите земеделци, посочи Боянова. Тя обясни, че бавното усвояване на пари по ос 2 е от самото начало на програмния период. Проблемите идват най-вече от това, че земеделците не могат да поддържат пет години една и съща земя, което е и основното условие за отпускане на средства. Светлана Боянова обяви, че в момента в ДФЗ има подготвени над 26 хил. проекта, като поголямата част от тях са одобрени.

Снимка БГНЕС

По-добре парите да са под въпрос, отколкото да са окончателно загубени, бе коментарът на зам.-министър Светлана Боянова за платените без разрешение на ЕК пари

5% отстъпка върху данъците, платени до 11 февруари

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Най-нетърпеливите подадоха декларации за доходите си още при отваряне на офисите на НАП в първия работен ден след празниците

Първият клиент за тази година е подал данъчната си декларация в офис на Националната агенция по приходите (НАП) в София още в 9,00 ч. сутринта вчера, когато започна и данъчната кампания . Тя ще приключи в края на април, припомнят от НАП. Декларации не се подават от лицата, чиито доходи са само от трудов договор. Подаването на декларация и плащането на данъка до 11 февруари 2013 г. (10 февруари е неделя) носи 5% облекчение.

Декларациите могат да бъдат подавани в клоновете на НАП или да се изпращат по пощата. Безплатни образци на новите данъчни декларации са достъпни на интернет страницата на НАП - www.nap.bg, а хартиените формуляри вече се доставят в цялата страна.

Срокът за подаване на декларациите за облагане на доходите на физическите лица от 2012 г. изтича на 30 април 2013 г. Това е и срокът, в който трябва да се внесе и дължимият данък.

След последните промени в закона вече не са облагаеми предоставените държавни парични награди за особени заслуги към българската държава и нацията.

До 31 март, освен в Агенцията по вписванията, и във всичките 34 офиса на НАП в страната ще могат да се подават годишните финансови отчети и други документи, изисквани от Закона за счетоводството, които предприятията са длъжни да публикуват до 30 юни в Търговския регистър. След 31 март документите ще се подават само в Агенцията по вписванията.

Повече информация за попълване на декларациите, плащане на данъци и осигурителни вноски, нови срокове, клиентите на администрацията могат да получат на телефона за информация на НАП 0700 18 700 на цената на един разговор.

Очакват до 15% ръст в цената на земеделската земя

Средно до 15% ръст в цената на земеделската земя се очаква през 2013 година, прогнозираха брокери, специализирани в селскостопанските имоти, предаде feremer.bg. Устойчивото нарастване на цената на нивите ще продължи и през тази година, като основен фактор ще е конкуренцията между поголемите арендатори в селата, разположени най-вече в Северна Централна България - в областите Плевен, Ловеч, Велико Търново, Търговище. В Северозападна България се очакват по-високи цени в областите Видин и Лом, а в Югоизточна - в районите на Хасково и Свиленград.

По-голямата част от купувачите на земеделска земя се очаква и през 2013 година да осъществяват сделките на база ползване на кредитни линии от български банки, като самата земя е обезпечение за средно 70% от стойността на сделките. При допълнителни обезпечения като най-често практикуваните схеми срещу залог на складови записи зърно и бъдещи субсидии, финансирането на покупката на земеделска земя може да покрие 100% от стойността на сделките.

Добрите прогнози за световния пазар на зърно и през тази година ще са другият основен фактор за засилването търсене на земеделска земя. Започналите вече покачвания на рентите в голяма част от регионите на страната също оказват влияние върху купувачите - арендатори, които с цел да се застраховат от по-големи разходи за изплащане на ренти, предпочитат краткосрочна кредитна задлъжнялост за закупуването на повече земи.

Пускат извънредни полети от Пловдив до Лондон

Извънредни полети от Лондон до Пловдив и обратно ще има от днес. Всички 189 билета за първия полет са продадени, съобщи директорът на аерогарата Дойчин Ангелов. По думите му извънреден полет ще има и в петък. Двете редовни линии, във вторник и събота, не могат да поемат всички желаещи да пътуват от и до Лондон, което налага през следващите два месеца допълнителни полети, обясни Ангелов.

В действие е и зимната чартърна програма на пловдивското летище. До края на сезона ще се изпълняват по 3 полета седмично от Москва и един от Белфаст. До средата на януари има планирани от 3 до 4 полета на още две руски авиокомпании заради Руската Коледа, каза Ангелов. Той съобщи още, че на летище Пловдив ще бъде изграден нов паркинг за 150 автомобила. Досегашният, пред новия терминал, е бил проектиран за 50 коли и 20 автобуса. Очевидно, като е строен терминалът, не се е залагало на редовните линии, а се е смятало, че летището ще изпълнява само чартърни полети, но големият пътникопоток наложи изграждането на нов паркинг, обясни Ангелов.

СПИПАХА 400 КГ БРАКОНИЕРСКА РИБА

Три километра мрежи с 400 кг риба в тях извадили от язовир "Сопот" служители на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури в Ловеч, съобщи вчера директорът д-р Йордан Найденов, цитиран от БТА. По думите му това е станало при внезапна проверка на язовира по вода за установяване на стопански риболов с хрилни мрежи. Въпреки ниските температури мрежите с рибата били извадени на няколко курса с лодка. Живата риба била върната във водата, а около 360 кг каракуда и платика били дарени на Троянския манастир и на кухнята за бедни към Ловчанска митрополия.

Бракониерите не са заловени, но според Найденов става въпрос за собственици на вили наоколо. Мрежите, които са били пуснати във водата, са на стойност между 6 и 8 хиляди лева. По думите на Йордан Найденов сериозното зарибяване на язовира през последните години го е направило привлекателен за бракониерите. Това предизвиква обществено недоволство сред рибарите, като самите те помагат на агенцията, като подават сигнали. За миналата година са издадени 180 акта с наложени глоби за над 60 хиляди лева, съобщи още директорът на ИАРА Ловеч.

Икономика

Как ще се облага доходът от лихви

Новият налог ще се отрази негативно най-вече на дългосрочните депозити, сключени преди влизане на закона в сила

Промените в Закона за данъците върху доходите на физическите лица, които бяха приети, предизвикаха редица въпроси в широката общественост. Хората, които имат сключени договори за депозити, питат за това как банката ще изчислява върху какъв доход да начисли данъка, как се определя данъчната основа при вече сключени договори и дали изобщо те ще бъдат обект на данъчно облагане. Във връзка с всичките тези неясноти и при липсата на детайлна наредба от НАП, от "Моите пари" се опитват да изтълкуват текстовете на приетия закон, като са се допитали до редица експерти - банкови служители, счетоводители и други.

Кои са данъчно задължени субекти и какъв ще е размерът на данъка?

Подлежат на облагане депозитните сметки на физически лица, лицата със свободни професии, адвокати, нотариуси, ЧСИ и пр. Не подлежат на данъчно облагане депозитните сметки на еднолични търговци. Размерът на данъчната ставка е 10% от получения доход от депозит.

Доходите от кои депозити ще бъдат облагани?

За да бъде обложен депозитът, той трябва да е сключен за определен срок и вложителят да получава възнаграждение за това под формата на лихва. Това означава, че няма да бъдат обложени с данък доходите от лихви по безсрочни спестовни сметки, разплащателни сметки и детски депозити. Последните се считат за депозити без определен срок, тъй като при тях падежната дата съвпада с датата на навършване на пълнолетие на титуляра. Реално всеки един такъв депозит е с различен срок, поради което се считат за безсрочни.

Дължи ли се данък върху дохода от лихви по вече сключени договори за депозити с падеж през 2013?

Това се оказва най-обсъжданият и неясен казус. В тази дискусия е важно да се изяснят два основни момента - начисляване на лихвата от банката и получаване на тази лихва. Задължението на практика възниква в момента на придобиване на дохода от лихви, а не в момента на начисляването им. Отговорът тук е "Да", доходът от лихви по вече сключени договори ще бъде облаган през 2013 година.

Тъй като съществуват доста видове депозити, които ще бъдат обект на данъчно облагане, и в същото време са с различен начин на изплащане на лихвата, ще разгледаме основните разновидности.

Как се изчислява данъкът при различните разновидности на депозитите?

✔ **Депозит с авансово изплащане на лихвата**

Текстовете на закона тук са повече от ясни. При авансово изплащане на дохода от лихви същият се счита за придобит на датата на падежа на депозита или на датата на предсрочното му прекратяване. Въпреки че лихвата се получава при откриването на депозита, счетоводно банката начислява лихви и след този период. Така вече сключени авансови договори ще бъдат обложени с данък при източника, в случай, че падежната дата е през 2013 г. За разлика от останалите депозити, данъкът тук ще се събере от главницата на депозита на падежната дата.

✔ **Депозит с изплащане на лихвата на падеж**

Това е възможно най-лесният начин за установяване размера на данъка. При тези депозити доходът се получава, а съответно данъкът се удържа след изтичане на срока на депозита. При вече сключени договори с падежна дата след 01.01.2013 г. данък по тези депозити се дължи и се спазва горепосоченият принцип.

✔ **Депозит с получаване на лихвата в края на определен период (1, 2, 3, 6, 12 месеца и т.н.)**

При договорите с периодично изплащане на лихвата отново се спазва основният принцип в данъчните закони - с данък да се облага доход в момента на неговото получаване. Реално банката ще удържа сумата на данъка в месеца, в който е получен доходът от лихвата. При договори, които вече са сключени през 2012 г. или по-рано с този тип олихвяване, данък се начислява върху лихвата, получена след 01.01.2013 г.

Данъкът върху дохода от лихви по срочни депозити ще се отрази негативно най-вече на дългосрочните депозити, сключени преди влизане на закона в сила. Именно при тях доходът е най-висок като размер. Оттам следва и удържаната сума под формата на данък да е висока. Възможно е да има промени в тълкуването при излизане на наредбата за прилагане на закона.

Като заключение позицията на екипа на "Моите пари" е, че за всички срочни депозити, сключени преди 31.12.2012, най-справедливо би било да се облага само тази част от лихвата, която е начислена за периода след 1.1.2013 до изтичането на всеки срочен депозит. Например ако на 1 юли 2012 е бил сключен едногодишен депозит до 30.06.2013 на стойност 10 000 лв. и лихвата за 12-те месеца е 600 лв., то следва с данък да се обложат само 300 лв. от тази лихва, отнасящи се само за периода от шест месеца след 1.1.2013. Ние от "Моите пари" ще продължим да следим темата с интерес и да информираме читателите за точното тълкуване и текст на наредбата на НАП веднага щом бъде публикувана.

В коя страна е издадена евробанкнотата?

Европейските банкноти циркулират в еврозоната от 2002 година. Те се издават от Европейската централна банка или националните банки на страните членки. Евровите банкноти са с номинал между 5 и 500 евро и за разлика от монетите при тях не е видно от пръв поглед от коя страна са емитирани. Те са с размери, вариращи от 120*62 мм до 160*82 милиметра. Банкнотите съчетават редица инструменти за сигурност като водни знаци, невидимо мастило, холограми и др.

Според ЕЦБ към края на май тази година в обращение са били 14 823 982 000 банкноти на обща стойност 883 004 596 800 евро. От тях 1.54 милиарда банкноти са петеврови на обща стойност 7.68 милиарда евро; 2.04 милиарда банкноти са с номинал 10 евро на обща стойност 20.42 милиарда евро; 2.79 милиарда банкноти са с номинал 20 евро на обща стойност 55.73 милиарда евро; 6.03 милиарда банкноти са с номинал 50 евро на обща стойност 301.6 милиарда евро; 1.65 милиарда банкноти са с номинал 100 евро или на стойност 165.3 милиарда евро; 184.72 милиона са 200-евровите банкноти на стойност 36.94 милиарда евро, а банкнотите с номинал 500 евро са 590.87 милиона на стойност 295.43 милиарда евро.

На осми ноември тази година ЕЦБ обяви старта на подмяната на банкнотите с нови, като процесът ще започне с 5-евровите от май следващата година. ЕЦБ планира редизайн на банкнотите на всеки седем или осем години. Новата серия банкноти включва леко изменение в дизайна, като основно ще е включването на лицето на митологичната принцеса Европа. Когато за пръв път стана ясно, че ЕЦБ ще пуска нови банкноти, не бяха малко хората, които свързваха това събитие с потенциалното напускане на Гърция на еврозоната. Въпреки че Европейската централна банка има ексклузивни права да печата еврови банкноти, към 2004 година едва 8% от банкнотите бяха издадени от финансовата институция, а останалите 92% от страните членки на еврозоната. Издателят на всяка една банкнота може да се разбере от серийния номер на банкнотата.

Ето и как можете да разберете това по буквата, с която започва серийният номер на всяка една банкнота:

КОД	СТРАНА
Z	Белгия
Y	Гърция
X	Германия
(W)(2)	Дания
V	Испания
U	Франция
T	Ирландия
S	Италия
(R)	Люксембург
(Q)	Не се ползва
P	Холандия
(O)	Не се ползва
N	Австрия
M	Португалия
L	Финландия
(K)(2)	Швеция
(J)(2)	Великобритания
(I)	Не се ползва
H	Словения
G	Кипър
F	Малта
E	Словакия
D	Естония
C	Свободни
B	Свободни
A	Свободни

Кодовете J, K и W са запазени за Великобритания, Швеция и Дания, които в момента не печатат еврови банкноти. Свободни за нови страни членки на зоната са последните три букви в таблицата - а именно C, B и A.

Китай остава лидер в производството на злато

През отминалата 2012 година Китай остана най-големият производител на злато в света, предаде Китайската асоциация на златото, цитирана от ИТАР-ТАСС. Според данни на тази организация от януари до октомври тази година Китай е произвел 323 тона злато, което е с 11 процента повече, отколкото за същия период на миналата година. Така Китай продължава да оглавява класацията на най-големите производители на злато вече шеста поредна година, изпреварвайки страни като Австралия, РЮА, САЩ и Русия. В момента Китай е и вторият в света потребител на злато, изоставайки само след Индия. През 2011 година потреблението на злато в Китай е било 761.05 тона.

Икономика

В пъти различни цени на ГО в Европа

Най-евтините застраховки са в Унгария и Сърбия - 47 и 71 евро, средната стойност на полицата на Стария континент е 230 евро

Каква е ситуацията в застраховането в момента и какви са мненията и прогнозите им за бъдещето на сектора? Представяме ви анализ на Дженерали България, публикуван от profit.bg, който е посветен на вероятно най-проблематичната и важна застраховка - "Гражданска отговорност" на МПС. Известно е, че българският застрахователен пазар е преимуществено автомобилно ориентиран (71% моторно застраховане). В тази връзка е редно да отбележим, че и "Автокаско"-то, и "Гражданска отговорност" носят белезите на кризата от последните години. Ценовият дъмпинг и проблемите при "Гражданска" отговорност от години са във фокуса на всички участници на пазара и на застрахователния надзор.

Изследване на застрахователната компания върху проблемите на застраховката "Гражданска отговорност" установи, че цените на задължителната полица в страните от Централна и Източна Европа се различават значително. Информацията идва от последното международно проучване, проведено в девет държави в ЦИЕ, като данните са събрани от стандартните оферти на избрани компании от групата на Дженерали. Разликите в цените на "Гражданска отговорност" в страните от ЦИЕ варира от десетки или дори стотици евро. Дори в категорията на малките автомобили (1200 куб. см), годишните премии варират от 70 до 224 евро за шофьори (средно 35-годишни) с около 10 години стаж и без щети по "Гражданска отговорност".

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Според информация от Европейската федерация по застраховане и презастраховане (CEA) средната цена на "Гражданска отговорност" за европейските страни (включително Западна, Централна и Източна Европа) е 230 евро. Дори сред страните от Западна Европа разликите в цените са огромни. Например в Италия, държавата с един от най-големите пазари, цените са два пъти по-високи от тези във Франция. Сърбия, Словакия, Унгария и Чехия са на дъното на класацията за Европа, което също се потвърждава от проучването. "Средната цена от 230 евро не е заплаха за потребителите от Централна и Източна Европа, но в същото време тя трябва да нарасне най-малко с 20 до 30%, за да може пазарът да се стабилизира и да елиминира загубите", прогнозира експерт от Дженерали.

Цените за рисковите шофьори с малко практика (или за тези, които причиняват пътни произшествия) биха могли да се различават до два пъти, в някои случаи дори повече. Така или иначе най-евтината застраховка "Гражданска отговорност" е в Унгария, където тя може да бъде около 47 евро за дисциплинираните водачи от провинцията и в Сърбия, където тя е около 71 евро за шофьори от столицата. Цената на "Гражданска отговорност" е три пъти по-скъпа в Хърватия, отколкото в съседна Сърбия, с цени, достигащи до 224 евро.

Проверка на ДУМА показва, че цените на годишната полица у нас за автомобили от 1200 куб. см варира от около 170 лв. до близо 210 лв., но когато застраховката се плаща еднократно, а не разсрочено. Само с няколко лева по-скъпи са годишните полици по задължителната застраховка за най-маковите коли от 1600 куб. см. Но и при тях най-високата цена е около 210 лв. За автомобилите с обем на двигателя над 3500 куб. см цените варират от около 270 до близо 390 лв.

ЗА ГОДИНА БЕНЗИНЪТ ПОСКЪПНА СЪС 7%

Точно преди една година страната ни можеше да се похвали с най-ниска цена на най-масовия бензин А95 в целия ЕС, което донякъде бе успокояващо, предвид че сме и с най-ниски заплати в съюза. За 12 месеца обаче, ситуацията доста се промени. От 1.192 евро за литър цената на най-масовото гориво достигна 1.272 евро, или поскъпването е близо 7%. По-притеснителното обаче е, че за същия период цената на суровия петрол е намаляла с 8.1% на международните пазари.

Много тревожен сигнал се дава и от факта, че цената на най-масовия бензин у нас вече не е най-ниската в ЕС. Тя е по-ниска в Кипър и Естония и почти същата в Румъния. Това до голяма степен се определя от относително високата добавъчна стойност, която петролният сектор придава към стойността на литър бензин в размер на 14.6% от стойността му. За сравнение, средният процент за страните от ЕС е в размер на 13.4%. Като цяло трябва да отчетем положителната тенденция при добавката, която индустрията придава към цената на горивото на фона на около 20% в средата на годината. За сравнение, към края на октомври маржинът на петролния сектор е бил 17.2%.

Подобни са трендовете и при цената на дизела, която е втората най-ниска в ЕС при ниво от 1.292 евро за литър и в това отношение отстъпваме единствено на Люксембург, с цена на литър гориво от 1.218. Тук маржинът на петролната индустрия формира 18.9% от стойността на горивото. За разлика от бензина дизелът е добавил значително по-малко през изтичащата година, като на фона на поевтиняването в цената на петрола той е поскъпнал само с 1.5%. Холандия и Италия продължават да са страните с най-скъп бензин в ЕС, като цената му възлиза съответно на 1.787 евро и 1.764 евро за литър. Поскъпването на горивото в двете страни е около 5% за година.

При цената на газа за автомобили това, което добавя секторът, е близо 40% от стойността на литър газ, или 0.275 евро от стойността в размер на 0.695 евро. Високата добавъчна стойност прави така, че газът у нас далеч не е най-евтиният в ЕС. За сравнение в Латвия газът е с цели 15% по-евтин, по-ниски са цените и в Чехия.

Държавите, в които е най-добре да се родиш през 2013 г.

Ако си мислите, че най-доброто място за живеене е САЩ, то тогава може би се заблуждавате. Или поне до този извод са стигнали от сп. "The Economist" в тяхното изследване "Къде да бъдеш роден през 2013 г." Това е първият път, когато се оценяват качеството на живот и бъдещите перспективи на гражданите в около 80 страни по света от 1988 г. насам. Ето я и класацията:

1. ШВЕЙЦАРИЯ
Швейцария е победител. Тази малка страна е в средата на иначе разгорещените събития в еврозоната. Но там няма евро, само синьо небе, чист въздух и швейцарски франкове, които осигуряват добър живот на хората там. Швейцария успява да отнеме първото място на САЩ, които са едва 16-и.

2. АВСТРАЛИЯ
Бъдещето изглежда светло за страната-континент. Според изследването децата ще водят щастлив живот на второто най-добро място да се родят и да бъдат отгледани.

3. НОРВЕГИЯ
Вероятно има нещо, което прави скандинавските страни толкова привлекателни и подходящи за живот там. Дали пък не е заради северното сияние? 13-та позиция при миналото проучване.

4. ШВЕЦИЯ
Швеция е едно от най-добрите места, на които можете да създадете семейство и да отгледате децата си през следващата календарна година. Тя също бележи изкачване - от номер 9 през 1988-а.

5. ДАНИЯ
Дания се гмурна на 5-о място тази година - така както тяхната плувкиня, многократната медалистка от олимпиади и първенства Лоте Фриис, го прави на своите участия. За справка Дания се изкачва до номер 5 от 24-о място, което е заемала при последното такова проучване.

6. СИНГАПУР
Сингапур е другият представител на азиатските градове-държави в топ 10. Изкачва се с цели 30 места (36-и през 1988 г.). Така става, когато притежавате морските пристанища с най-голям трафик в света. Това няма как да не се отрази на местната икономика, а наливаните пари да подобряват качеството на живот на хората, родени и отгледани там.

7. НОВА ЗЕЛАНДИЯ
Последния път, когато се е провело подобно проучване, Нова Зеландия е била чак на 18-о място. Какво друго да отбележим, освен хубаво време, малко население в добро здравословно състояние, както и разнообразна икономика.

8. ХОЛАНДИЯ
Още една малка и богата страна. Точно такива са най-добрите места за живеене през 2013 г., сочи проучването. Холандия бележи прогрес - била е на 10-о място през 1988 г.

9. КАНАДА
По-добре да бъдете родени там, отколкото в САЩ. Все пак Канада излиза от първата петица, в която членуваше през 1988 г.

10. ХОНКОНГ
Хонконг е новият азиатски Ню Йорк. Голям. Елегантен и богат. Градът е разположен на полуостров в южната част на Китай и е бил британска собственост. Днес е по-добре човек да се роди там, отколкото във Великобритания. За сравнение, Великобритания е класирана под номер 27. При миналото такова изследване, през 1988 г. "The Economist" публикува "Къде е най-добре да се роди човек" и тогава Великобритания, заедно с Хонконг, бяха класирани на 7-мо място.

Свят

ПЕКИН ПРЕДУПРЕЖДАВА:

САЩ изпадат в бездна

Белият дом обаче определи гласуването в американския Конгрес за т. нар. „фискална скала” като победа за семействата от средната класа и за икономиката

Снимка БГНЕС

Китайската официална новинарска агенция предупреди Съединените щати, че са на път да изпаднат в “бездна, от която никога няма да излязат”, въпреки решението на Конгреса да подкрепи споразумението за т.нар. “фискална скала”.

След като Камарата на представителите одобри сделката, която спестява данъчните увеличения на повечето американци и забавя автоматичните съкращения на разходите, агенция Синхуа направи коментар, в който посочи фискалните предизвикателства пред американските политици.

“Като единствена суперсила в света САЩ съвсем не са Гърция. Икономиката и здравият разум обаче не лъжат”, отбеляза медията в своя материал. “Народите и правителствата могат да влизат в преразход от време на време. Но просто не могат да живеят вечно на гърба на взет назаем просперитет”.

Китай, който разполага с най-големите резерви в чуждестранна валута в света, е основен купувач на американски дългове. Според официалната му агенция държавният дълг на САЩ от почти 16,4 трилиона долара - над 100% от БВП на страната - е ключовото предизвикателство пред Вашингтон. Медията нарича дълга “фискална бездна”, на фона на която европейската криза звучи като песен.

“Най-тревожното нещо при американските политици е следното - щом бяха толкова близо да паднат от “скалата”, значи е много по-малко вероятно да постигнат консенсус и да помогнат на страната да се изкачи от бездната”.

“В демокрация като Съединените щати данъчните увеличения и съкращенията на разходите - лекарството, от което се нуждаят, за да се излекуват от болестта на хроничните си дългове - отдавна са крайно непопулярни сред избирателите. Следователно политиците избраха да ритат кутийката надолу по пътя за пореден път”, коментира Синхуа. “Но както всички ние знаем, кутийката никога няма да изчезне. Някога, някъде, някой може да се спъне в нея и да падне здраво на земята. Или в случая на САЩ - в бездната, от която никога няма да излязат”.

Камарата на представителите на САЩ прие късно вечерта на 1 януари с 257 срещу 167 гласа законопроекта за избягване на “фискалната скала”, вече одобрен от Сената. Текстът отиде за подпис при президента Барак Обама. С приемането на оспореното споразумение САЩ избегнаха автоматичното влизане на строгите икономии в сила и “бюджетната скала”, което е победа за президента Барак Обама. Мерките предвиждат продължаване на приетите още през 2001 г. данъчни облекчения за частни лица с годишни доходи под 400 хиляди долара и за семейства, които печелят под 450 хиляди долара. За по-богатите американци данъкът се увеличава от 35% на 39,6 на сто. Законът също така ще запази социалните помощи за 2 милиона безработни, които иначе бяха заплашени да загубят държавните си чекове. Той ще отложи с два месеца автоматични съкращения в разходите на Пентагона и други държавни учреждения, които трябваше да влязат в сила от 2 януари. Освен това данъкът върху имотите, чиято стойност надхвърля 10 милиона долара, нараства от 35 на 40 на сто. Тези мерки трябва да донесат на държавния бюджет 600 милиарда долара в рамките на 10 години.

В реч пред Камарата на представителите Обама заяви, че е изпълнил обещанието си да направи по-честна данъчна система. Американският държавен глава също така предупреди, че няма да се пазари с Конгреса за повишаване на дълговия таван. И подчерта, че правителството все още се нуждае от балансиран подход за намаляване на дефицита.

В изявление, публикувано във вторник от Белия дом, гласуването в Конгреса бе наречено “победа за семействата от средната класа и за икономиката”. Британският в. “Гардиън” коментира обаче, че приемането на закона е само частична победа за Обама. Президентът бе обещал данъчните повишения да обхванат домакинствата с годишни доходи над 250 000 долара, но заради противопоставянето на републиканците се съгласи на компромис за доходи над 450 000 долара.

www.duma.bg

кратки

Руски културен център във Витлеем

На улица “Путин” във Витлеем, където палестинската администрация дари терен на Русия, през тази година ще започне строителството на руски културен център, съобщха от кабинета на руския президент. Центърът ще бъде изграден със средства от спонсори. Подготвителните работи вече са извършени и строителството ще започне през първото тримесечие на годината, съобщи Интерфакс.

Банкрутите в Белгия продължават

През 2012 г. в Белгия са банкрутирали повече от 11 000 предприятия, повечето от които от средния и дребен бизнес, съобщава изследователското бюро “Graydon”. По последни данни тази цифра надвишава с около 5% показателя за 2011 г., когато в страната фалираха близо 10 500 предприятия. Според анализите на “Graydon” през настоящата 2013 г. се очаква този брой да се увеличи до 12 500.

Ирландия пое председателството на ЕС

Поемайки ротационното председателство на ЕС от 1 януари, ирландското правителство обяви за приоритети стабилността, растежа и заетостта. Основната тема през тези шест месеца ще е “възстановяването на европейската икономика”, каза външният министър и вицепремиер на Ирландия Еймън Гилмор. “Това ще стане с подобряване на конкурентоспособността на ЕС на глобално равнище, насърчаване на икономическия растеж и създаване на работни места”, допълни Гилмор. Ирландия е първата страна, която поема този пост, след като е поискала финансова помощ от ЕС.

Два слаби труса в Румъния

Две земетресения с магнитут 2,1 и 2,9 по Рихтер бяха усетени в Румъния. Епицентърът на първото земетресение е бил на 34 км северозападно от Букурещ, а на второто - 159 км северно от столицата. Няма данни за пострадали и материални щети.

Стиглиц:

Европа е главната заплаха за световната икономика

Европа представлява главната заплаха за световната икономика през 2013 г., заяви Джоузеф Стиглиц, лауреат на Нобелова награда за икономика, в коментар, публикуван в вчерашния брой на германския вестник “Ханделсблат”.

“Истинският риск за световната икономика е в Европа”, подчертава Стиглиц, като по-конкретно споменава икономическите трудности на Испания и Гърция. Тези страни “се намират в депресия, от която не се очертава никакъв изход”, уточнява той. За преодоляване на кризата, която разтърсва еврозоната, американският икономист отхвърля идеята за бюджетен пакт, който “не е решение”, и подчертава, че изкупуването на държавни облигации от Европейската централна банка може да бъде “само временна палиативна мярка”. “Ако ЕЦБ продължи политиката си на драстични икономии като условие за финансиране, единственият резултат от това ще е усложняване на положението на болния”, коментира Джоузеф Стиглиц пред “Ханделсблат”.

Описват в комикси живота на пророка Мохамед

Във Франция започна издаването на комикс за ислямския пророк Мохамед. Той бе публикуван в извънреден 64-страничен брой на сатиричния седмичник “Шарли ебдо”, който през септември миналата година публикува карикатури на Мохамед и с това доведе до бурни протести в редица мюсюлмански държави.

Директорът на списанието и художник на комикса Стефан Шарбоние - Шарб подчертава, че става дума за биография на пророка Мохамед, която е била съставена от мюсюлмански автори, а списанието я е адаптирало като комикс. “Обмислям идеята за тази книга от 2006 г., когато се появиха карикатурите на Мохамед в Дания. Мисля, че подходихме към темата в обратен ред - обрисувахме персонаж, за чийто живот не знаехме нищо. Преди да се шегуваме с някой персонаж, е по-добре да го познаваме”, пояснява Шарб.

“Да, той е пророкът на мюсюлманите, но за други хора е исторически персонаж или легенда. Може да се правят карикатури на Мохамед, както се правят карикатури на Исус, Наполеон или Зоро. В тази творба разказваме в картини живота на Мохамед, както е описан от мюсюлмански автори. Без никакъв добавен хумор. За някои формата може да изглежда богохулна, но съдържанието е напълно халал” (допустимо, разрешено), допълва художникът на комикса Шарб.

Президентът на Португалия дава бюджет 2013 на Конституционния съд

Португалският президент Анибал Каваку Силва заяви, че ще изпрати в Конституционния съд бюджета за 2013 г., предвиждащ строги икономии, понеже има съмнения в неговата “справедливост в разпределянето на саможертвите”, съобщи Франс прес.

В новогодишната си реч по телевизията президентът заяви, че по негова инициатива съдът ще бъде сезиран да се произнесе по съответствието на бюджета с конституцията на републиката. 73-годишният президент от управляващата либерална Социалдемократическа партия на премиера Педру Пасуш Коелю призова португалците да обединят усилията си. “2103 година ще бъде трудна. Изпълнението на бюджета ще доведе до намаляване на доходите на гражданите, съчетавайки рязко повишаване на данъците с намаляване на социалните разходи. Всички ще бъдат засегнати, но някои повече от други, което поражда съмнения в справедливостта на подялбата на усилията”, заяви президентът.

Припомняме, че одобреният от парламента в края на ноември бюджет беше подписан от президента в петък и влезе в сила официално на 1-ви януари. Президентът оправда решението си да го подпише, защото, по думите му, “без това страната щеше да бъде лишена от най-важния инструмент на икономическа политика, с който разполага, и последиците в международен план щяха да бъдат крайно негативни”.

Според експерти някои положения има шанс да бъдат обявени за противоконституционни - като облагането с данък на пенсиите или намаляването на броя на данъчните вноски.

Чака ни жега

Предричат 2013 г. да е една от най-горещите в историята

На 21 декември м.г. всички въздъхнахме с облекчение - краят на света не настъпи. Оказва се обаче, че той май само бе отложен, но не и отменен. Прогнозите на метеоролозите изглеждат стряскащи.

През тази година глобалните температури ще бъдат с 0,57 градуса над средните в дългосрочен план, което ще направи 2013-а една от най-горещите в историята. Това показват прогнозите на британската метеорологична служба.

Нещо повече - очаква се 2013 г. да бъде сред десетте най-горещи години от 1850 година насам. Най-вероятно тя ще бъде по-гореща от 2012 година, твърдят британските метеоролози.

Както се знае, средногодишната норма е 14 градуса по Целзий. Средно за десетте месеца на миналата годината глобалната температура на повърхността на Земята е била с 0,45 градуса по-висока от средната за 1961-1990 г. до 14,2 градуса по Целзий. Между другото 2012-а попадна в десетката на най-топлите години. По данни от доклада на Световната метеорологична организация (СМО), представен на конференция на ООН по изменението на климата, периодът от януари до октомври 2012 г. се оказва девети в списъка на най-горещите за цялата история на метеорологичните наблюдения, които започват през 1850 г. 2013-а обаче ще бие миналогодишния рекорд и не е изключено също така да се "прочуе" с много катаклизми.

Тревожните прогнози не приключват с това. Експертите от британската метеорологична служба само потвърдиха предположенията на колегите си от организацията "Climate Analytics". По техните думи още към 2100 г. земният климат ще се затопли с цели 4 градуса. Това означава, че на планетата ни ще станат немалко промени - чак до промяна на релефите на някои земи, а определени видове (преди всичко рискът е за обитателите на морските дълбини) ще бъдат пред заплаха от пълно изчезване.

Много учени твърдят, че критичната дата за човечеството е 2020 година - след това процесът на глобалното затопляне ще стане необратим. Към този срок ние трябва рязко, в 2-3 пъти, да намалим потреблението на горива, с 20-30% да съкратим изхвърлянето на парникови газове в атмосферата и да запазим този показател, за може количеството на парникови газове да започне да пада. Засега обаче човечеството прави точно обратното. В края на м.г. Световната банка публикува тревожен доклад, в който се твърдеше, че за 100 г. средната температура на Земята ще се повиши с още 4 градуса. В арктическите региони ще стане потопло с 6-7 градуса. Ако към края на това десетилетие не се опомним, ни очакват тежки промени. В крайбрежните райони по целия свят заради наводненията ще стане рязко съкращаване на обработваемите земи, а също така намаляване на питейните води. Ще се увеличи интензивността на ураганите и тайфуните. С други думи, рязко ще се съкрати жизненото пространство, твърди Жан Жузел, един от известните световни климатолози, участник в Междуправителствената група експерти по промените в климата.

Гледане на... петрол

Русия може да отстъпи лидерството си в износа на „черното злато" на Ирак

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Юлия КРИВОШАПКО

Петролът през 2013-а ще струва средно над 100 долара за барел, прогнозират експертите на "Российская газета".

Цените ще ги държат на това ниво политическите дрязги в Близкия изток, стабилността на икономиките на САЩ и Китай, а също така запазването на еврозоната. Разбира се, ако Гърция успее да запази мястото си във валутния съюз.

Сценариите за развоя на събитията са много. Ако вземем обаче основния, то цените, според мнението на анализаторите, няма да се колебаят прекалено силно и средният годишен показател няма да падне под 100 долара за барел. "Този сценарий ще е актуален, ако не стане голямо съкращаване на държавните разходи и инвестициите в САЩ, Гърция не напусне еврозоната и не провокира паника на финансовите пазари", уточни пред изданието ни анализаторът от "Универ Капитал" Дмитрий Александров. По думите му при благоприятния сценарий проблемите в икономиката на еврозоната няма да са катастрофални и търсенето на суровини няма да намалее драстично. Рамо на петролните котировки може да даде Китай, където се очаква възстановяване на високите темпове на ръст на индустриалното производство.

Директорът на Фонда за енергийно развитие Сергей Пикин добави, че свой дял в поддържането на относително високите цени на "черното злато" през 2013 г. ще даде също така политическата нестабилност в Близкия изток.

Прогнозите за петрола са неблагодарна работа. Прекалено много фактори влияят на стойността на това гориво. Но пък и без прогнози не бива. Особено в нашата страна, която живее от износа на въглеводороди. Каквито са цените на петрола, такава е и икономиката ни. Според последните прогнози на Министерството на икономическото развитие, ако през следващите три години "черното злато" поевтинее, например до 80 долара за барел, не ни очаква нищо добро. Бюджетът също се прави, като се взимат предвид петролните котировки. Вярно е обаче, че параметрите на основния финансов документ за следващите три години, както вече писа "Российская газета", са вързани не към очакваната цена на "черното злато", а към базовата. Разликата е голяма. Ако според официалните прогнози петролът през 2013-а ще струва 97 долара за барел, то в бюджета е заложена цена от 91 долара за барел. Всички допълнителни доходи от петрола и газа ще отидат в Резервния фонд. Към края на тази година в тази касичка може да се натрупат 3,174 трилиона рубли.

Между другото, ако се вярва на новия доклад на Международната енергийна агенция, към 2020 година титлата на основен световен производител на петрол ще премине от Саудитска Арабия към САЩ. Както отбелязват анализаторите, в Америка през последните година стана истинско енергийно чудо, свързано с шистовите технологии. Като резултат, след осем години там ще добиват 11,1 милиона барела в денонощие.

Вярно, че тези обеми, най-вероятно, ще се пласират на вътрешния пазар. А най-голям износител, смятат експертите на МЕА, към 2020 г. ще стане Ирак. Той ще бъде основен доставчик на петрол на бързоразвиващите се азиатски пазари, най-вече Китай. Русия, която сега заема лидерски позиции в списъка на износителите на "черно злато", ще отстъпи в този рейтинг на второто място, очакват експертите на МЕА.

Анализаторите твърдят, че добивът на "черно злато" става все по-труден и скъп. И тези, които се занимават с разработване на месторождения на т.нар. трудно-добиван петрол, трябва да получават преференции. Президентът Владимир Путин подписа закон, в който става дума именно за това. Документът предвижда използването на занижена (с 10 процента) тарифа на експортното мито.

Властите се надяват, че данъчните преференции ще позволят на Русия от 2020 година допълнително да добиват 40-100 милиона тона петрол годишно. По думите на министъра на енергетиката Александър Новак, бюджетът ще може да печели от това не по-малко от 60 милиарда рубли годишно.

Скопие пак шокира всички: ИСУС Е НАШ!

Група археолози от Македония, наричаща себе си "Исусовци", твърди, че е открила точното място, където се е родил Христос. По думите на Аврам Яков, Исус не е роден във Витлеем, а в село Витлеемово до Охрид. "Мисля, че това е истинското място, където е роден Исус, а не във Витлеем край Йерусалим", е обяснил той пред сайта okno.mk.

Загадъчното място е открито в малкото селце Витлеемово при изграждането на магистралата към Тирана.

"Има няколко доказателства, че това е мястото, където се е родил Исус. Същото място е съществувало и в древни времена. За това свидетелстват и публикациите в Библията, която преди няколко месеца бе ревизирана от македонското правителство. По време на царуването на Юстиниан селото е било в икономически възход. А в периода на ранното християнство точно това място се е славело с раждането Исусово. Тогава всички са приели християнската вяра и са построили църкви", обяснява още той.

По думите на археолозите се очаква това откритие да промени световната история.

Интервю

Христо Ненов:

В киното е като в живота: има герои, има и масовка

Навремето даваха 4 хил. лева за главна роля, ама и това на някои актьори им се виждаше малко, споделя известният продуцент

Интервю на Альона НЕЙКОВА

Наскоро ви връчиха Почетен плакет от Министерството на културата. Какво означава тази награда за вас, г-н Ненов?

- Най-напред, това отличие беше голяма изненада за мен. Плакетът е много интересен, придружен е с визитката на нашия министър на културата. Не съм се надявал особено.

Защо? Вие сте доста прочут в киносредите...

- Такава практика няма в България, или в киното поне, да се награждават изпълнителните продуценти, тогава ни наричаха директори на филми. И понеже няма такава практика, и аз не съм се надявал да получа някаква награда. Ама радвам се за нея.

А коя награда е най-ценна за вас?

- Наградата на публиката, както се казва. Обикновено по време на премиерата на филма се следи как реагират зрителите - дали следят филма с внимание или си шушукат, или пък, не дай Боже, започнат да излизат.

Случвало ли се е публиката да напуска залата, когато се представят филми, на които сте бил директор?

- На мен не, но на някои мои колеги се е случвало. Когато публиката започне да излиза, означава, че просто не ѝ допадат филмите. Макар че премиерата е едно тържество и хората са търпеливи да гледат до края.

Колко години посветихте на киното?

- Цял живот като че ли съм бил в киното. Друго не съм работил.

А как попаднахте в сферата на филмопроизводството?

- Приятели ме заведоха в Студиото за хроникални и документални филми. Говорихме с директора, той ме хареса и ме назначиха като организатор.

От организатор в киното как се стига до директор на филми?

- Най-напред с желание. Трябва голям мерак, да се влезе вътре, в същността на самия процес, да помагаш на режисьора за осъществяването на всички негови идеи и да бъдеш изряден, да си съпричастен с екипа, който работи, да го разбираш. Трябва да се разбираш с всички - като се започне със секретарката, мине се през асистентите, оператора, художника... Екипът е много разнообразен, да не говорим колко души актьори ще участват. И всеки от тях си има стойност - на някой хонорарът е по-малък, на друг е по-голям. Трябва много да се балансира, за да бъдеш на ниво.

А каква е връзката между режисьора и директора на филма?

- Когато режисьорът прочете сценария, трябва да има доверие в продуцента, че ще осъществи всички идеи, които има по създаването на филма. В задълженията на директора на кинопродукцията влиза да направи бюджет, който да защити пред органите, които дават парите. След това заедно с режисьора трябва да одобрят предложението на продуцента за хонорари на актьорите. Много е важно това, защото те винаги са недоволни, че парите им са малко. Навремето имаше таван - 4 хил. лева за главна роля, ама и това им се виждаше малко. Макар че едно малко апартаментче тогава струваше 6-8 хил. лв.

Тоест с две роли можеха да си купят жилище?

- Да! Е, имаше много добри актьори, които са играли главните роли, но специално те не са правили пазарлъци. Пазарлъци се правят от тези, дето са с по-малки роли, с по-ниски хонорари...

И може би и с по-малко талант?

- Е, има малки роли, които се играят от много талантливи актьори. В киното е като в живота - едни имат второстепенни роли, други - главни, трети са масовка.

В един от филмите, на който сте бил директор, е снимана най-голямата масовка в българското кино изобщо.

- Да, става дума за "Хан Аспарух".

Колко души са участвали в него и как се работи с толкова хора?

- Снимахме около 18-20 хил. души и близо 1300 коня. Много сложно беше събирането им. Тогава помолих завеждащия селското стопанство на окръг Плевен да разреши и да помогне от 10-12 ТКЗС-та да дойдат около 80-120 коня от всяко село заедно с конницата, разбира се. Много силно впечатление ми направи как в село Гривен пристигаха тези конници - с камиони фураж за конете, с храна за хората. Идваха като на война - камион след камион. Хората разтоварваха конете, радваха се, че ще участват във филма. И така започнахме. След това им омръзна, започнаха да се оплакват, че слънцето напича конете и не искат да бъдат яздени. Това беше с конницата. Общо два коня умряха. Слава Богу, от участниците във филма никой не загина, нито се нараниха особено. Участваха каскадьори от Полша, от Чехия, от Унгария и българските. Снимахме и цели групи от конезаводите. Всичко завърши благополучно. Е, един унгарец си счупи пръста, падна от коня. Много интересно беше. В юртите, които бяхме докарали от Казахстан за декор, си живееха като на курорт. А иначе, когато трябваше да снимаме голямата масовка - византийската армия, която напада селището на Аспарух, тогава вече участваше войската. Чрез военното министерство така да се каже мобилизирахме 15-20 хил. души, въпреки че не дойдоха чак толкова много.

Такива филми, с мащабни сцени, явно и струват скъпо. Как успявахте да се преборите за бюджетите им и да ги защитите?

- Именно в това е майсторлъкът: да можеш да разбереш кое колко струва - не само хонорарите на актьорите, ами и транспортът, и декорите, и къде ще ядат, за какви пари, къде ще спят... Всичко минава през ръцете на изпълнителния продуцент.

Кое е най-интересното, което си спомняте от снимките на "Хан Аспарух", а остана скрито за публиката?

- Екипът ни 10-ина дена бе в Казахстан. Най-напред отидохме малка група - режисьор, оператор, художник и аз, да избираме места за снимки. Ходихме по селата, гледахме коне, юрти, търсехме реки за преминаването на Дунава от истинската орда. И като се върнахме, готови сме вече да заминаваме за Казахстан на снимки, бързаме с режисьорския сценарий, оттам се обадиха, че не можем да използваме избраните места за снимки, защото точно тогава започна войната в Афганистан. Трябваше да се търсят други места. Наложи се сам да отида в Казахстан. Много ми беше интересно. Придадоха към мен двама асистенти, които говореха и руски, не само казахски. С тях обикаляхме и оглеждахме. Река обаче не можах да намеря. Няма такава, която да наподобява Дунав - толкова голяма, за да можем да прекараме ордата оттам. И тогава намерих едно продълговато езеро, което може да мине за река. Та във филма влезнахме в казахстанско езеро, а излезнахме на язовир "Искър" (*усмихва се*). Това беше грандиозно приключение!

Може би е малко известно, че в периода на снимките и преди това Людмил Стайков, голям майстор, много съкрати сценария на "Хан Аспарух". Ако го бяхме направили така, както го написа Вера Мутафчиева, щеше да стане многосериен филм. А ние трябваше да се съберем в три пълнометражни серии.

За работата с кои български режисьори се сещате и до днес?

- Най-много съм работил с Борислав Шаралиев. Освен "Рицар без броня", заснехме и 12-13 серии от "Записки по българските въстания", и "Покръстването на Борис I" по сценарий на Анжел Вагенщайн, и мн. др. филми. Работил съм и с Вили Цанков в "Сватбите на Йоан Асен". С този режисьор направихме един не много сполучлив филм, сериен, за Левски - "Демонът на империята". Като кино стана доста интересен, но на публиката не можа да се хареса. Обяснявам си го с това, че всеки българин има собствена представа за Апостола на свободата в сърцето. Не може във филма този образ да бъде изигран от никой друг, освен истинският Левски да дойде да се снима (*усмихва се*)... Вече споменах, че съм работил и с Людмил Стайков - голям режисьор, деликатен човек и страхотен приятел!

Как се разбира, че един филм наистина е добър? Чие мнение е най-важно - на публиката или на критиката?

- Зрителите са основният критерий дали филмът е сполучлив! Гледната точка на критиката е различна, както и на режисьора. Публиката има най-голям усет за доброто и за лошото кино.

Бил сте и директор на филма "А розите цъфтят при всички режими", в който се е снимал прочутият Михаил Улянов.

- Да, това е последният филм, на който бях продуцент.

Какво си спомняте от работата с този незабравим, както го нарече писателят Валентин Качев, съветски и руски актьор?

- О, голямо впечатление ми направи... Свикнал съм звездите обикновено да са нафукани, да не са много достъпни, да са твърде умни. А Михаил Улянов бе посрещнат в София от Валентин Качев и Станка Шопова, а после пристигна и в Белоградчик. Беше с едно бастунче, от дрянова клонка направено - сигурно от самия Улянов. Посрещнах го, запознахме се, настаних го в хотела, хареса му, не бе капризен... Много интересен човек и, действително, Михаил Улянов е световна звезда, много, много голям актьор...

> Зрителите са основният критерий дали филмът е сполучлив

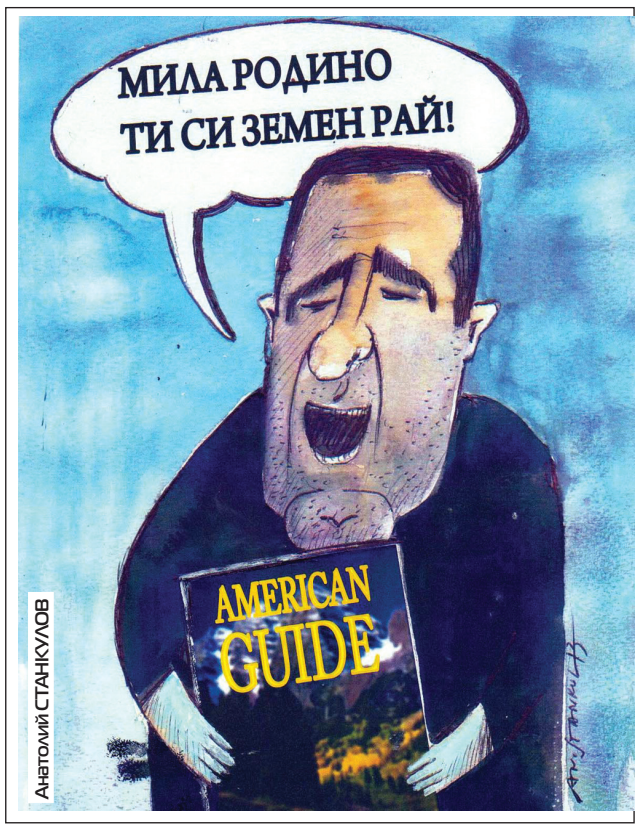

Снимка АВТОРКАТА

89-годишният ХРИСТО НЕНОВ е известен в киносредите с прякора си Джери. Кучешко име, ама и жена ми така ми вика, с усмивка споделя кинопродуцентът. Бил е директор на филмите "Покръстването на Борис I", "Хан Аспарух", "Сватбите на Йоан Асен", "Време разделно", "Записки по българските въстания", "Рицар без броня" и др. Работил е с прочути български режисьори, сред които Людмил Стайков, Борислав Шаралиев, Вили Цанков и др. Малцина обаче са наясно, че Джери е завършил фармация, само че не се е дипломирал. Така лекарственият бранш загуби, а кинопроизводството спечели един отдаден на работата си човек, без когото вероятно щяхме да гледаме някои филми със съвсем други очи, защото те нямаше да са същите.

Общество

АЛЕКСАНДЪР СИМОВ

Новият президент на Колорадо

По старо новогодишно правило точно около 3 процента от народа гледат какво точно говори президентът навръх Нова година. Трудно е да кажеш нещо основополагащо на празнуващи хора. Заради това президентите повече гледат да кажат нещо човешко и светло - няма начин да сбъркаш в такава реч, каквото й да кажеш. А за да успееш да направиш гаф в такова слово - за това наистина се изисква особен талант.

Невъзможното стана - президентът Росен Плевнелиев триумфално отпразнува една година на поста си с шокиращ гаф, а другата част от чудото е, че хората веднага го уловиха. Докато държавният глава твърдеше, че българската природа е най-хубава в света, за фон бе използвана снимка от Скалистите планини в САЩ (при това, една от възможно най-известните на най-известния връх в щата Колорадо).

Дори и да приемем най-позитивното възможно обяснение - че в плановете на Плевнелиев влиза да даде заповед за незабавна атака срещу САЩ с цел придобиване на въпросния пейзаж, пак остава питането защо системно администрацията на президента произвежда гаф след гаф. В случая вече дори не можем да говорим за човешка неопитност, липса на рутина или несработен екип. Говорим за явна немарливост. За системен дефект. За едно президентстване, където позата е по-важна от съдържанието.

Защото този път хората на президента бяха решили да сменят радикално целия ритуал за произнасяне на новогодишните речи. В цял свят съответният президент стои прав. От уважение към нацията. Плевнелиев бе седнал в кожено кресло пред библиотека с книга, до него - нисичка елхичка, а снимките за фон трябваше да подсилват тезите, които изговаря.

Заради този огромен гаф хората вече дори няма да си спомнят какво им е казал президентът в началото на 2013-а, която според маите просто нямаше как да дойде. А неговата реч беше такава смесица от клишета, патетика и кух език, че дори авторка на любовни романи щеше да се изчерви от възмущение. България можела да стане друга държава - развита, просперираща възможна. Красив сън в новогодишната нощ, който не бе подкрепен от абсолютно нищо конкретно.

Президентската институция в България наистина няма много формални правомощия, нейната сила зависи от фигурата на самия президент. Плевнелиев успешно ни доказва, че "Дондуков" 2 може да стане мултимедиен цирк, където държавният глава говори за България, а пускат снимки от САЩ. Как пък все към САЩ ги влече сърцето!

Резултатът от тази поредица от гафове е пълно пренебрежение вече към самата идея за държава и държавност. Вероятно заради това в центъра на София, на площада, където хората празнуваха, никой не пусна речта на Плевнелиев, да я чуят хората. Защо да я пускат? Нима някой изобщо вече го взима на сериозно? "Дондуков 2" все още е в България. Тази България, за която постоянно ни обещават, че ще стане различна. Ама тя все си стои противно същата.

Лилипутите налазиха Гъливер...

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Омръзна ми дечица на вързата номенклатура от вързо социалистическо време, на които целият живот е минал под светлата петолъчка и благините на бащите им, да ме учат на демокрация и свобода. Сини лебедчета от червени яйца. Когато тях са ги возили до детската градина с колата на ЦК, аз и такива като мен щапукахме до забавачката с ключа от къщи на врата. Когато правехме пакости, тях ги скривааха, нас ни наказваха. Когато ги приемаха в престижни гимназии и университети без класиране по буква "активни борци", ние се бъхтехме и четяхме до припадък, белким си извоюваме място след тях в сектора за "по-простите". Когато тях хранеха с месце и екологични краставици от стопанствата "за Тодор Живков и приближени", ние ядяхме каквото има и... ако го има. Та тия сини лебеди, за които благините са падали от ЦК, а не са изработени с ръце и глава, постоянно ни обясняват, че в нашите души имало "печат със сърп и чук". И изобщо - че сме за боклука.

Току пред самата Нова година едни такива особи - Миленка Фучеджиева, Владко Левчев, Момчилчо Инджов, изпълниха фейсбук с гневни ругатни по повод на надпис в черквата "Св. Петка" в София, за който някой бил казал, че е от есето на Стефан Продев за Левски. На стената пишело: "... творческия гений на българския народ". Много соц. звучало и - представете си - комунист в църква! И следват едни вопли: "да си сложат Маркс, Ленин, Надежда Крупская и Сталин в църквата като икони" и "България ще се оправи, когато умрат живелите при комунизма". Да се чудиш откъде толкова злоба у наследничка на Фучеджиев, която иначе се самооценява като "гениална, обожаваща свободата и научила се в САЩ на толерантност". Не помня някога златният публицист на България Стефан Продев да е казал за себе си, че е гениален.

Не би си заслужавало изобщо да обръщаме внимание на поостарелия за 20 години пещерен антикомунизъм, ако в писанията на дамата не присъстваха два израза - "не познавам Продев, той не ме интересува" и "комунизмът на баща ми няма нищо общо с мен". Срамно би било да обяснявам кой е Стефан Продев, на дамата ще кажа само, че преди да плюе, е трябвало да се поинтересува кой е той - невежеството не оправдава никого, напротив. Защото Продев беше публицист, журналист и дисидент попътно, а същността му бе, че е един огромен, безпределен и неподчиняем Свободен Дух. Свободен и Дух с главна буква. Който с изправена глава винаги и неизменно върви срещу Злото, управляващото зло. Върви неистово, докато си счупи главата. Като всеки свободен дух. Не това, че си живял в САЩ те прави свободен. Особено, когато свободата се разбира по Суифт: "Лилипутите свободно налазиха Гъливер".

А по повод на фразата "нямам нищо общо с комунизма на баща ми" - тя е мерзка. Комунизмът в лошия смисъл, в който го употребяват, не е политически строй - той е състояние, мислене, което не търпи редом свободата на другия, не търпи интелекта и Духа. Докато в България не се научим да мислим един за друг, а не да се щамповаме, сталинският комунизъм ще бъде тук.

Впрочем, ако не беше яростната защита на Стефан Продев и на неговото списание "София" за стариите на София навремето, днес самата черква "Св. Петка" вероятно нямаше да я има...

Датата 3

www.duma.bg

106 Г. ПР.Н.Е. - РАЖДА СЕ МАРК ТУЛИЙ ЦИЦЕРОН, РИМСКИ ОРАТОР И ДЪРЖАВНИК (УМИРА 43 Г. ПР.Н.Е.). Първият носител на титлата Pater Patriae (баща на Отечеството). До наши дни са оцелели 19 негови трактата по риторика, политика и философия, по които са се учили на ораторско изкуство поколения юристи. Съхранени са и над 800 писма, съдържащи биографични сведения и ценна информация за римското общество от края на републиканския период. Работите на Цицерон оказват силно влияние на религиозни мислители - св. Августин, на представители на Ренесанса и хуманизма - Петрарка, Еразъм Ротердамски, Бокачо, Дидро, Волтер, Русо, Монтескьо и др.

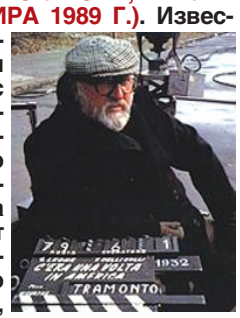
1842 - В ТРЯВНА СЕ РАЖДА ЯНКО МУСТАКОВ, КОМПОЗИТОР, ХОРОВ ДИРИГЕНТ (УМИРА 1881 Г.). Завършил Букурещката консерватория. През 1868 г. основава първия български хор, който през 1934 г. приема неговото име. Създава първия струнен оркестър в Свищов. Хорът пее при откриването на Учредителното Народно събрание през 1879 г.

1907 - ОФИЦИАЛНО Е ОТКРИТА СГРАДАТА НА НАРОДНИЯ ТЕАТЪР В СОФИЯ. Построена е по проект на виенските архитекти Херман Хелмер и Фердинанд Фелнер. През 1923 г. по време на представление избухва пожар, който нанася големи поражения. Театърът е възстановен окончателно през 1929 г. по проект на немския архитект Мартин Дюлфер и на българския строителен инженер, завършил в Мюнхен, Кирил Чапаров. По време на бомбардировките в столицата (1943-1944) е засегнат сериозно, но е възстановен още през 1945 г.

1929 - РАЖДА СЕ СЕРДЖО ЛЕОНЕ, ИТАЛИАНСКИ РЕЖИСЬОР (УМИРА 1989 Г.). Известен е със своите "спагети-уестърни" (филми за Дивия запад, заснети в Европа с американски актьори в главните роли и с епичната музика на майстори като Енио Мориконе за фон). Леоне режисира самостоятелно едва седем филма, но повечето от тях се радват на култов статус и до днес - "Имало едно време на Запад", "Добрият, лошият и злият", "За няколко долара в повече" и др. Последният му проект е филм за блокадата на Ленинград, който обаче не се осъществява заради ненавременната му смърт от инфаркт.

1987 - АРЕТА ФРАНКЛИН СТАВА ПЪРВАТА ЖЕНА, УВЕКОВЕЧЕНА В ЗАЛАТА НА СЛАВАТА НА РОКЕНДРОЛА. Родената през 1942 г. американска певица, пианист и композитор, работи предимно в музикалните стилове джаз, соул, ритъм енд блус, както и в традиционния негърски госпъл. Поради успехите си особено в соула бива наричана The Queen Of Soul или Lady Soul. Освен соловите си изпълнения има многобройни дуети съвместно с изпълнители като Луис Армстронг, Лучано Паваротти, Джордж Майкъл и др.

1993 - В МОСКВА ДЖОРДЖ БУШ-СТАРШИ И БОРИС ЕЛЦИН ПОДПИСВАТ „СТАРТ-2". Договорът за съкращаване на стратегическите нападателни оръжия предвижда намаляването с две трети на притежаваните от двете страни ядрени бойни глави. САЩ ратифицират този договор през януари 1996 г., а Русия - през 2000 г. Преди да започнат разоръжаването, САЩ и Русия разполагат с 11 000 ядрени бойни заряда, след "СТАРТ-1" те бяха намалени на 6000, а клаузите от ратифицирания "СТАРТ-2" предвиждат до 2007 г. броят им да се редуцира до 3000.

★ „ОКУПИРАЙ УОЛСТРИЙТ“ - В КАПАНА НА ЕДНО САМОВЛЮБЕНО ДВИЖЕНИЕ стр. 4-6

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

3 януари 2013, година 10, брой 1 (98) - първа част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

ALBERTO MAGNELLI

Когато лобитата превземат Парламента

Адвокати по търговски дела пишат закони

Законът за банките, представен от френското правителство в края на декември, е до голяма степен написан под диктовката на банковото лоби. Противно на обещанията на кандидата Франсоа Оланд, който предизвести разделяне на спекулативните операции с ценни книжа от дейностите по кредитиране, сегашната система в крайна сметка ще претърпи повърхностни промени. Това е пореден пример за влиянието на консултантските компании, които постепенно изместиха държавните служби и народните избранници.

Журналистическа анкета на Матилд Гоанек*

АБРЕВИАТУРАТА ГРПП (генерална ревизия на публичните политики), макар и трудна за произнасяне, на практика навлезе в речта. Тази институция, чиито препоръки фигурират в Закона за бюджета от 2009 г., афишира амбицията да модернизира държавата. За широката публика тя най-често се свежда до една от водещите мерки на петгодишното управление на Франсоа Саркози – закриването на работните места на половината от излизащите в пенсия държавни служители.

* Журналистка.

Доста по-малко се знае за начина, по който тя утвърди ролята на експертите, консултантите и адвокатите по търговски дела при разработването на проектозаконите.

Според парламентарния доклад, представен през 2011 г. от десния депутат Франсоа Корню-Жантий от Съюза за народно движение (СНД) и Кристиян Екер от Социалистическата партия (СП), за външни одиторски услуги в рамките на ГРПП са похарчени 102 милиона евро. От тях 20 милиона само за подготвителната фаза. „*Афишираният принцип* [на тази реформа] *е одиторски екипи да извършат преглед на целите, разходите и начина на провеждане на основните публични политики на министерствата*“ (1), обяснява Филип Безес – изследовател по административни и политически науки. По такъв начин „Маккинзи“, „Бостън консултинг груп“, „Капджемини“, „Ърнст и Янг“, „Мазар“, големите френски и международни консултантски компании, участват във вземането на решения в публичната сфера в качеството си на експерти.

Това развитие, вписващо се в политиката за бюджетни ограничения, бе подхванато в началото на XXI век от Министерство на икономиката и финансите. То бе силно благоприятствано от изумителната концентрация на частния одит, започнала десет години по-рано и довела до „*появата на мултинационални консултантски компании*“. Те постепенно развиха „*специални филиали за „публични услуги“ и развойни услуги, насочени първоначално към информатиката, после към счетоводните одити и реформирането на публичното счетоводство и най-сетне към реорганизацията/дебюрократизацията на публичния сектор*“(2).

Впоследствие полето на действие на частните консултантски компании се разширяваше непрекъснато. „*В контекста на политизацията на въпроса за държавния дълг и офанзивата на неолибералните мозъчни тръстове избирането на Никола Саркози за президент на републиката и назначаването на ключови правителствени постове на хора, произхождащи често не от средите на висшите държавни служители, а от бизнеса, засили и превърна в система започналото в началото на XXI век развитие*“,обясняват социолозите Одил Анри и Фредерик Пиерю (3). Така преди да станат министри Ерик Вьорт и Жан-Луи Борлоо минаха през Висшето училище за търговия и спечелиха престиж в адвокатските среди,

(На стр.2-3)

(1) Philippe Bezes, „Morphologie de la RGPP. Une mise en perspective historique et comparative“ (Морфология на ГРПП. Исторически и сравнителен преглед), *Revue française d'administration publique*, № 136, Париж, април 2010.

(2) *Пак там.*

(3) Odile Henry, Frédéric Pierru (съставители), „Le conseil de l'Etat“ (Съветниците на държавата), *Actes de la recherche en sciences sociales*, № 193, Париж, юни 2012.

Антинароден фронт

Бързо развиващите се държави днес не са достойни наследници на някогашните антиколониалисти и антиимпериалисти. Страните от Юга контролират все по-голяма част от световната икономика. Това е напълно справедливо. Но богатствата се разпределят толкова зле, че неравенството по отношение на доходите е по-изразено в Южна Африка или Китай, отколкото в САЩ. Така натрупаното състояние служи повече за изкупуване на предприятия и престижни западни блага, отколкото за подобряване на условията на живот и здравеопазването на индийското, китайското, арабското, африканското население.

Може да се каже, че отново настъпва епохата на крадливите барони. В Америка, в края на XIX век, се наложиха индустриални династии с легендарно хищническо поведение (Джон Д. Рокфелер, Джей Пи Морган, Корнелиус Вандербилт). Те постепенно изместиха големите европейски семейства в петролния, транспортния и банковия сектор. Макар и съперници в началото, по-късно трансатлантическите конкуренти се разбраха да експлоатират работниците по света, да увеличават безмерно възнагражденията на акционерите си и да изразходват природните запаси на Земята.

Серж Алими

Монарсите от Персийския залив, китайските, индийските и руските олигарси мечтаят да поемат щафетата за същия вид разбирателство. Както вчерашните американски шефове, те на драго сърце дават уроци на цял свят. Попитан относно проекта за национализация (твърде бързо изоставен) на един от промишлените му обекти в Лотарингия, индийският милиардер Лакшми Митал определи тази идея като „*скок назад*“. И предупреди: „*Инвеститорите навярно хубаво ще си помислят, преди да инвестират във Франция*“ (1). Руският министър-председател прибягна до подобен аргумент, за да коментира повишаването на данъците в Париж: „*В Русия независимо дали си богат или беден, данъчното облагане е в размер на 13%. Казват ни, че олигарсите би трябвало да плащат повече, но ние не желаем капиталите да отиват в чужбина по неясни канали*“ (2). Пекин е също толкова настървен да защитава либералните рецепти. Миналия юни китайският президент сподели облекчението си след изборната победа на гръцката десница. Шефът на главния китайски суверенен фонд, акционер на „Газ дьо Франс – Суец“, открито разкритикува съществуващите в Европа „*остарели социални закони*“, които „*водят по-скоро до леност и апатия, отколкото до здрав труд*“ (3).

Британският историк Пери Андерсън припомня, че по време на Виенския конгрес през 1815 г. пет сили – Франция, Обединеното кралство, Русия, Австрия и Прусия, съгласуваха усилията си, за да изпреварят войната и да смажат революциите. Според него световният ред вече се управлява от една нова неформална „*пентархия*“, която обединява САЩ, Европейския съюз, Русия, Китай и Индия. Този консервативен Свещен съюз, състоящ се от сили, които са едновременно съперници и съучастници, мечтае за стабилност. Изгражданият от него свят обаче е гаранция за това, че ще се случват нови икономически сътресения. А те, каквото и да прави този съюз, ще подхранват нови социални бунтове.

(1) Интервю в *Le Figaro*, Париж, 13 декември 2012.

(2) Интервю с Дмитрий Медведев, *Le Figaro*, 26 ноември 2012.

(3) Вж. Martine Bulard, „La Chine, la crise et les fraudeurs“ (Китай, кризата и измамниците), Planète Asie, 14 ноември 2011, http://blog.mondediplo.net

Le Monde diplomatique
Превод Павлина Колева

Адвокати по търговски дела

(От стр. 1)
специализирани в търговски дела. Кристин Лагард направи кариера отвъд Атлантика в кантората „Бейкър-Маккензи“, Жан-Франсоа Копе бе съдружник в парижката кантора „Жид-Лоарет-Нуел“. Според политоложката Жюли Жерве, тези *„посредници“* (…) *допринасят за размиване на границите между публичната и частната сфера и съдействат за навлизането в държавната администрация на логически постановки, интереси, понятия и решения, смятани най-често за специфични за пазара“* (4).

Докато частните консултанти се професионализират и настаняват пешките си, публичната експертиза отслабва. Преди време всяко министерство разполагаше със собствен център за перспективни проучвания и анализи, предназначен да захранва с идеи политическите решения. След извършените прегрупирания оцеляха само няколко големи инстанции като Центъра за стратегически анализ (5) или Икономическия, социален и екологичен съвет. Последният обединява *„живите сили на нацията“* и има за изрична цел да съветва правителството, Националното събрание и Сената при *„разработването на законите и публичните политики“*. Въпреки това според доклад, поръчан през 2009 г. от Саркози и изготвен от Доминик-Жан Шертие, бивш председател на управителния съвет на Управлението по трудова заетост, *„Икономическият и социален съвет действително е слабо познат на обществеността, но което е по-тревожно – и на органите на публичната власт“*. Безразборните доклади на „специалните комисии“, които трудно се броят, понеже са се превърнали в нещо като задължителен атрибут на държавните решения, също омаловажават експертизите на тези стратегически инстанции.

Помощта, предлагана от консултантските компании, не се ограничава до техническата област. Според Безес *„участието на консултантите в политиката за реформиране на държавата упражнява очевидно мощно влияние върху съдържанието и формата на реформаторските политики“*. Същият автор дава за пример въвеждането в публичната администрация на „олекотено управление“ *(lean management)* (6) по примера на частния сектор. Жан дьо Маяр, бивш инспектор по труда, преминал в магистратурата, потвърждава навлизането на консултанти по стратегия в министерството му: *„Видяхме да пристигат частни консултанти, на които се плаща да проучват възможността за въвеждане във френската правосъдна система на принципите на* lean management. *Тази мениджърска логика се основава на ултралиберална идеология и се състои в подробното изследване на всички нива за вземане на решения. Този подход не функционира, всички го знаят, но никой висш държавен служител няма да го признае…“*

„Г-н адвокат, напишете поправка към закона“

НЕОТДАВНА афера с участието на министъра на икономиката и финансите Пиер Московиси, министъра на производственото възстановяване Арно Монтбур и банка „Лазард“ илюстрира за пореден път важната роля, която се присъжда на консултантите, и идеологическите последствия. Извън възможния конфликт на интереси на Монтбур и Матийо Пигас (генерален директор на банка „Лазард“ и собственик на списание *Инрокюптибл*, където работеше Одре Пюлвар, приятелка на министъра) въпросът е: може ли една търговска банка, раздала посред финансовата криза прекомерно щедри бонуси на ръководителите си, да съветва държавата при създаването на публична инвестиционна банка? Тази структура, чиято цел е финансова подкрепа на малките и средни предприятия (МСП), следва да се изгради в началото на 2013 г. по решение на социалистическото правителство след въпросната консултация.

Освен за технически и стратегически консултации, министерствата могат да се обръщат към адвокатски кантори за помощ при подготовката на проектозакони. Най-фрапиращият случай е активното участие на големи адвокатски кантори, специализирани в търговски дела, в провежданата от няколко последователни правителства приватизация. Този метод не е от вчера. Мишел Генер, адвокат съдружник в кантората „Жид-Лоарет-Нуел“, напомня: *„Нашата кантора получи известност по време на първия седемгодишен мандат на Франсоа Митеран. Жан Лоарет, един от тримата съучредители, започна да подготвя известен брой поправки към законите, предназначени за депутатите от десницата, с цел да бъдат ограничени национализациите от 1981 и 1983 г. През 1986 г. Ширак бе назначен за министър-председател и проведе приватизационна програма. Ние тогава бяхме консултанти на правителството, негов работен екип, като изготвихме договорите с банките за осъществяването на програмата.“*

Оттогава „Жид-Лоарет-Нуел“ се радва на международно признание. Превърна се в една от малкото френски кантори, способни да конкурират англосаксонските мастодонти „Алън и Овъри“, „Хогън Ловелс“ или „Бейкър-Маккензи“, които също редовно са канени да консултират френското правителство. Това отбелязва със задоволство списание *Поан*, което обсипва с похвали *„трикольорната кантора“*, изброявайки най-забележителните ѝ постижения: помощ за приватизацията на френските автомагистрали, създаване на Пощенската банка, консултиране на „Тотал“ при процеса за петролоносача *Ерика*, на Държавната агенция за приватизация при сливането на „Газ дьо Франс – Суец“ или на княжество Монако за разширението му към морето… Адвокатите ѝ действат навсякъде, където стане нужда – в помощ на държавите, фирмите и финансовите институции (7). Като стриктно се пазеше от афиширане на политически предпочитания, „Жид-Лоарет-Нуел“ *„съветваше“* например Доминик Строс-Кан, министър на финансите през 1997-1999 г., при множество приватизационни операции. През 2007 г. адвокатската кантора оказа помощ на тогавашната министърка на икономиката Кристин Лагард при подготовката на плана за икономическо развитие, поискан от президента Саркози, и при изготвянето на инструментариума за публично въздействие върху частните предприятия, като Фонда за подкрепа на банките.

„Не адвокатските кантори определят тенденциите“, успокоява Ромен Гранжон, съдружник в кантора „Адамас“, специализирана по публично право. Влиянието им се крие по-скоро в детайлите, което не омаловажава ефикасността им. Например, „Адамас“ е работила по въвеждането на европейската директива от 31 март 2004 г. (относно координиране на процедурите за сключване на публични договори за строителство, доставка и услуги), като е подтиквала френските смесени дружества с публично участие да се включат в конкуренцията. *„Ние извършихме проучвания и дадохме съвети, които спомогнаха за дискусията във Федерацията на смесените дружествата, която изигра ролята на лоби, преди гласуването на закона за местните публични дружества“*, добавя адвокатът. Неговата кантора е подпомогнала и юридическите служби на „Електрисите дьо Франс“ и Националното дружество на френските железници в рамките на европейската проектодиректива за концесия на услуги, която предстои да се приеме през 2013 г. и чиято цел е да подложи на конкуренция и други дейности. *„Предлагаме идеи, но никога не предоставяме текст, който да бъде възпроизведен буквално“*, оправдава се Гранжон и подчертава, че преди да бъде гласуван, всеки проектозакон трябва да премине през няколко етапа. Нито Пощите,

(4) Julie Gervais, „Les sommets très privés de l’Etat“ (Частните върхове на държавата), *Actes de la recherche en sciences sociales*, № 194, септември 2012.

(5) Центърът за стратегически анализи е институция за експертни проучвания и за помощ при вземането на решения към министър-председателя. Задачата му е да информира правителството при определяне и осъществяване на стратегическите насоки в икономическата, социалната, екологичната и технологичната област.

(6) Т. нар. *lean management* е въведен в заводите „Тойота“ в Япония и описан от американски изследователи през 90-те години. Тази техника на управление има за цел ликвидирането на „разхищенията“ чрез детайлна оценка на цялата производствена верига. Силно критикувана, тя често се възприема като форма на модерен тейлоризъм.

(7) „Gide-Loyrette-Nouel“, *Le Point*, Париж, 22 февруари 2007, www.lepoint.fr.

Нов етичен кодекс за депутатите

През 2005 г. присъствието в Пале Бурбон (сградата на френското Национално събрание – *бел. пр.*) на два мастодонта на легалното разпространение на музика (FNAC и „Virgin“), в момент на разгорещени дискусии по авторските права, вероятно е подействало като шок. Спорният въпрос за взаимоотношенията между лобисти и народни представители периодично излиза на дневен ред. След серия от доклади, през 2009 г. бюрото на Националното събрание най-сетне прие нов правилник без каквото и да било предварително публично обсъждане по съответния ред. Той предвижда представителите на различни интереси да получават пропуски и право да присъстват в сградата на Националното събрание само след вписване в публичен, явен регистър. До този момент в списъка фигурират само 150 представители на различни структури като Съюза на рекламодателите, предприятието „Талес“, профсъюза „Работническа сила“, групата „Карфур“ и издателство „Ашет“.

Друга новост е, че Националното събрание прибягна до услугите на професора по право Жан Жикел, специалист по професионална етика, на чието рамо депутатите ще могат да се изплачат. Засега обаче връзките между лобитата и депутатите се осъществяват както в доброто старо време – обеди, пътувания, извънпарламентарни клубове от всякакъв вид, колоквиуми за сметка на фирмите… Новият регистър придава официален вид на съществуващите практики, без да премахва предишните.

Състоянието е още по-тревожно поради факта, че конституционните промени през 2008 г. увеличиха правомощията на Парламента, споделя със загриженост Рено Дьоноа дьо Сен-Марк, член на Конституционния съвет: *„Увеличената роля на Парламента предвижда споделен дневен ред между правителството и Националното събрание. Независимо от волята ни обаче предлагането на закон е отворена врата за оказване на натиск. От друга страна, обсъжданията на законопроекти, изготвени предварително на ниво комисия, е същинско бедствие. Защото много по-лесно е текст, твърде благоприятен за дадено лоби, да се прокара в самата комисия, където обсъждането се провежда в тесен кръг, отколкото да се предложи на общо разискване.“*

Консултантските кантори се приспособяват умело, още повече че включват в състава си политически фигури от най-висок ранг – бивши депутати или сенатори, висши служители, дори бивши министри. Неформалните връзки се осъществяват с голяма лекота. Жан-Франсоа Копе е идеален пример за подобни превъплъщения от частната в публичната сфера и обратно. Депутат от департамента Сен е Марн и оспорван председател на десния Съюз за народно движение (СНД), той работи и като адвокат от 2007 г. насам – отначало в кантората „Жид-Лоарет-Нуел“, а впоследствие, след остри критики, за собствена сметка. От голяма полза за клиентите е богатата му картотека на приятели и познати. Указ, приет точно преди парламентарните избори през 2012 г., дори улесни процедурата – той позволява на *„лицата, разполагащи с поне осем години стаж на отговорна държавна длъжност като лични участници в разработване на законите“*, да извършват адвокатска дейност, без да полагат изпит пред адвокатската колегия.

По примера на Доминик дьо Вилпен, бивш министър-председател, на Фредерик Льофевр и Рашида Дати от СНД, на Кристоф Кареш от Социалистическата партия (СП), на Ноел Мамер от Зелените и Лоран Енар от Съюза на демократите и независимите, петдесетина депутати вече са надянали адвокатската тога, като често отдават предпочитание на консултантските услуги пред пледоариите. А голям брой лица, преминали през министерските кабинети, са днес официално акредитирани като *„отговарящи за институционните връзки“* в Националното събрание, в полза на големи компании. Процесът на запазени места в частния сектор непрестанно се развива. В тази игра левицата и десницата са с почти изравнени позиции.

ПРЕВЗЕМАТ ПАРЛАМЕНТА

пишат закони

ALBERTO MAGNELLI

които също възлагат част от юридическата си дейност на подизпълнител, нито Националните железници, нито „Електрисите дьо Франс“ пожелаха да отговорят на въпросите ни относно връзките им с тези частни кантори.

Адвокатите специалисти по публично право се кълнат в почтеността си и привързаността си към „френския модел“. Твърдят, че канторите им участват в официални конкурси със стриктни и строго ограничени правила. Пледират най-вече за използване на сивото вещество на частния сектор. *„Клиентите ни от публичния сектор разполагат обикновено със силни юридически отдели, но нашата добавена стойност е, че не сме постоянно вторачени в кормилния лост*, отбелязва със задоволство Гранжон. *Това, за което мога да упрекна централната администрация, е липсата на икономическо проникновение.“*

Дьо Маяр напомня от своя страна, че *„у нас законодателната процедура е предимно правителствена. Но понеже правителството не се доверява на своята администрация, смятана за инфилтрирана от привърженици на социалната държава, то масово прибягва до услугите на частния сектор… В това има положителни и отрицателни аспекти. Показва се напредък сред висшите държавни служители, които престанаха да се смятат за всезнаещи. Но проблемът е да се разбере каква идеология се крие зад поръчаното експертно мнение.“* Такова е становището и на асоциацията „Антикор“, която се бори срещу корупцията и за етика в политиката, осъжда постоянното намаляване на публичното планиране в полза на външни доставчици на услуги. *„Наблюдаваме приватизиране на информационните ресурси*, констатира говорителката ѝ Северин Тесие, *глобална политика, при която частни изпълнители получават поръчки за разработване на текстове, като така се ограничават назначенията на местата на пенсионирани служители.“*

Рено Дьоноа дьо Сен-Марк признава, че в качеството си на държавен съветник като бивш главен секретар на правителството (1986-1995) и настоящ член на Конституционния съвет се е чувствал отстранен от законодателния процес. *„Въпросът е как администрираните граждани и предприятия могат да изразят мнението си. Съществува официален път чрез множеството консултативни органи в централните администрации, където са представени икономическите и социалните интереси. Но съществуват също неофициални канали – „вечерните посетители“, хората, които повече или помалко са свързани с властта.* Това доказват неотдавнашни телефонни разговори – по информация на наш източник – между наскоро назначени членове на социалистическото правителство и парижки адвокати, чиито клиенти са мощни ръководители във френската индустрия. Допитванията засягали разнообразни въпроси: дали е уместно да се отмени освобождаването от данък на допълнителния труд, и то със задна дата? Възможно ли е реално да се намалят възнагражденията на висшите стопански ръководители? *„Разбира се, политическият вносител на проектозакон не е длъжен да удовлетвори хората, с които се е консултирал. Но същите групи за натиск действат и сред депутатите, където проявите на лобизъм са още по-активни“,* подчертава Дьоноа дьо Сен-Марк.

И тук нещата като че се разбират от само себе си, според Генер. Подобно на много адвокати, той признава, че по молба на частни лица редовно изготвя за някои депутати предложения за промени в законите. *„Предприятията се свързват с нас и ни казват: „Г-н адвокат, провежда се парламентарно разискване, възможно ли е да формулирате законова промяна, която ще предадем на един депутат?“ Не виждам никакъв проблем да отговоря на подобна молба. Законът се гласува, за да бъде прилаган в определени стопански сектори. Естествено е заинтересуваните да искат той да съответства на интересите им.“* Като технически инструмент на лобизма текстът, изготвеният от частно лице, е класика в Националното събрание.

Катрин Льомортон – социалистическа депутатка от първи избирателен окръг на департамента От Гарон и фармацевтка по професия, изпита това върху себе си. По време на първия си мандат изготвя силно критичен доклад за цената на лекарствата и засяга мощната фармацевтична промишленост. *„Това се случи през 2008 г., току-що бях избрана и притежавах все още невинността на хората, които не знаят къде са попаднали… Година преди аферата „Медиатор“* (8) *приех в кабинета си Корин Моазан, лобистка на „Сервие“ и отговорничка за международната дейност на групата. Изказаха похвала за свършеното от мен, но посочиха, че не трябвало да се законодателства така. Накрая ми връчиха писмо, с което ми обясняваха как трябва да ги освободим от данъци. Същинска прелест…“* Данъчни облекчения за дружествата, като признание за икономическата жизненост на сектора, преразглеждане на ставките за признаване на разходи, продължаване и увеличаване на данъчните кредити за изследователска и развойна дейност… Пълна гама от предимства. *„Накратко казано, Националното събрание се призовава да помогне още на един сектор, който върви много добре. Разбрах, че това е направо подигравка с мен. Недотам осведомен депутат обаче може да бъде подведен от факта, че „Сервие“ е действително една от водещите компании във френската икономика, и да внесе исканите промени в закона, както те предлагат“*, споделя със съжаление Льомортон.

Някои депутати от десницата също са шокирани от тези груби методи. *„За изготвяне на поправки в закона може да се опираме на частни лица или на хора, които нямат достъп до Националното събрание“*, смята Лионел Тарди – депутат на дясната партия СНД от департамента От Савоа. *Те са специалисти в определени области и общо взето са без задни мисли. Но когато става дума за лобита, работещи за големи компании, вече имаме работа с тежката артилерия. Ако бъде внесена поправка, подписана от седемдесет депутати, обикновено се знае откъде произхожда…“* В желанието си да оправдае поне отчасти своите колеги депутатът обяснява нахлуването на частните консултанти със сложността на проектозаконите: *„Разглеждаме тясноспециализирани въпроси, а между депутатите има малко специалисти. Това открива поле за действие на лобитата. Така стана със закона HADOPI, но същото важи за много текстове.“* Оливие Розенберг, научен сътрудник в Центъра за европейски проучвания на Висшето училище за политически науки, напомня на депутатите техните задължения. *„Някои честни депутати са убедени в основателността на своя ангажимент. Но депутатите често съвместяват няколко длъжности и времето, което посвещават на законодателни дейности и национален контрол, е сведено до неприемливи граници.“* Неслучайно Тарди и Льомортон, твърди противници на лобиските действия в Националното събрание, се противопоставят на съвместяването на мандатите.

През 2009 г. една друга афера вдигна шум в кулоарите на Парламента – част от текста на закона за опростяване на правото, гласуван през декември същата година, е била поверена на частна компания подизпълнител. Жан-Жак Юрвоа, депутат социалист от Финистер, подаде оплакване до председателя на законодателната комисия от дясната партия СНД Жан-Люк Варсман. *„Самото естество на разглеждания въпрос, сложността на промените в закона, както и предварителните етапи хвърлят сянка на подозрение върху този текст…“*, писа той тогава (9). Варсман се защити, като подчерта законосъобразността на операцията (тръжна процедура, спечелена от „Лексис Нексис“) и липсата на вътрешни ресурси. Но и в този случай съществува съвсем неясна граница между приемливото прибягване към допълнителна експертиза и вмъкването на частни интереси в едно от най-важните средища на френската законодателна власт.

Пирует с етикета

За много наблюдатели това все по-широко взаимно проникване между публичната и частната сфера е израз на всеобща промяна на принципите на „създаване на закони“. *„Правотворчеството се доближи прекалено до англосаксонския модел* (10), твърди Дьо Маяр. *Схващането за закона, наложен отгоре, разработен и гласуван след демократично разискване, с възможност за изразяване на идеи от общ интерес, е донякъде остаряло.“* Професорът по право Жак Шевалие споделя тази констатация: *„В съвременните общества договорната процедура е в забележителен възход, до такава степен, че стана емблема на юридическата постмодерност – договорът илюстрира напълно преминаването от право на повелите към право, почиващо на съгласието на волеизявителите. Във всички области на обществения живот вече се налага култура на преговаряне“*(11).

На това основание адвокатите, с които разговарях, изявяват волята да участват в разискванията и смятат, че това тяхно право е легитимно. Та нали техните клиенти и те самите са основни действащи лица в обществото? Но недостатъкът на тази система е, че тя фаворизира винаги представителите на икономическата и финансовата власт, разполагащите с канали за формиране на общественото мнение и онези, в които и без това се вслушва властта… Вместо за забрана на лобитата, многобройни наблюдатели пледират за по-голяма прозрачност и балансиране на влиянията. Именно в този дух се проведе реформата на регистъра за достъп до Националното събрание *(вж. карето на стр.4)*. Тази мярка не е убедителна според сдружението „Антикор“, което съзира в преминаването към англосаксонския модел най-обикновена приватизация на законодателната процедура. *„Приема се, че публичното решение е в крайна сметка резултат от съотношението на силите на различните влияния*, подчертава неуморно г-жа Тесие. *Залъгалка е да се представя това като етично правило, целящо по-голяма прозрачност. Онова, което се правеше скришно, се превръща в правило. А всъщност се узаконява правото на по-силния и най-съвършената форма на корупция.“*

Тази промяна може също да се интерпретира и като опит за копиране на европейския модел от страна на френския Парламент. В Брюксел лобитата разполагат с лъскави медни табелки в квартала около Парламента и участват открито в законодателните разисквания. До такава степен, че никоя що-годе значителна компания или федерация не може да разчита на някакво влияние върху вземането на решения, без да разполага с платено лоби. От 2008 г. съществува официален регистър, но прозрачността не решава всичко. Една скандална афера през 2011 г. разкри, че няколко евродепутати са готови да играят ролята на платени „съветници“, в добавка към парламентарната си дейност. На всичкото отгоре голям брой лобистки кантори продължават да действат неформално, без официална регистрация… Тези практики влияе пряко на законотворчеството във Франция, тъй като значителна част от законодателната дейност в страната се състои в преписването на европейските норми.

МАТИЛД ГОАНЕК
LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Станимир Делчев

(8) „Медиатор“ е лекарство за диабетици, продавано от фармацевтичната компания „Сервие“, за което се смята, че е причинило смъртта на няколко стотици души. Тази афера разкри наличието на тясно сглашателство между политическите среди и фармацевтичната промишленост.

(9) Цитат от протокола на второто заседание на Националното събрание от 1 декември 2009 г.

(10) Англосаксонската правна система се основава главно на „обичайното право“, наричано също „съдебна практика“ (еволюира в зависимост от решенията на съдилищата), противно на „цивилното“ право, основаващо се на „правилници“.

(11) Jacques Chevalier, *L'Etat post-moderne* (Постмодерната държава), LGDJ-Lextenso Editions, Париж, 2004.

КАПАН ЗА БУНТАРСТВОТ

„Окупирай Уолстрийт“ –

Между „Чаеното парти“, чиято грижа е намаляването на данъците, и движението „Окупирай Уолстрийт“, надигнало се срещу задълбочилите се социални неравенства, съществуват коренни различия. Но докато първото продължава да има обществена и институционна тежест, второто прекрати (временно?) протеста си, без да постигне нещо съществено. Авторът на „Защо бедните гласуват за десницата“ вади от тази развръзка сурови поуки за политическата стратегия. Те добиват универсалност, която надхвърля рамката на американския случай.

ТОМАС ФРАНК*

ВСЕКИ път, когато се опитвам да преоткрия опияняващото въздействие, което движението „Окупирай Уолстрийт“ имаше върху мен по времето, когато изглеждаше, че му предстои голямо бъдеще, една и съща сцена постоянно изплува в съзнанието ми. Пътувах във вашингтонското метро и се канех да чета статия за множеството, събрало се за протест в парка „Зукоти“ в сърцето на Манхатън. Изминали бяха три години от реанимацията на „Уолстрийт“, две години, откакто всичките ми познати изгубиха надежда, че президентът Барак Обама ще прояви кураж, два месеца, откакто републиканските приятели на банкерите бяха довели страната до ръба на неплатежоспособността, като влязоха в бюджетна схватка с Белия дом. Както на всички, така и на мен ми беше дошло до гуша.

До мен стоеше изискано облечен пътник, вероятно високопоставен служител, връщащ се от някое търговско изложение, ако се съди по лекомисления рекламен надпис върху чантата му, преметната през рамо. Надписът обясняваше как да подобрим печалбата от борсовите си вложения или може би защо луксът е благодеяние, или колко е прекрасно да си печеливш. Човекът изглеждаше много смутен. Наслаждавах се на ситуацията – до много скоро и аз сигурно щях да се червя от срам, ако покажех корицата на списанието, за което работех, в претъпкан вагон на метрото. Днес именно хората като него вървят покрай стените с наведена глава.

Няколко дни по-късно гледах видеоклип в Интернет. Той показваше група активисти на „Окупирай Уолстрийт“, които спореха в книжарница. В даден момент от филма един от спорещите попита защо приятелите му упорито държат да говорят само *„от свое име“*, вместо да приемат, че принадлежат към някакъв колектив. Тогава друг му възрази: *„Всеки може да говори само от свое име, но в същото време това „от свое име“ може да се размие в собственото си поставяне под въпрос, към което ни подтиква всяка постструктуралистична мисъл, водеща към анархизма.* (…) *„Мога да говоря само от свое име“ и от значение тук е това „само“, с което се откриват толкова пространства“.*

Слушайки това псевдоинтелектуално празнословие, разбрах, че всичко е свършено. Философът Славой Жижек беше предупредил лагеруващите в парка „Зукоти“ през октомври 2011 г.: *„Не бъдете самовлюбени. Преживяваме приятен момент тук. Но спомнете си, че карнавалите са евтино зрелище. От значение е следващият ден, когато отново ще трябва да се върнем към всекидневието си. Дали нещо ще се е променило?“*

Предупреждението на Жижек се съдържа в произведението *Occupy: Scenes from Occupied America* (Окупирай: сцени от окупирана Америка, Verso, 2011). Това е първата книга, посветена на протестното движение, издадена миналата година. Оттогава лавина от издания заля рафтовете на книжарниците – от речите, произнесени пред лагеруващите, до журналистическите анализи, като не липсваха и свидетелства на преки участници.

Предупреждението на Жижек е валидно за почти всички такива публикации. Техните автори са дълбоко и безнадеждно влюбени в „Окупирай Уолстрийт“. Всеки един от тях смята за даденост, че лагеруващите, обявяващи се против „Уолстрийт“, са накарали властимащите да треперят и са спрели дъха от възхищение на всички угнетени по света. Това блажено схващане често се съдържа в самото заглавие на книгата, например: „Това променя всичко: „Окупирай Уолстрийт“ и движението на 99-те процента“ (1). Суперлативите валят безрезервно: *„99-те процента се събудиха. Американският политически пейзаж вече никога няма да бъде същият“*, обявява авторът на *Voices From the 99 Percent* (Гласове от 99-те процента) (2). Едно направо умерено предсказание в сравнение с безапелационния оптимизъм на Крис Хеджис. В *Дни на разруха, дни на бунт* (3) бившият журналист от *Ню Йорк Таймс* сравнява „Окупирай Уолстрийт“ с революциите от 1989 г. в Източна Германия, в Чехословакия и в Румъния. Протестиращите нюйоркчани, пише той, *„бяха дезорганизирани в началото, не бяха много сигурни какво трябва да правят, не бяха дори убедени, че са извършили нещо значимо. Неусетно обаче те отприщиха енергията на едно глобално съпротивително движение, което отекна до всички кътчета на страната и дори в европейските столици. Крехкото статукво, налагано от елитите в продължение на десетилетия, се взриви. Заговори се на друг език. Революцията започна“*.

Тези книги стават много досадни, понеже с малки изключения всички си приличат. Разказват едни и същи анекдоти, цитират едни и същи комюникета, предлагат едни и същи исторически тълкувания, обръщат внимание на едни и същи дреболии. Как барабанистът на „джембе“ (африкански барабан) държал хората будни – нещо, което наистина се е случило на Бруклинския мост; защо и как еди-кой си се е оказал на това място, на кого първи му е хрумнало да се организират общи събрания, как една нощ всички трескаво са участвали в почистването на парка, за да не се допусне протестиращите да бъдат прогонени и т. н. Ако паркът „Зукоти“ може да бъде измерен с брой думи на квадратен метър окупирана тревна площ, без съмнение ще се окаже едно от най-изследваните места в историята на журналистиката.

Но великата епопея беше краткотрайна. Лагеруващите бяха изгонени от парка два месеца след като се бяха настанили там. Движението „Окупирай Уолстрийт“ се разпадна, само тук-там останаха няколко самотни групи, чийто дух поддържаха опитни активисти. Медийната вихрушка, която беше нахлула в палатките в парка „Зукоти“, замина да бушува на друго място. Да направим пауза и да сравним постиженията на „Окупирай Уолстрийт“ с тези на неговия уродлив близнак „Чаеното парти“ и на съживяващата се ултрареакционна десница, чието острие е именно „Чаеното парти“ (4). Благодарение на неговите щедри на обещания доброволци Републиканската партия получи мнозинство в Камарата на представителите и отне шестстотин места на демократите в система на държавното законотворчество. „Чаеното парти“ дори успя да издигне един от своите хора, Пол Райън, за кандидат за вицепрезидент на САЩ.

Въпросът, на който ласкателите на „Окупирай Уолстрийт“ посвещават пламенни разсъждения, е следният: каква е магическата формула, позволила на движението да постигне такъв успех? А въпросът, който те би трябвало да си поставят, е диаметрално противоположен – защо движението претърпя такъв провал? Как заслужаващите високо признание усилия затънаха в тресавището на академичните тълкувания и на антийерархичните пози?

А стартът беше много силен. Още от първите дни на окупацията на парка „Зукоти“ каузата на „Окупирай Уолстрийт“ беше станала невероятно популярна. Всъщност, както подчертава Тод Гитлин (5), никога след 30-те години на миналия век никоя прогресивна тема не беше сплотявала така американското общество, както ненавистта към „Уолстрийт“. Хиляди хора засвидетелстваха симпатии

*Журналист в *Harper's Magazine* и създател на списание *The Baffler*, където е публикувана оригиналната версия на тази статия (№ 21, ноември-декември 2012). Автор на книгата *Pourquoi les pauvres votent à droite* (Защо бедните гласуват за десницата), Agone, Марсилия, 2004.

Предишните ни статии

Raphaël Kempf, „Occuper Wall Street sans leader – et sans résultat?“ („Окупирай Уолстрийт“ без лидер и без резултат?), *Manière de voir*, № 125, „Ou va l'Amerique ?“ (Накъде върви Америка?), октомври-ноември 2012.

Рафаел Кемпф, „Рентгенова снимка на едно планетарно възмущение“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 7 юни 2012.

Паскал Дюфур, „Упоритите квебекски студенти“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 7 юни 2012.

Рафаел Кемпф, „От Лондон до Сантяго – бунтът на онеправданите“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 17 май 2012.

Джеф Гудуин, „Уолстрийт на мушката“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 17 ноември 2011.

Макс Русо, „Движението на неподвижните“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 21 юли 2011.

Athanase Koutsis, „Les „indignés“ de Syntagma“ („Възмутените“ от Синтагма), *Le Monde diplomatique*, юли 2011.

О, КОЕТО НЕ ПРЕДЯВЯВА ИСКАНИЯ

едно самовлюбено движение

към движението, също толкова масова беше и доброволната парична подкрепа. Хората се редяха на опашка, за да носят книги и храна на лагеруващите. Разни знаменитости дойдоха да се покажат в „Зукоти“, а медиите започнаха да отразяват окупацията с внимание, каквото не оказват често на социалните движения, обявени за леви.

Но коментаторите изтълкуваха погрешно подкрепата за *каузата* на „Окупирай Уолстрийт“ като подкрепа за неговия *стил на действие*. Опънатите палатки в парка, осигуряването на храна за легионите лагеруващи, непрестанното търсене на консенсус, сблъсъците с полицията… това било в очите на тълкувателите силата и своеобразието на „Окупирай Уолстрийт“, това жадувала да види публиката.

А това, което се кроеше в същото време на „Уолстрийт“, не предизвика толкова жив интерес. В *Окупирането на Уолстрийт*, сборник от текстове на участвали в движението (6), въпросът за лихварските банковите кредити фигурира само като цитат от полицай. И не се надявайте да откриете как активистите от „Зукоти“ са възнамерявали да противодействат на мощта на банките. Не защото това е щяло да бъде невъзможна мисия, а защото според начина, по който кампанията на „Окупирай Уолстрийт“ е представена в тези публикации, тя не е имала какво друго да предложи, освен създаването на „общности“ в публичното пространство. И също примера, даден на човешкия род, чрез благородния отказ да бъдат избирани говорители на движението.

Култ към участието

За съжаление подобна програма не е достатъчна. Да се гради култура на демократична борба, без съмнение е от полза за активните участници, но това е само началото. А „Окупирай Уолстрийт“ така и не отиде по-далеч. То не предизвика стачка, не блокира някой център за наборници, не окупира дори кабинета на някой университетски декан. За активистите на движението културата на хоризонталното взаимодействие представляваше най-висшият стадий на борба. *„Посланието е в самия процес“*, припяваха в хор протестиращите.

Може да се възрази, че въпросът дали да се предявят искания, или не, беше разискван разпалено от активистите, когато те наистина окупираха нещо. Но когато човек разлиства година по-късно всички тези писания, остава с впечатлението, че дебатите са сякаш от друг свят. Не се намери някой да признае, че отказът да се формулират предложения беше голяма тактическа грешка. Напротив, *Окупирането на Уолстрийт,* тази почти официална равносметка на авантюрата, оприличава всяко желание за програма като начин да се държат хората в подчинение на йерархията и сервилността. Хеджис не казва нищо поразлично, когато обяснява, че *„само господстващите елити и техните медийни посредници“* насърчаваха „Окупирай Уолстрийт“ да изложи исканията си. Да предявиш исканията си, означава да признаеш легитимността на противника си, в случая американската държава и нейните приятели банкерите. С една дума, протестно движение, което не формулира никакво искане, ще да е последният шедьовър на демократичната добродетел…

От това произтича фундаменталното противоречие на начинанието. Очевидно е, че да се протестира срещу „Уолстрийт“ през 2011г., означава да се протестира и срещу финансовите фалшификации, които ни запокитиха в дълбоката рецесия, срещу политическата власт, която спаси банките, срещу порочната практика на премиите и бонусите, които превърнаха производствените сили в спестовна каса за единия процент най-богати. Корените на всички тези беди са в дерегулацията и в намалението на данъците – или с други думи, в една философия на индивидуална еманципация, която поне в риториката си не е в разрез с анархистичните начини на действие на „Окупирай Уолстрийт“.

Няма нужда човек да е изкарал курс по *„постструктурализъм, водещ към анархизма“*, за да схване как да обърне тенденцията – с възстановяването на държавата като компетентен регулатор. Спомнете си за онова, което казваха през първите дни на септември 2011 г. активистите на „Окупирай Уолстрийт“: да въведем отново закона „Глас-Стийгъл“ от 1933 г., който отделяше спестовните от инвестиционните банки. Да живее „охранената държава“! Да живее сигурността!

Но не това е начинът да разпалиш въображението на съвременниците си. Как да вдъхнеш живот на карнавал, когато тайно мислиш за експерт-счетоводители и данъчна администрация? Като отложиш нещата за по-късно. Като се въздържаш да искаш конкретни мерки. Да предявяваш искания, означава да приемеш, че надутите и лишени от чувство за хумор старчоци са поели управлението и че забавлението е свършило. Този тактически ход на движението в началото действаше безотказно, но в същото време предопредели и кога ще настъпи краят му. Като си забрани да изисква каквото и да било, „Окупирай Уолстрийт“ се затвори в това, което Кристофър Лаш нарече през 1973 г. *„култ към участието“*. Или иначе казано – протест, чието съдържание се изчерпва с удовлетворението да се протестира.

Бръмбарите на активистите

В ДЕКЛАРАЦИИТЕ си, в който изтъкваха своите намерения, лагеруващите в парка „Зукоти“ възхваляваха гръмогласно *гласа на народа*. В практическите си изяви обаче те гравитираха само около един център – малкия университетски свят. Активистите, цитирани в книгите, обикновено не разкриват социалната и професионалната си самоличност, но когато го правят, се оказват или студенти, или току-що дипломирали се студенти, или преподаватели.

Университетският свят може само да бъде поздравен за мобилизацията си. Обществото има нужда да чуе този глас. Когато разходите за образование растат до главозамайващи висини, когато задлъжняването на абсолвентите, които излизат на пазара на труда, стига лесно до 100 000 долара, когато докторантите установяват, че са безогледно експлоатирани, засегнатите имат пълното право да протестират (7). Те би трябвало да насочват критиките си към системата и да изискват стриктен контрол над разходите за образование. Да си припомним демонстрациите, които разтърсиха Квебек миналата пролет, когато голяма част от населението излезе на улицата, за да подкрепи студентските искания за образование, достъпно за всички. Там движението победи. Удовлетворени бяха почти всички искания на студентите. Социалният протест предизвика голямо раздвижване в университета.

Но когато става обратното, когато академичните разисквания като демонстрация на висока култура се превърнат в модел за социална борба, тогава възниква проблем. Защо „Окупирай Уолстрийт“ толкова често внушаваше на своите почитатели да говорят на неразбираем жаргон? Защо толкова много активисти изпитваха нужда да напуснат работното си място, за да участват в салонни дебати сред ерудити (8)? Защо други предпочетоха да споделят мислите си пред списания за тесен кръг хора като *American Ethnologist* или *Journal of Critical Globalizations Studies*? Защо памфлет, замислен да наелектризира протестиращите участници в „Окупирай Уолстрийт“, се оказва изпълнен с безсмислени декларации от рода на:*„Нашата прицелна точка е в доминиращите форми на субективност, продукт на сегашния кризисен социален и политически контекст. Ние се обръщаме към четири субективни фигури: задлъжнелия, популяризирания от медиите, осигурения и представлявания, които са в процес на обедняване и чието право за социално действие е обезценено или лъжовно. Смятаме, че бунтовните и въстанически движения ни предлагат средства не само да отричаме репресивните режими, от които страдат тези субективни фигури, но и да обърнем посоката на тези субективности, изправени пред властта*“ (9)? И защо само няколко месеца, след като беше окупиран паркът „Зукоти“, много активисти преценяха, че трябва да създадат свое собствено университетско списание с абстрактна насоченост, *Occupy Theory*, предназначено, разбира се, да помества непроницаеми есета, имащи за цел да показват безполезността на всяко теоретизиране? Така ли се създава масово движение? Като упорито се говори на език, който никой не разбира?

Отговорът е известен. Преди един протест да се разгърне и да прерасне в мащабно социално движение, участниците в него трябва първо да размишляват, да анализират и да теоретизират. Истината е, че от тази гледна точка „Окупирай Уолстрийт“ предостави достатъчно материал, с който да се захрани половин век борба, но своята борба успя да доведе единствено до задънена улица.

„Окупирай Уолстрийт“ извърши много добри неща. Успя да си избере добър девиз, да посочи истинския противник и да привлече общественото внимание. Даде свой облик на една демократична култура на протест. Създаде връзки с работническите синдикати – решаваща стъпка в правилната посока. Даде отново сила на понятието солидарност – главна добродетел на левицата. Но университетските рефлекси бързо упражниха едно съкрушително влияние и превърнаха „Окупирай Уолстрийт“ в лаборатория, в която специалисти по дадена тема утвърждаваха теориите си. Лагерите не приютяваха само активисти, стремящи се да променят света – те служеха и за сцена за индивидуално изтъкване на някои кариеристи.

(На стр.6)

(1) SarahVan Gelder и екипът на *Yes! Magazine, This Changes Everything: Occupy Wall Street and the 99% Movement* (Това променя всичко: „Окупирай Уолстрийт“ и движението на 99-те процента), Berrett-Koehler, Сан Франциско, 2012.

(2) Lenny Flank, *Voices From the 99 Percent: An Oral History of the Occupy Wall Street Movement* (Гласове от 99-те процента – устен разказ за движението „Окупирай Уолстрийт“), Red Black & Publishers, Сейнт Питърсбърг (Флорида), 2011.

(3) Chris Hedges, Joe Sacco, *Jours de destruction, jours de révolte* (Дни на разруха, дни на бунт), Futuropolis, Париж, 2012.

(4) Вж. Робърт Зарецки, „Движението „Чаено парти“ налага стила си в Тексас“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 18 ноември 2010.

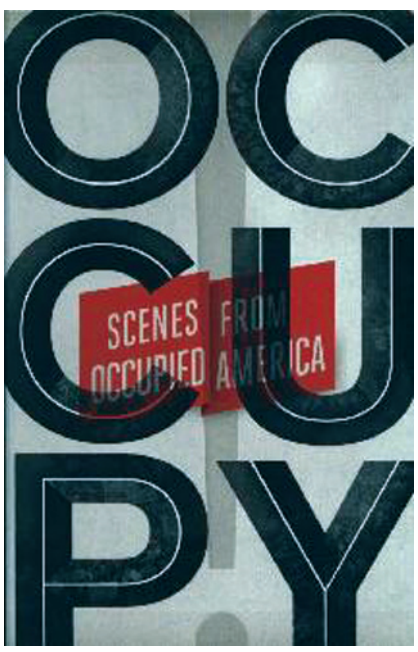
(5) Todd Gitlin, *Occupy Nation: The Roots, the Spirit, and the Promise of Occupy Wall Street* (Окупирай нацията: корените, духът и обещанието на „Окупирай Уолстрийт“), It Books, Ню Йорк, 2012.

(6) Колектив от автори, подкрепящи 99-те процента, *Occupying Wall Street: The Inside Story of an Action that Changed America* (Окупирането на Уолстрийт: вътрешната история на една акция, която промени Америка), Haymarket Books, Чикаго, 2012.

(7) Вж. Кристофър Нюфийлд, „Студентският дълг – бомба със закъснител“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 6 септември 2012.

(8) Положение, което може да се наблюдава и по други места. Вж. Pierre Rimbert, „La pensée critique dans l'enclos universitaire“ (Критичната мисъл в затвореното университетско пространство), *Le Monde diplomatique,* януари 2011.

(9) Antonio Negri, Michael Hardt, „Declaration“ (Декларация), заимствано от списание *Jacobin* със заглавието „Take up the baton“ (Вземи моята), www.jacobinmag.com.

Капан за бунтарството, което не предявява искания

„Окупирай Уолстрийт“ – едно самовлюбено движение

(От стр. 5)

Казаното дотук обаче все още представя нещата твърде оптимистично. Да ги представим песимистично, означава да разгърнем последната книга на Майкъл Кейзин, *American Dreamers* (Американски мечтатели, Knopf, Ню Йорк, 2011), и да се съгласим с него, че след войната във Виетнам и борбите за граждански права през 60-години на миналия век нито едно прогресивно движение не е постигало сплотяване с широката американска общественост – с изключение на кампанията против апартейда през 80-те години. Вярно е, че по време на Виетнамската война страната гъмжеше от леви активисти, особено в университетите. Но оттогава изучаването на „съпротивата“, освен ако не представляваше самият обект на някои допълнителни дисциплини, се превърна в изпитано средство за подобряване на личните перспективи за кариера. При това, колкото и ерудирана да е в интелектуално отношение, левицата продължава да върви от поражение към поражение. Тя вече няма обща кауза с народа.

Този провал вероятно се обяснява с това, че в нейните среди прекалено много е представена една професия, чийто начин на действие е крайно неразбираем, прекалено йерархически структуриран, многословен и преподавателски, твърде неподходящ за обединително начинание. А може би провалът е резултат на установилото се трайно в левицата пренебрежение към човека от улицата, особено ако може да бъде обвинен, че е гласувал неправилно или е извършил някакъв политически гаф. А може би това се дължи на краха на индустрията, което превръща социалните движения в отживелица. В произведенията, посветени на „Окупирай Уолстрийт“, едва ли ще се намери отговор на тези въпроси.

Видно е, че активистите против „Уолстрийт“ не обичат аналогичните на тях дейци от „Чаеното парти“. В представите на противниците на „Уолстрийт“ привържениците на „Чаеното парти“ изглеждат не съвсем истински хора, сякаш за техния вид са приложими други биологични принципи. Философката Джудит Бътлър, преподавателка в Колумбийския университет, споменава с отвращение едно събрание на „Чаеното парти“, по време на което участници се радвали, че скоро много болни без здравно осигуряване можело да умрат. *„В каква икономическа и политическа действителност се раждат такива форми на радостна жестокост?“*, се пита тя.

Добър въпрос. Но два параграфа по-надолу Бътлър сменя темата, за да похвали възхитителното решение на „Окупирай Уолстрийт“ да не предявява никакви искания, което ѝ открива възможност да очертае теория от висш пилотаж – всяка протестираща тълпа носи спонтанен и вътрешно присъщ стремеж към свобода. *„Когато телата се събират да протестират, да изразят възмущението си и да заявят категорично своето многолико съществуване в общественото пространство, те предявяват и по-широки искания“*, пише тя. *Те искат да получат признание и да бъдат оценени по достойнство; искат да имат правото да се изявят и да упражнят свободата си; те настояват да имат достоен живот“* (10). Всичко изглежда подредено като на нотен лист: недоволните, които излизат на улицата, правят това, водени от необходимостта да заявят многоликото съществуване на телата си навсякъде и винаги, освен ако не принадлежат към групата, спомената два параграфа по-горе…

Двете движения впрочем имат някои прилики. Те споделят например натрапчивата ненавист към спасителните планове от 2008 г., окачествени от двата лагера като *„съзаклятнически капитализъм“*. И едните, и другите изразяват позициите си като окупират обществени места. И едните, и другите проявиха интерес към привържениците на Рон Пол, лидера на „анархистичното“ течение на Републиканската партия. Дори маската на „Анонимните“ (копие на Гай Фокс, самотния отмъстител от филма *V като вендета*) се появи в двата лагера. Аналогии се откриват и в тактически план. „Окупирай Уолстрийт“ и „Чаеното парти“ останаха еднакво мъгляви в исканията си, с цел да привлекат повече симпатизанти. И двете групи високопарно изтъкнаха, че се смятат за жертви на преследване. Лагеруващите наблягаха на бруталността на полицията. В изложение от четиридесет и пет страници (11) Уил Бънч разказва подробно за безогледните репресии и за арестите на много протестиращи на Бруклинския мост. В „Чаеното парти“ колективната философия на мъченичеството (12) се подхранва от т. нар. тормоз от страна на „левите медии“ и от обвиненията им в расизъм.

Друга прилика на двата лагера е липсата на лидери. В манифеста на „Чаеното парти“, изготвен през 2010 г. от Ричард (Дик) Арми, бивш конгресмен републиканец от Тексас, има дори глава, озаглавена „Ние сме движение на идеи, не на лидери“. Това разсъждение не се различава от позициите на теоретиците от „Окупирай Уолстрийт“: *„Ако те* [нашите противници] *знаеха кой дърпа конците, можеха да се нахвърлят с нападки срещу него или нея, можеха да смажат омразните опоненти на „Чаеното парти“.*

Ако се задълбочим в литературните напътствия на „Чаеното парти“, може да открием в тях следи от философията на „Окупирай Уолстрийт“ относно отказа от всякакви искания. Да видим какво казва философката Айн Ранд, чиито „обективистични“ теории послужиха за морална основа на капиталистическата дерегулация (13). В *Атлас изправи рамене,* голямата ѝ литературна творба, издадена през 1957 г., от която бяха продадени седем милиона екземпляра в САЩ, „исканията“ се приписват на зловредния свят на политическата власт, който ги предявява от името на своите подвластни, които неизбежно са мързеливи и непроизводителни. За сметка на това, бизнесмените договарят сделки – те действат в хармония с консенсусните връзки, установени от свободния пазар. Моментът на храброст настъпва, когато персонажът Джон Голт, който обявява стачка в знак на протест срещу гнета на равенството, отправя следните думи към американското правителство: *„Нямаме никакви искания, които да ви предявим, никакви условия, за които да се пазарим, никакъв компромис, до който да стигнем. Вие нямате какво да ни предложите. Нямаме нужда от вас“.*

Да се стачкува, без да се поставят искания? Да, защото да се иска нещо от държавата, означава да се признае нейната легитимност. За да дефинира това поведение, Ранд измисли много изтънчен израз: *„легитимиране на жертвата“*. Впрегнал се в разгръщането на собствения си потенциал, големият шеф – „жертвата“ в живописната представа за света на авторката – отказва благословията на едно общество, което го тормози с данъчни тежести и правилници. Просветеният милиардер не иска да има нищо общо с грабителите и паразитите, съставящи общество, изравнявано към ниското ниво.

По какъв начин ще действат тези предтечи на единия процент, за да вземат връх? Като изградят общност еталон в самото сърце на стария свят. Ранените милиардери, както си ги представя Ранд, не организират обаче общи събрания в обществените градини, а се оттеглят в една пуста долина на Колорадо, където създават райски капитализъм, в който няма принуда и чиято парична единица – златен еталон местно производство – не дължи нищо на държавата.

Как да бъде подмамен клиентът?

Едно последно сходство. Идеологическото коварство на „Чаеното парти“ се изрази в успеха му да пренасочи към държавата (14) разпаления народен гняв срещу „Уолстрийт“. „Окупирай Уолстрийт“ направи същото, но по по-абстрактен и теоретичен начин. Това се забелязва, когато се разгадава например аргументацията на антрополога Джефри Джурис: *„Окупациите оспориха суверенното право на държавата да регулира и контролира разпределението на телата в пространството,* (…) *именно чрез присвояването на градски пространства като обществените паркове и площади и чрез превръщането им в места за публични събрания и демократична изява“* (15). Този тип риторика свидетелства за съвпадение в разбиранията на „Окупирай Уолстрийт“ и на университетската левица – обвинява се държавата и правото ѝ да „регулира“ и да „контролира“ всичко (макар че в случая с „Уолстрийт“ проблемът по-скоро се състои във факта, че там не се регулира и не се контролира почти нищо). С няколко дребни поправки текстът би могъл да придобие облик на анархистичен памфлет срещу зелените пространства.

Тъй като нито една от цитираните дотук книги не прекара тези паралели, няма опасност в тях да се открие теория, която да може да ги обясни. Нека тогава да ми бъде позволено да го направя аз.

Основанието, поради което „Окупирай Уолстрийт“ и „Чаеното парти“ понякога толкова много си приличат, се дължи на факта, че и двете движения възприемат този леко мързелив и нарцистичен анархизъм, който вече просмуква нашето разбиране за протест, като се започне от юношите от телевизионния канал „Дисни“, които се лутат в търсене на самите себе си, и се стигне до псевдоанархистите, които вилнеят в кафене на „Старбъкс“. Всички те си представят, че въстават срещу държавата. Изглежда това е геномът на нашата епоха.

Тъй като успехът му нараства, „Чаеното парти“ забрави бойките си слова за хоризонталната организация. Красиви слова, чието главно призвание беше да примамят клиенти. Това движение не разполагаше с мислители постструктуралисти, но разполагаше с пари, с организация и с подкрепата на влиятелна телевизия („Фокс Нюз“). И така успехът произведе лидери, предявиха се искания и то се обвърза ползотворно с Републиканската партия. „Окупирай Уолстрийт“ не пое по този път. Това движение вярваше искрено в хоризонталната структура. След като постигна мълниеносен успех, то се разпадна по пътя.

Президентските и парламентарните избори през ноември 2012 г. вече са история. Барак Обама отново влезе в Белия дом. Пол Райън запази банката си в Камарата на представителите, войната срещу трудещите се продължава – особено в Мичиган – и „Уолстрийт“ все така продължава да управлява света. Разбира се, плутокрацията не успя да убеди населението, че тя е най-добрият му приятел, но старият ред продължава да съществува и става все по-очевидно, че само едно масово социално движение, солидно закотвено в ляво, ще може да сложи край на неолибералната ера. За съжаление „Окупирай Уолстрийт“ не беше това движение.

Томас Франк
Le Monde diplomatique
Превод Методи Кръстев

(10) Judith Butler, „From and against precarity“ (От и срещу несигурността), декември 2011, www.occupytheory.org.

(11) Will Bunch, *October 1st, 2011: The Battle of the Brooklyn Bridge* (1 октомври2011 – битката на Бруклинския мост), Kindle Singles, Сиатъл, 2012.

(12) Например Michael Graham, *That's No Angry Mob, That's My Mom: Team Obama's Assault on Tea-Party, Talk-Radio Americans*, Regnery Publishing, Вашингтон, 2010.

(13) Вж. François Flahault, „La philosophe du Tea Party“ (Философията на „Чаеното парти“), *Manière de voir*, № 125, „Où va l'Amérique?“ (Накъде върви Америка?), октомври-ноември 2012.

(14) Вж. Томас Франк, „Как американската десница се спаси от народното недоволство“, *Монд дипломатик в Дума*, 5 януари 2012.

(15) Jeffrey S. Juris, „Reflections on Occupy everywhere: Socialmedia, public space, and emerging logics of aggregation“ (Размисли върху „Окупирай навсякъде“: социална медия, публично пространство и зараждащи се логики на общността), *American Ethnologist*, том 39, № 2, Дейвис (Калифорния), май 2012.

Съмнителни оправдателни присъди на Международния наказателен съд за бивша Югославия

„Правосъдие“ за Балканите

На 12 декември 2012 г. Международният наказателен съд в Хага осъди на доживотен затвор Здравко Толимир, бивш сръбски генерал от Босна и Херцеговина и един от виновниците за клането в Сребреница. През ноември 2012 г. същият съд издаде оправдателни присъди за хърватските генерали Анте Готовина и Младен Маркач, както и за няколко бивши командири на албанското партизанско движение в Косово. Аршинът явно е различен, за едни – едно, за други – друго?

Жан-Арно Деран*

ПРОИЗНЕСЕНИ буквално една след друга, на 16 и на 29 ноември 2012 г., от Международния наказателен съд за бивша Югославия (МНСБЮ), оправдателните присъди на хърватските генерали Анте Готовина и Младен Маркач, а след това и тези на Рамуш Харадинай, Идриз Балай и Лахи Брахимай, бивши командири от Армията за освобождение на Косово (АОК), взривиха общественото мнение, потвърждавайки подозренията относно безпристрастността на тази съдебна инстанция.

Сърбите бързо си направиха сметката – от създаването си МНСБЮ е осъдил само сърби, с изключение на продължаващите и до днес съдебни дела срещу няколко хървати от Босна и Херцеговина. Ето защо правителството възнамерява да преосмисли сътрудничеството си с толкова пристрастна съдебна инстанция. Критики се отправят не само от официалните среди. Историчката Дубравка Стоянович, ключова фигура в антинационалистическите среди, обяснява: *„Искрено съжалявам, че МНСБЮ се отнесе толкова несериозно. Тази институция беше нашият шанс да разберем какво се е случило по време на тези войни. Но МНСБЮ вече не заслужава доверие и обрече на провал всеки опит за помирение в района“* (1). Много организации като „Амнести Интернешънъл“ (2) също изразиха притесненията си след произнасянето на присъдите.

Създаден на 22 февруари 1993 г. с Резолюция 808 на Съвета за сигурност на ООН, МНСБЮ трябваше да изпълни ролята на пионер при утвърждаването на едно обективно и безпристрастно международно правосъдие. В качеството си на съд, създаден в отговор на изключителните зверства, извършени по време на войните в бивша Югославия (3), основната му задача беше да намери и накаже всеки автор на престъпления по време на войните в района, за да се приключи с безнаказаността и колективната отговорност на един или друг народ.

Освен това съдът трябваше да допринесе за помирението в региона, като позволи на балканските държави да осмислят близкото си минало. Оправдателните присъди на Готовина и Маркач обаче само разпалиха национализма. Пресата в Белград и в Загреб бързо извади от архива най-лошите войнствени акценти от 90-те години на XX в. В Хърватия единствено вечните „дисиденти“ надигат глас, за да припомнят, че оправдателните присъди не решават въпроса. Ако срещу цивилното сръбско население наистина са били извършени престъпления от хърватите, които си възвърнаха Крайна през август 1995 г. (4), и ако не може да бъде доказана вината на генералите начело на хърватските войски, кой тогава е извършил всички тези престъпления.

Здравко Толимир

Готовина и Маркач

Мълчание относно съучастничеството на Запада

ВМОТИВИТЕ си съдът не потвърди участието на хърватските генерали в *„общо криминално деяние“* – формулировка, която фигурираше в съдебното дело през април 2011 г. на първа инстанция. По този начин системните гонения на сърбите от Крайна, грабежите и убийствата не са част от предварително замислена стратегия за етническо прочистване, а са просто серия от изолирани случаи на произвол. Благодарение на записките на генерал Филип Рондо, бивш шеф на френските тайни служби, стана ясно, че Готовина, бивш член на Чуждестранния легион, се е ползвал от постоянната закрила на френските тайни служби (5), както и че хърватската армия е получила помощ от американците по време на операция „Буря“ за превземането на Крайна. Напълно възможно е никога да не се разследва съучастничеството на Запада в извършените в този случай престъпления.

Делото срещу Харадинай и другите обвиняеми по същото дело изглежда в още по-голяма степен като отказ от правосъдие. Най-малко деветима свидетели на обвинението намериха смъртта си при съмнителни обстоятелства, други се отказаха от показанията си по време на съдебните заседания. Така на 3 април 2008 г. МНСБЮ беше принуден да оправдае бившия ръководител на АОК. Като изключителна мярка обаче той реши да отмени първата присъда и отново да съди Харадинай и съучастниците му, но не по всичките 39 първоначално обявени точки на обвинението, а само по шестте, отнасящи се изключително и само до престъпленията, извършени в ареста в Ябланица, където цивилни сърби, роми и албанци са били измъчвани и избивани от партизаните. Тъй като съдът нямаше как да възкреси свидетелите, същите причини доведоха до същия резултат и персоналната отговорност на обвинените не беше доказана.

Престъпници, посрещнати като герои

ХАРАДИНАЙ беше посрещнат като герой при завръщането си в Косово и можеше много бързо да седне отново на министър-председателското кресло. Западните стратези преценяха, че оправдаването му е необходимо, тъй като искат да затворят досието „Косово“ възможно най-бързо. Едно коалиционно правителство, обединяващо всички политически фракции, произлезли от бившите партизански отряди на АОК, ще бъде в състояние да наложи по-лесно на косовското обществено мнение компромисите, които ще трябва да се направят с Белград относно Северно Косово, район с преобладаващо сръбско население, на път да се отцепи. Ето как т.нар. реална политика надделя над изискването за справедливост.

Като че ли за да забият пирона още по-дълбоко, на 2 декември 2012 г. правителствата на Албания и Косово поискаха „независимо разследване“ на Карла дел Понте, главен прокурор на МНСБЮ от 1999 г. до 2007 г., която подозират в *„тенденциозност и беззаконие“* при предявяването на обвиненията срещу Харадинай. Няколко дни по-късно адвокатите на Готовина поискаха налагане на санкции на бившата главна прокурорка, обвинена, че е поставила под въпрос честността на Съда с изказването си пред сръбския всекидневник *Blic*, че оправдателната присъда на клиента им *„не беше акт на правосъдие“*. Тази офанзива цели да дискредитира Дел Понте, която беше разкрила възможен трафик на органи с участието на бивши ръководители на АОК, парещо дело, което можеше да осветли много от формите на съучастие на Запада (6). Съдът не можа да повдигне обвинения по този казус, тъй като събраният от съдебните следователи доказателствен материал беше непонятно как унищожен.

Le Monde diplomatique
Превод Марта Илиева

*Главен редактор на сайта *„Le Courrier des Balkans“*.

(1) „Acquittement de Gotovina: indignation unanime en Serbie“ (Оправдаването на Готовина – единодушно възмущение в Сърбия), Le Courrier des Balkans, 16 ноември 2012, http://balkans.courriers.info.

(2) Amnesty International, „Kosovo. S'ils ne sont pas coupables, qui a commis les crimes de guerre?“ (Косово. Ако те не са виновни, тогава кой извърши военните престъпления?), 29 ноември 2012 г., www.amnesty.org.

(3) Компетенциите му са ограничени до престъпленията, извършени след 1 януари 1991 г. на територията на бившата Социалистическа федеративна република Югославия (член 8).

(4) От сто до двеста хиляди сърби от Крайна напуснаха този район. Няколкостотин цивилни, основно старци, които не са искали да бягат, са били избити в дните непосредствено след началото на военната операция.

(5) Вж. Jean-Arnault Dérens, Laurent Geslin, „Ex-Yougoslavie: la France a protégé durant des années des criminels de guerre“ (Бивша Югославия. С години Франция защитаваше военнопрестъпници), Mediapart, 3 март 2011.

(6) Вж. Жан-Арно Деран, „Мръсната война“ на АОК в Косово“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 17 март 2011.

Монд дипломатик с ДУМА
Годишен абонамент 2013
24 лева
Абонирайте се
• онлайн - на http://www.mondediplo-bg.com/abonament.php
• в Български пощи - каталожен № 467

LE MONDE diplomatique
българско издание

Призраците на бунта

Евелин Пиейе

КРАЯТ на света, предвиден от календара на маите, отбеляза небивал успех. Разбира се, земляните не изглеждаха обхванати от масова паника покрай 21 декември. Съдбовните дати дори отприщиха известно саркастично вдъхновение във Франция: *„А вие какво ще правите в края на света?“*, подпитваше една реклама. В същото време нощен Париж демонстрира тонизиращо нахалство – от *„Маите да си гледат работата – вечер на оптимистите“* в клуб „Лирическо веселие“ до *„Последният танц“* във Вийет. Това обаче не пречи, дори напротив, да се удивяваме на отзвука, който предизвика пророчеството. На какво изобщо се дължи той?

Естествено, няма как да не съпоставим всеобщото безпокойство в страните, обхванати от „кризата“, с вниманието, пък било то и подигравателно, отделяно на едно предсказание, с което в други времена не бихме се занимавали. Краят на света се обявява общо взето веднъж годишно… От настъпването на 2000 г. (1), изпълнено с лоши вибрации, великолепно символизирани от известието за неизбежна гигантска техническа грешка, която може да изкара извън строя световната информационна мрежа, започнахме да свикваме с пророчествата от стари книги с магьоснически заклинания и да напомняме на нашето губещо увереност модерно общество, че не е защитено от ужасите на миленаризма. Тогава научихме много за Нострадамус, както днес се информираме за предколумбовите цивилизации.

За сметка на това познанието ни за миленаризма остава в най-добрия случай слабовато, а в най-лошия – пълно с грешки. А може би този миленаризъм е по-важен в друг смисъл от изчисленията на маите. Не е невъзможно дори настоящият отзвук от въпросните изчисления (който, макар и шеговит, е доста настойчив) да има далечни връзки с миленаризма, сведен до голяма степен от официалната история до суеверие, което за щастие беше изоставено – *„големия страх“*, с който се свързваше краят на първото хилядолетие. Всъщност става въпрос за нещо много по-изненадващо, динамично и разтърсващо.

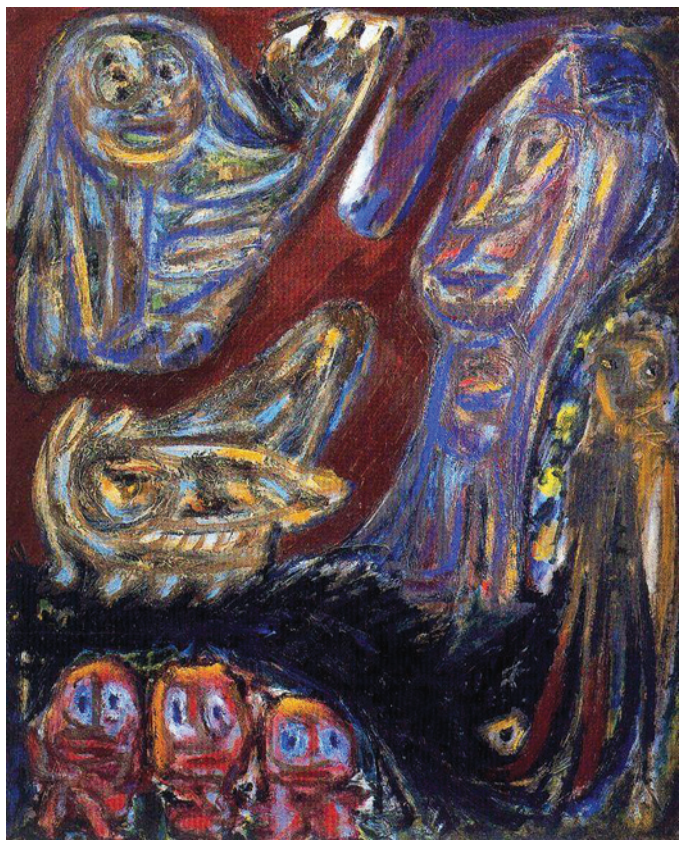
„Характерно за миленаристите е схващането, че светът, такъв, какъвто е, може да има – и дори ще има – край един ден и после ще бъде изграден отново из основи“ (2). Миленаризмът се ражда във вярата. Той е свързан с темата за апокалипсиса и според християнското си тълкуване (тъй като юдейството и ислямът имат свои собствени версии) почива на поверието за установяването на божието царство на Земята за хиляда мирни години – милениум.

Това поверие се разпространява от разни секти през Средновековието и чак до днес, като вдъхновява забележителни социални движения. Защото в името на самите ценности, заложени в Евангелието, надеждата за *„пълна и коренна промяна“*, ако трябва да цитираме историка Ерик Хобсбом, не се е състояла винаги в пасивно чакане, а се е стремяла да се конкретизира, да наложи тези ценности, да установи тук, на Земята, царството на справедливостта и равенството между хората, призовано от първичното християнство.

Всичко това е далеч от всякакви „прогледнали“ и „посветени“ винаги в средновековен стил, които днес някои желаят да отъждествят с миленаризма. В много по-голяма степен става дума за революционен романтизъм. Така например, през XVI век, в епохата на хуманизма и Ренесанса, възниква едно миленаристко движение, което води до *„най-големия народен бунт в периода от времето на Спартак до Френската революция“* (3), според Фридрих Енгелс – войната на германските селяни, позната под забележителното наименование „бунт на обикновения човек“ (1524-1526).

ЗА ДА оценим блясъка и уникалния характер на това събитие, е важно да пресъздадем духовната му рамка. Епохата е белязана от невъобразими преобразувания, явен белег за това, че светът не е завършен, че е богат на неподозирани дотогава възможности, че установеният ред не е неизменен по природа. И следователно може да бъде преобърнат. Именно в края на XV век е открит един „Нов свят“, а през 1521 г. монахът Мартин Лутер, който се противопоставя на папската власт, е отлъчен. Това е голямо сътресение. Хоризонтът отстъпва. Човек може да бъде християнин по различен начин от този, който се е изисквал през изминалите векове.

Мечтите, които възникват, чертаят бъдещето, което трябва да се намери, и настоящето, което трябва да се отхвърли. Англичанинът Томас Мор пише *Утопия* през 1516 г. *Дон Кихот де ла Манча* е публикуван между 1605 и 1615 г. Реформацията се заема сама с прочита на светите писания, Лутер превежда на немски *Новия завет* и изглежда подтиква да не се спазва установеният ред, ако не е справедлив. Именно в тази нова мисловна рамка, при която се сътворява едно различно въображение, се надига поредното въстание. Но това въстание срещу феодалите, духовенството, имотните се радикализира, като взема на сериозно протестантските въжделения. От Южна Германия до Швейцария, в Лотарингия и в Елзас се надигат работници от мините, селяни, дребни занаятчии. Движението им се обединява, вдъхновява и символизира от теолога Томас Мюнцер (1490-1525), който го оглавява. Разбира се, за вълненията има икономически и социални причини, но словото и дейността на Мюнцер получават достатъчен отзвук и успяват да ги насочат към едно „религиозно революционерство“: *„Докога ще спите?* (…) *Бог несъмнено скоро ще се разкрие пред нас, трябва да се надигнете.“*

АСГЕР ЙОРН (1914 - 1973)

Според Мюнцер Бог не понася умерените. Необходимо е да се върнем към радикалността на християнския закон, включително чрез бунтовническо насилие. Това навежда на мисълта за връзката между политическото и религиозното при определени обстоятелства. Манифестът им е изненадващ: избиране на пасторите, равни права за всички, край на привилегиите на аристократите… Този миленаризъм, който след Енгелс бе посрещат с ентусиазъм от историка Ернст Блох (4), е движен от смелостта да се осъществи един „обявен“ идеал, едно слово, чието конкретно реализиране не може да бъде възпрепятствано от нищо, освен от страха, страха от силния, страха да мислиш.

Но навярно има и нещо още по-забележително, защото макар въстаналите да са победени и избити, макар Мюнцер да е измъчван и екзекутиран, миленаристката надежда не е неутрализирана. Тази упорита мечта за справедливост, за истинско равенство ще се появява отново и отново. При теократичната република на анабаптистите от Мюнстер (5), която проповядва превръщането на всички блага в обществено достояние (1534-1535), или пък при англичаните по време на гражданската война (1642-1649) с т. нар. левелери (буквално „уравнители“), които настояват за премахване на привилегиите и за право на глас в името на естествените права на хората, родени свободни и равни… Те също ще бъдат смазани. Но стремежите и вдъхновението им, както и тези на анабаптистите, ще продължат да се разпространяват в цяла Европа.

ЧОВЕК би си помислил съвсем спонтанно, че Европа би възприела с ентусиазъм тези революционери като героични предтечи на битките, предшествали нашите толкова привързани към равенството демокрации. Но не е така. Въпреки че Съветът на Европа още от самото си създаване през 1949 г. беше натоварен със задачата да планира действия за укрепване на „европейската културна идентичност“ и макар неведнъж настойчиво да се изтъкваше колко е важно да се насърчи *„предоставянето на по-добра информация за европейската история и култура с цел утвърждаване на европейско съзнание“* (6), нищо не се споменава за тези движения в многобройните „федериращи програми“. Европа предпочита да чества пътищата към Сантяго де Компостела (провъзгласени за първия европейски „културен маршрут“) и изящния Волфганг Амадеус Моцарт.

Въпреки голямото мълчание, което целеше да бъдат забравени тези въстания, водени от идеала за равенство (7), старата мечта продължава да живее, макар и с риск да се изопачи от образността на Новата епоха и да се обърка края на света с края на един свят. Загубени ли са революциите? Не, това реално няма да стане, докато съществува пламенната надежда за един различен свят. Може би не трябва да чакаме утрешния ден, за да се впуснем в разгадаване на знаците, в търсене на други пътища, в утопии…

---

(1) Вж. Ignacio Ramonet, „Les peurs de l’an 2000“ (Страховете от 2000 година), *Le Monde diplomatique*, декември 2000.

(2) Eric Hobsbawm, *Les Primitifs de la révolte dans l’Europe moderne* (Първичните форми на бунта в модерна Европа), неиздаван досега предговор на автора, Pluriel, Париж, 2012.

(3) Friedrich Engels, *La Guerre des paysans en Allemagne* (Селската война в Германия), Editions sociales, Париж, 1974.

(4) Ernst Bloch, *Thomas Münzer, théologien de la révolution* (Томас Мюнцер – теолог на революцията), Les Prairies ordinaires, Париж, 2012.

(5) Вж. Marguerite Yourcenar, *L’Œuvre au noir* (Творение в черно), Gallimard, coll. „Folio“, Париж, 1976; Friedrich Dürrenmatt, *Les Anabaptistes* (Анабаптистите), L’Age d’homme, Лозана, 1994; Dieter Forte, *Martin Luther et Thomas Münzer ou les Débuts de la comptabilité* (Мартин Лутер и Томас Мюнцер или „Началото на счетоводството“), L’Arche, Париж, 1973; Luther Blissett, *L’Œil de Carafa* (Окото на Карафа), Seuil, Paris, 2001; Compagnie Jolie Môme, *Faust et l’homme ordinaire* (Фауст и обикновеният човек).

(6) Тържествена декларация на Европейския съвет в Щутгарт за Европейския съюз, 19 юни 1983.

(7) За сметка на това Германската демократична република (ГДР) обяви Мюнцер за един от своите герои.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Колева

Вестник *„МОНД дипломатик“*

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Главен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.
Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI

Главен редактор
Pierre RIMBERT

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори: François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

За контакт с българската редакция:
София –1000
бул. „Позитано“ 20 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg;
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 17 януари 2013 г.

На фокус

Къде бърка ГЕРБ с Македония

С действията си правителството само задълбочава проблемите със съседите ни

Ивайло КАЛФИН

След решението на правителството да блокира началото на преговорите за членството на Република Македония в ЕС, много от хората, които са определяли политиката ни към тази страна, изразиха несъгласие. Сред тях се открои мнението на тримата бивши президенти. Очевидно е, че политиката на държавата ни претърпя коренен обрат. Това винаги е противопоказно във външната политика.

Като човек, който има известен опит в отношенията с "трудното дете" в нашата външна политика, аз също мисля, че правителството на ГЕРБ и президентът

пропиляха стратегически възможности на страната ни в името на съмнителни текущи ползи

За съжаление загубените с един жест позиции трудно ще могат да се възстановят.

Протестираме... едни срещу други от двете страни на границата

Не споря, че България има проблем с властите в Република Македония. Той е свързан с репресии срещу гражданите с български паспорт, съзнателно поддържана антибългарска кампания в македонските медии и откровените провокации на тема история. Дотук свършва съгласието ми с правителството и с президента. Дълбоките различия са в методите, с които защитаваме българския интерес.

Ще се спра кратко на три теми: защо е сбъркана правителствената позиция, вярно ли е, че досегашната политика не е дала никакъв резултат и защо ГЕРБ съсредоточава негативната си енергия в отношенията само с един съсед, като си затваря очите за проблеми с другите.

Аргументите за неадекватността на актуалната българска позиция са следните:

- Българската позиция дава повод на правителствени и други кръгове в Скопие да развият силна антибългарска кампания. Този път те ще потърсят широка обществена подкрепа със сервирания им от българските власти аргумент - България пречи на македонския път към Европа. Каквото и да обясняваме, това остава и ще доведе до масовизиране и засилване на антибългарските настроения. Република Македония ще се ориентира безусловно към тясно сътрудничество с единствения съсед, с когото няма проблеми - Сърбия.

- Това, което иска България, не решава нито един от горните проблеми. Договор за добросъседство не се подписва под натиск, а трябва да е резултат от взаимен интерес и убеденост от ползите (къде е добросъседството, ако един диктува клаузите и изнудва другия). Нито някакъв текст, нито съвместни заседания на правителството ще решат въпросите с преследване на български граждани и с истерията в македонските медии. Да не говорим, че няма как да започне масов демонтаж на паметници. Гръцката претенция за името е трудно постижима, но ясна - решава се еднократно. Това, което България иска, е процес. Това означава и съвсем друг подход за осъществяването му - не става само с договор.

- Позицията на България е неразбираема за европейските ни партньори. Песента, която се пее от правителство и президент, че решението да не се даде дата за преговори е на целия ЕС, е спекулация. Всички добре знаят, че досега основният проблем се казваше Гърция, сега атинските политици се радват, че не са сами. Попитайте произволен европейски политик, който следи отблизо нашия регион, какви са проблемите на България с Република Македония, които водят до блокиране на преговорите с ЕС, и ще получите пренебрежителния отговор за някакви балкански отношения за уреждане. Не че няма какво да се каже, но България не е формулирала на разбираем за ЕС език за какво става въпрос.

- С тази своя позиция България загуби възможността да е лидер и говорител на ЕС в региона. Нашето влияние да въздействаме на политиките на ЕС силно намаля. Ние поемаме по път да маргинализираме страната си в ЕС и то по теми, свързани с нашия регион. Да, можем да блокираме до безкрайност решение, за което се иска единодушие в ЕС, но с това все повече ще се превръщаме в проблем, а не в решение на проблеми в очите на партньорите ни в ЕС.

Какво пречеше поне президентът да си запази възможността да гради мостове и като каже, че в двустранните отношения има проблем, да намери начина за решаване на този проблем по позитивен път? Конфронтацията можеше да се остави на правителството, а президентът - да отваря врати, да строи магистрали за сътрудничество. Трябва, но не може. Поудобно му беше да се скрие зад гърба на правителството. Толкова ли беше трудно да излезе с инициативи, които да водят до задълбочаване на връзките между две съседни страни? Така би спечелил подкрепата на гражданите - на тези, за които е важно да живеят в две съседни страни с добри отношения?

По втората тема - обвиненията, че досега нищо не е ставало и добре, че сега

най-после българското правителство тропнало с крак

Подобни разсъждения показват преднамереност, неинформираност или изключително къса памет. Могат много неща да се кажат в защита на тази теза, но аз ще припомня единствено

ГЕРБ изостави активната регионална политика на България

някои действия на предишното правителство:

- Откриване на единствената досега част от коридор 8 - връзката за пренос на електроенергия - високо напрежение, която свърза дрете страни.

- Откриване на български дипломатическо представителство в Битоля.

- Предупреждение към македонската страна, че българската подкрепа за членството в ЕС не е безусловна, което направих като министър на външните работи на заседание на посланическа конференция в София - за първи път подобна формулировка беше направена от официално лице на българската държава.

- Активизиране на Културния институт на България в Република Македония, недопускане на воденето на политическа дейност в България чрез представителството на македонския културен институт.

Антибългарска кампания и тогава имаше,

но тя беше само една от характеристиките на двустранните отношения. Това, към което се стремяхме, е съдържанието на отношенията да се изпълва с положителни инициативи, които да зададат и основния тон, както и да покажат, че общите интереси са свързани с добри политически отношения. Днес отново се води антибългарска кампания, но тя е много по-яростна. Днес тя е единствена характеристика на двустранните отношения. Създава се и антимакедонска атмосфера в България. Това е лош и късоглед подход.

По третия въпрос - за регионалната политика на правителството на ГЕРБ и на президента Плевнелиев. Прави впечатление огромната непропорционалност на българското поведение. Защо агресивната политика и категоричните искания, придружени от институционални действия в ЕС, са насочени единствено към Република Македония, и то не по всички важни за нас теми? Защо правителството не заяви на Турция, че няма да допусне напредък в преговорите за членство в ЕС, ако не бъде решен въпросът с компенсациите на бежанците от Беломорска Тракия? Правителството на практика спря дейността на междуправителствената работна група, създадена от предишното правителство с цел да търси решение на този проблем. Какво става със собствеността върху българските църковни имоти в Турция? Как отговаряме на натиска и дискриминацията на сръбските власти към българското население в Босилеград и въобще в Сърбия? Защо българските власти разсеяно не коментират провокации от рода на думите на турския външен министър, че мир на Балканите е имало само по времето на Османската империя? Очевидно българската външна политика при ГЕРБ има проблеми с баланса, консистентността, прозрачността, предвидимостта и еднаквите критерии по отношение на съседите.

Защо се получава това? Отговорът ми е еднозначен.

изграждани от няколко български правителства. Това се случи въпреки огромните възможности, които ни предостави членството в НАТО и ЕС, и загубата на активност от други регионални играчи през последните години. В резултат на това се очертава ясно тенденция страната ни да губи, вместо да разширява влиянието си върху процесите в региона. А това ще доведе до увеличаване на външнополитическите проблеми. Правителството на ГЕРБ очевидно започна да разбира какво се случва и реши да се върне на сцената с ефектно изпълнение - блокирането на преговорите на Република Македония за европейско членство. Въпреки показването на мускули, това действие още повече изолира България от европейската политика и усложни проблемите ѝ в региона. Това няма как да бъде поправено нито с договор с Република Македония, нито с каквито и да било работни групи, след като дори няма общо идентифициране и разбиране на проблемите от двете страни.

По-лошо е другото - след като бездействаше в продължение на години, изведнъж правителството на ГЕРБ използва най-силното оръжие - блокиране на преговорите. Проблемът е, че след най-силното оръжие няма по-силно. Ние не можем да направим нищо повече на Република Македония освен това, което вече направихме. Така не само се лишихме от цял арсенал инструменти, но и от следващ ход, различен от отстъпление чрез смекчаване на българската позиция. Ще доведе ли това до решение на проблемите ни със съседите? Моята оценка е, че по този път правителството единствено ги увеличава.

Поругаване на Военното разузнаване

Законът за досиетата е срам за България и час по-скоро трябва да бъде променен

Полк. о.з. Н. СМИЛЯНОВ

Поводът да напиша тези редове е разпространеният сборник “Военно разузнаване при комунизма” от комисията, оторизирана да разкрие документите и да обяви принадлежността на български граждани към Държавна сигурност (ДС) и разузнавателните служби на Българската народна армия за периода 9.09.1944 - 16.07.1991 г. В сборника комисията е продължила да поставя Военното разузнаване на една плоскост с бившата ДС, приписвайки му репресивни функции към български граждани.

Многогодишната служба в системата на Военното разузнаване на страната ми дава основание да изразя своето категорично несъгласие с възприетия подход както от авторите на закона, приет от Народното събрание на 6.12.2006 г., така и от членовете на известната комисия.

Службата си във Военното разузнаване започнах от средата на 50-те години на миналия век и я завърших през 1992 г. Започнах като командир на разузнавателен взвод и завърших като началник на отдел в Разузнавателно управление на Генералния щаб на БНА.

Характерът на работата ми позволяваше да бъда в курса на цялостната дейност на Военното разузнаване. В нито една директива, заповед или разпореждане не е била поставена задача на разузнавателна част или отделно подразделение да осъществява репресивна дейност към български граждани. И това не е случайно, защото по своето предназначение, структура и задачи те нямаха нищо общо с каквато и да било репресивна дейност вътре в държавата.

За какво бяха формирани и функционираха разузнавателните поделения и органи в системата на Въоръжените сили? На първо място да добиват информация за поведението на Въоръжените сили на потенциалните противници на Народна република България.

Професионалните разузнавачи недоумяваме: откъде се пръкнаха тези псевдоспециалисти и псевдополитици, които приеха закон, с който да анатемосат стотиците хиляди запасни воини, обвинявайки ги в репресивни действия към българските граждани. Вместо да им изкажат благодарност за достойно изпълнените задачи по гарантиране на националната сигурност, им нанесоха морални укори, посегнаха на конституционните им права - да не бъдат равноправни с всички граждани. Ако някой се беше постарал да прегледа програмите за обучение и наставленията за дейността на тази категория военнослужещи, преди да се приеме прословутият закон, това не можеше да се случи.

Отново потвърждавам, че Законът за досиетата, озаглавен и разписан по този начин, е срам за неговите майстори и час по-скоро трябва да бъде променен.

Без интелектуален привкус!

Днешният политически живот у нас е толкова повяхнал поради борисовщината, че не съществува никакъв интелектуален привкус! Това е толкова затлачено състояние, че трудно може да се коментира!

Защо? Защото поначало политиката изисква известен сблъсък, сравнение на идеи преди всичко. Съпоставка на влияние на отделни социални групи или идеен диалог на базата на съществуващото статукво в политическото пространство. Днес обаче в България няма нищо подобно.

Болшинството партии като индеферентни - пасуват, както биха се изразили в кафенето политиканите. Пък не виждам днес у нас да има традиционните в миналото кафенета, с тяхната атмосфера - да се глаголства и коментира запалено политиката. Царува едно безмълвие в обществото на политическа основа извън традициите на миналото, пълно със страстни пререкания. Въобще у нас понастоящем царуват Алековите герои на ганьовщината, а не тези на Захари Стоянов, стария Славейков, Яворов, Вазов, Вапцаров, Гео Милев и всичко пречупено под погледа на Левски и Ботев.

Не виждам списания като “Мисъл”, “Пламък”, които да отразяват интелектуалното, народностното и ако щете, противоречието между града и селото - каквото сега не съществува, защото всичко е нивелирано под рубриката печалба - но каква?

Вярно, че БСП се старае да поддържа социалното кредо на обикновените хора - но улицата и обществото не дават ухо на съвремието. За съжаление и Европа е в житейски политически застой!

Вярно, че ПЕС е една пламтяща искра, но в обществото няма оня кислород, който да възпламенява огъня на съвременно възраждане на този уж интелектуален свят. Затова “Под игото” бе българската библия. Всичко това може да звучи много архаично, но “Под игото” на Вазов извади архаизма на българина и го превърна в емблема на бъдещето на един народ с величаво минало и исторически принос в славянската история!

Необходими са нови импулси, само от тях ще се роди политическа активност, която да стимулира ентусиазма на масите. А те се генерират от народната интелигенция, но не от квази такава, която само се титулува с прозвище, но не и с подходяща дейност.

Липсва интелектът на просветената прослойка на българската интелигенция. Именно тя трябва да бъде възстановена.

Останалото е застой и безпросветност.

Петър БЪЧВАРОВ, София

БЪЛГАРИЯ - ОЛИМПИЙСКА СПОРТНА СТРАНА?

Отмина голямата лондонска олелия. Тръгнахме с голяма кошница, върнахме се без усмивки и с пропаднали претенции. Медали, гордост, радост и... тъга.
Скоро четох, че олимпийските медалисти ще получават 810 лева пенсия. За два медала - двойно. Аджеба, за какво? Аз 33 години съм се борила с невежеството, давала съм знания и възпитание, влизала съм в детските души, стреляла съм по злото в тях, скачала съм нависоко, надстройвайки духа и интелекта им, правела съм ги по-добри и по-достойни хора. Правела съм го не за медал, не за пари. За тях, за младостта и бъдещето на страната ни. За пенсия от 200 лева.
Какво значи “медал”? Късче гордост, напоено с пот и труд... и струващо много пари! За съжаление за олимпиади отиват много пари - за спортни съоръжения, за треньори, лекари, масажори, психолози, добра храна, хранителни добавки, а много пари не достигат до спортистите - потъват в някой джоб. Но, помислете, който иска да се представи добре, може да мине без тези реки от пари, стига да се захване сериозно с тренировките! Нужен е труд и късмет!
Също и талант!
Каква е ролята на медала? Ние не сме спортна нация. Ядем, пием, друсаме се, не тичаме, не ходим по зали и игрища. Ходим на кафе и на ресторант да щракаме с пръсти. Най-много да потичаме по улиците с мръсен въздух. Скъпо ни е да спортуваме в зали. Медалите трябва да са национална гордост и допинг за нови победи. Засега печеливши са само медалистите. Я фитнес зала ще спретнат, я газ станция ще отворят. Много ми харесва Любо Ганев с коремче! Идол за спортистите! Мускулите правят пари, но парите не правят славата! Парите от награда за медал трябва да отиват не в частната касичка, а за спорта!
В страната ни трябва да се обърне внимание на спортното възпитание на децата. Във всяко училище да има игрище, плувен басейн 25 метра и децата да спортуват всеки ден по един час. В САЩ във всяко училище има по един плувец, по-добър от нашите медалисти. Спомнете си колко стадиони и спортни площадки бяха приватизирани. Трябва да се подобри спортната база, за да има резултати и да изградим новите медалисти на XXI век!

Нели БЕКЯРОВА, Пловдив

Ще има ли изборен шамар за ГЕРБ

С вземането на властта в България от ГЕРБ политическият цирк в страната достигна своя връх.

Държавата ни се оформи с пълна сила като един от най-верните сателити на Запада, ставайки член на бандитската военна групировка НАТО, командвана от военнолюбец номер едно в света - САЩ.

Митът за голямата полза от членуването ни в ЕС особено се раздухва в последните 3 години от властването на ГЕРБ.

Жестоката истината е, че 2-3% от населението расте и се оформя като новобогаташи, а народът ни обеднява и гладува. В страната се оформя свръхбогата върхушка, заедно с постоянно увеличаваща се маса бедни българи - пенсионери и безработни.

Лошото и трагичното за държавата и народа ни е, че крадливите и лъжливи гербери се готвят да управляват България най-малко още един мандат с изпитания метод досега - мошеничеството.

Пита се. Ще се осъзнаят ли на предстоящите избори догодина заблудените българи, като ударят шамар на лъжливите и крадливи гербери, или ще продължат да затъват в блатото на посредствеността и невежеството?

Георги АСЕНОВ, Лом

АФОРИЗМИ

Поставят ли те на колене, пази си главата!
Чепатите по клоните на властта сами се режат.
В държава с диктатура липсва... култура.
Народът ни сам си е крив за демографския срив.
Разминават ни като пътни знаци тези, които не искат да им хващаме пътеките.
Паяк ли си, рано или късно ще се намериш в мрежите на тези, които дърпат конците.
Който надскача ръста си, пада на врата си.
Цели успешно се преследват от... нехващани в крачка.

Трифон ЕФРЕМОВ, Казанлък

Позиция

www.duma.bg

АЕЦ „БЕЛЕНЕ”. ЗАЩО?

В ПОМОЩ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ДИСКУСИЯ ПО ПРЕДМЕТА НА ПРЕДСТОЯЩИЯ РЕФЕРЕНДУМ

ПОРАДИ ОБЩЕСТВЕНАТА ВАЖНОСТ ЗА БЪЛГАРИЯ НА ЯДРЕНАТА ЕНЕРГЕТИКА У НАС, ПРЕДСТОЯЩИЯ РЕФЕРЕНДУМ И НАСОЧВАНЕТО МУ КЪМ АЕЦ „БЕЛЕНЕ” ДУМА ПУБЛИКУВА ОКОЛО 100 ВЪПРОСА И ОТГОВОРА ПО ТЕМАТА. ПРОДЪЛЖАВАМЕ С ВТОРАТА ПОЛОВИНА ОТ ТЯХ, ПОДГОТВЕНИ ОТ ЕКСПЕРТИ НА БСП.

37. ГОЛЕМИ ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИКИ СЕ ОТКАЗАХА ОТ АТОМНАТА ЕНЕРГЕТИКА, ЗАЩО БЪЛГАРИЯ НАСТОЯВА ДА Я ЗАПАЗИ И РАЗВИВА?

Всички държави, обявили отказ от атомна енергия, го правят не по икономически, а по политически причини. Именно фактът, че са големи и богати, им дава основание да смятат, че могат да си позволят по-нататъшно икономическо развитие без АЕЦ, поне на този етап. Това вероятно е възможно, но за сметка на значително по-висока крайна цена на електроенергията, и е свързано със заплащането на гигантски суми за преструктурирането на енергетиката. Само в Германия отказът от атомна енергия ще доведе до допълнителни разходи в размер на близо 120 милиарда евро до 2025 г. България има един-единствен шанс за постигане на конкурентоспособност - наличието на поевтина и достъпна електроенергия.

38. КОИ ДЪРЖАВИ В ЕВРОПА РАЗВИВАТ АТОМНА ЕНЕРГЕТИКА И КОЛКО?

В Европейския съюз действащи атомни централи има във Великобритания, Белгия, Холандия, Франция, Испания, Германия, Финландия, Швеция, Чехия, Словакия, Унгария, Румъния, Словения и България. Спрени от експлоатация са ядрени блокове във Франция, Великобритания, Германия, Словакия и България, като АЕЦ “Игналина” в Литва е изцяло закрита. В Австрия има изцяло изградена АЕЦ, която е замразена. В момента нови проекти за изграждане на АЕЦ има във Финландия, Чехия, Словакия, Франция и Литва, като Полша също планира изграждането на АЕЦ. Планове за развитие на атомни централи има във Великобритания, Унгария, Франция, Полша, Румъния, Чехия и Словакия, в България позицията на ГЕРБ е неясна. Освен Австрия, в която има забрана за АЕЦ, планове за спиране на ядрените блокове имат Германия и Швеция. Италия периодично отваря и затваря ядрената си програма. Извън ЕС АЕЦ има в Швейцария, Русия, Украйна и Армения, като освен тези държави планове за изграждане на нови АЕЦ имат Турция, Албания, Беларус и Хърватска.

39. КОИ СЪСЕДНИ НА БЪЛГАРИЯ ДЪРЖАВИ РАЗВИВАТ АТОМНА ЕНЕРГЕТИКА И КОЛКО?

В Румъния се намира АЕЦ “Черна вода” с два блока по 620 МВт с канадска технология КАНДУ, трети и четвърти блок са в процес на изграждане. В Турция се развива мощна ядрена програма за обучение на персонал и изграждане на поне три АЕЦ. В най-напреднала фаза е АЕЦ “Аккую” с четири реактора ВВЕР 1200. Втората централа в напреднало развитие е АЕЦ “Синоп”, която вероятно ще бъде изградена към 2019 г., с четири реактора APR 1400 от корейската компания KEPCO. Третата АЕЦ е турска, планирана за изграждане близо до Игнеада, на брега на Черно море (12 км от границата с България) или до Текирдаг, на брега на Мраморно море.

Последният ден на здравното осигуряване в България

Д-р Илко СЕМЕРДЖИЕВ, министър на здравеопазването при Иван Костов, създател на НЗОК и здравното осигуряване в България

От новата 2013 г. данъците и осигуровките вече се плащат по една сметка, без кодове за вид плащане, без изрично уточняване на вида на плащането, основание за плащане и т.н. Плащанията ще се разпределят автоматично в зависимост от датата на плащане на задълженията, отразени в индивидуалната данъчно-осигурителна сметка на всеки клиент - физическо или юридическо лице. Някой може да си помисли, че това е механизъм за намаляване на бюрокрацията, улеснение за фирми и самоосигуряващи се лица, но е така само на пръв поглед.

Много стъпки във времето бяха направени, за да се унищожи здравното осигуряване в България, но днес сме свидетели на последната, и то вече ще фигурира в публичното пространство само номинално, без да изпълнява функциите си, такива, каквито те са по дефиниция. А каква е тази дефиниция?

На първо място, здравното осигуряване е взаимоспомагателно, между съзнателно живеещи граждани, които са наясно, че не винаги ще бъдат здрави, и желаят да си помогнат за времената, когато ще им се наложи да плащат скъпо за здраве. Желаят също така да помогнат на възрастните си родители, както и на децата си, защото те нямат доходи - това е цивилизованото общество, то не оставя ближния да се гърчи болен на улицата, защото животът е по-ценен от всяка ценност и се нуждае от защита и милосърдие. Това е и втората здравноосигурителна характеристика - солидарността между хората, но тя не може да бъде 100%, защото тогава се превръща в злоупотреба. Тази солидарност обикновено има някакъв мащаб и в България той е определен на 8%, колкото е задължителната здравна вноска. Третата характеристика е отговорността - не може да отказваш да плащаш тези 8%, а да искаш да ползваш услугите. Авантаджийството не се приема, а доколкото има социално слаби или бедни - грижа за тях поемат социалните мрежи или държавата по регламент. Четвъртата характеристика, огледална на отговорността, е свободата - свободата сам да определиш мащаба на солидарността, която си готов да плащаш, сам да избереш здравноосигурителния фонд, на който да платиш, и сам да избереш лекаря или лечебното заведение, на които ще повериш здравето си. Петата и ще спра дотук, защото са много, но тези пет са най-важните, е самоуправлението на здравноосигурителната институция, защото тя трябва да е подчинена на решенията на осигурените, а не на политиците - на тях им стигат контролът и регулациите.

Какво направиха от 2001 г. насам управляващите:

1. Одържавиха НЗОК и я подчиниха политически - сега управлението на здравното осигуряване е партийно-политическо и гледа към началниците във властта, които го назначават, а не към осигурените - тези, които дават парите и са истинския работодател;

2. Унищожиха със закон доброволното здравно осигуряване, което във времето щеше да се превърне в конкуренция на НЗОК и да осигури свободата на избора на здравноосигурителен фонд;

3. През последните 3 години експроприираха над 2 млрд.лв. от резерва на касата, с което нарушиха принципа парите за здраве да отиват само за здраве и така демотивираха хората и фирмите да бъдат коректни платци, щом като парите им не се използват по предназначение;

4. Лимитираха свободния избор на пациента поради липса на пари;

5. Въведоха фиксирано бюджетиране към лечебните заведения, с което унищожиха конкуренцията между тях в битката за доверието на пациента и така започнаха измамите с химикалката;

6. Прехвърлиха от МЗ на НЗОК множество услуги, които държавата дължи на неосигурените, и ОТ ДВА ДНИ:

7. Вноските на осигурените ще започнат да се преразпределят за покриване на други данъчни плащания.

На това не се казва отказ от здравно осигуряване, това вече е отказ от организирано здравеопазване, последиците от което ще бъдат такива, каквито са последиците и за държавата ни, когато гражданите й се отказват от гражданско поведение, което единствено може да гарантира демокрацията.

Всъщност всичко, описано дотук, представлява отказ от здрав разум.

Мисия Брюксел

Диагноза - българин

Георги ГОТЕВ

Едно време бяха на мода хумористични пощенски картички от Брюксел „Идеалният европеец трябва...“ Следваха закачки с характерните недостатъци на различните нации: „да готви като англичанин“, „да има чувство за хумор като германец“, „да кара кола като французин“, „да е приказлив като финландец“, „да е винаги на работното си място като белгиец“, „да е сдържан като италианец“, „да е трезвен като ирландец“, „да е организиран като грък“, и т.н. http://i53.tinypic.com/2rhml8h.jpg

Тогава страните членки бяха още 12. Откакто ЕС се разшири, такива картички вече няма. На българите никак не ни се видя смешна скулптурната творба на Давид Черни по време на чешкото председателство през първата половина на 2009 г., в която беше изобразил страната ни като турско клозетно клекало. И други държави не харесаха символа, който Черни беше избрал за тях, но само ние протестирахме. С цената да си създадем имидж на обидчиви и неразбиращи от авангардно изкуство...

Така постепенно се изграждаха стереотипи за новите страни членки. Румънците правят впечатление с това, че много просят, както индивидуално на улицата, така и като държавно поведение. Но за румънците е известно също, че са големи полиглоти и се интегрират лесно. Чехите са най-големите евроскептици, сигурно защото преди падането на Берлинската стена бяха най-големите дисиденти. Без да блестят с нищо, словаците са добри ученици и икономическият им напредък е безспорен. Словенците имат проблем: много ги бъркат със словаците. Да не говорим, че и знамената им са еднакви, че и даже гербовете им ужасно си приличат. Унгарците са загадъчни и заради езика си, и заради странните управляващи, които са си избрали. Поляците са комбинативни и целенасочени, освен това са „велика сила“, една от шестте големи държави в ЕС, и непрекъснато напомнят за това. Естонците са най-горделивите сред източноевропейците, може би защото вместо корупция развиха до съвършенство интернет правителството. Латвийците страдат от раздвоение - там етническите руснаци са близо една трета от населението, а в Рига по мои впечатления са мнозинство. За литовците тепърва ще чуваме, защото ще председателстват ЕС през втората половина на новата година.

За нас, българите, се казва, че сме „способни на най-доброто и най-лошото“. Показвали сме го най-вече във футбола, но също на европейската сцена. С изявата си в Европарламента Румяна Желева ще бъде помнена дълго като „госпожа Пълен провал“. В Брюксел не са чували за нашите „калинки“, но премиерът Бойко Борисов разбра поне, че няма да може да изнася тези насекоми в евроинституциите. Той изглежда „нестандартен“ като премиер, но в Брюксел си казват, че явно средностатистическите български избиратели си падат по такива типажи. В същото време имиджът на Кристалина Георгиева е много добър, а избирането на Станишев за лидер на ПЕС потвърди, че има българи, подготвени за най-високите постове.

Полша превърна думата „солидарност“ в знаме, особено сега, когато се бори за структурните фондове. Но в Брюксел българите изглеждат оперирани от рефлекса за солидарност. Не си помагат един на друг, да не кажа нещо по-лошо, и не чакат помощ от държавата си. Доста българи получиха високи постове благодарение на препоръки от чужди правителства. И естествено работят за тях. Препоръката звучи така: „Въпреки че е българин, е подходящ за поста и ще ни свърши чудесна работа“. Най-сладкото е представител на чужда държава да лобира за твоята.

Лобирането впрочем не е мръсна дума. Държавите лобират за себе си, даже румънците. Те са си назначили в Брюксел дипломат с висок ранг, чиято основна задача е да поддържа жив патриотичния пламък сред високопоставените румънци по европейските институции. Само България не желае да лобира за себе си. Освен това тя не цени собствените си традиции, след като правителството на Бойко Борисов занемари най-силния ни външнополитически коз - регионалното сътрудничество на Балканите.

Чужди дипломати често ме търсят, за да ми обясняват позициите на своята страна. Всеки път преди срещите на върха посланиците на Великобритания, Франция, Унгария, Словакия и други искат да си общуваме, за да стане ясно на общественото мнение за какво се борят. Напълнях от обеди с посланици. Единственият посланик, който се грижи за талията ми, е българският. Това, че аз не знам за какво се бори България в ЕС, не е страшно. Но защо Ван Ромпой, който уговаря бюджета за 2014-2020 г., също не знае?

В политическото поведение на България при правителството на ГЕРБ не трябва да се търси нито солидарност, нито логика, предвидимост или приемственост. За сметка за това има в изобилие шизофрения. Има ли друга държава, в която ПРАВИТЕЛСТВОТО да организира ПРОТЕСТИ, като този, който Цецо и Цецка спретнаха?

Има един виц, в който се казва, че да си французин не е националност, а начин на живот. А да си поляк не е националност, а професия. Националност „румънец“ пък се води за временен етап от биографията. Тъжното продължение на вица би могло да бъде, че да си българин не е националност, а диагноза.

Общество

Кой ще спаси децата ни „от лукавого”!

Докато Църквата търси нов патриарх, секти обсебват съзнанието на малчуганите

Георги АРГИРОВ

Последните седмици преди края на 2012-а бяха белязани от много събития, повече трагични и по-малко радостни. Негово светейшество патриарх Максим отиде в един по-добър свят. Цяла България го изпрати и както винаги хората осъзнаха какво са имали, едва когато го изгубиха. За добро или лошо Максим бе начело на Българската православна църква от 1971 г., а целият му живот бе минал в лоното на християнската религия. След промените от 1989 година въпреки опитите за разкол и разцепление, Максим устоя на не една и две бури. След неговата смърт, както повеляват каноните и уставът на БПЦ, митрополитите се заеха да избират временен ръководител на Църквата, който да направи необходимото за избирането на наследник на дядо Максим. И още не могат да се разберат кого да предложат за водач на Българската православна църква. За разлика от Патриарха българският народ не успя да се пребори в мътните води, наречени преход от един строй към друг.

Дали заради налаганото пренебрежение към Българската православна църква отпреди 1989 г., дали заради налагания църковен разкол от сини политици след това, дали заради немотията и борбата за насъщния, но малко по малко се стопиха моралните ценности, на които би трябвало да се учат децата. Българчетата от първите години на прехода, децата на демокрацията, пораснаха с други нрави, ценности и идоли. Изтерзаните родители се бореха за насъщния, забравяйки, че са родители; учителите изнемогваха и гледаха да останат на работа, защото друга едва ли могат да намерят; децата -

оставени на самотек

Резултатът - отричане авторитета на учителя и училището като институция; отдалечаване в общуването между родители и деца; навлизането на нови “религиозни течения”, естествено под формата на идеи за по-добро бъдеще на децата и на обществото изобщо. И още по-лошо - тон за такива “течения” (някои ги наричат секти, други окултни науки) дават дори немалко учители.

И какво следва от това? Нещастни случаи като този на Марио Нушков, младеж на 24 години, учил в Езиковата гимназия “Академик Сергей Корольов”, където преподавател му е бил учителят по философия Росен Ангелов. Преди седмици младият мъж бе намерен мъртъв край благоевградското село Бистрица. Според официалната версия Марио се е самоубил, но следствието по делото продължава. Ще се търсят доказателства в подкрепа на тезата за “подстрекаване” към самоубийство. Защо? Ето един възможен отговор - увлечението на Марио към “философията”, която изповядвал Росен Ангелов чрез неговата фондация “Мечта” - култа към Анастасия.

Психолози, експерти и представители на институциите направиха в Благоевград дискусия на тема “Пътят на опасните учения до децата и младежите”. Форумът бе организиран от младежи, приятели и близки на починалия, съвместно с община Благоегвград и областната администрация. Приятелите на Марио Нушков споделиха, че той е бил вдъхновен от идеите в книгите за Анастасия на руския автор Владимир Мегре. С тях момчето се запознава още в IX клас

чрез своя преподавател в езиковата гимназия

в Благоевград Росен Ангелов.

Марио Нушков

Росен Ангелов

Според експерти учението за Анастасия е изключително опасно за децата в училище. Дори тези книги и това учение са забранени в Русия като особено опасни за подрастващите.

“Страшно е тези учения да бъдат предлагани на деца, които не могат да преценят кое е реално и кое не. Книгите не би трябвало да се разглеждат в училище”, настоява Станислава Кьосева от Центъра за проучване на нови религиозни движения. “Най-малко в една възраст между 16 и 20 години, без да влизам в дълбоки психоаналитични анализи, това е не само вредно, това е равносилно на престъпление”, категоричен е психоаналитикът д-р Огнян Динов.

От Центъра за проучване на нови религиозни движения обобщиха, че често родителите на деца, попаднали в секти, съмнителни организации и окултни движения, се страхуват да подадат сигнал до институциите и да потърсят помощ. Какво показва това? Липсва вяра в собствените им сили като родители или не искат публично да признаят, че не са усетили кога децата им са “кривнали от правия път”. Как в такъв случай семейството да бъде за пример на своите наследници? Кой ще обясни кое е лошо и кое добро на децата? И как и къде малките ще се научат на ред, дисциплина, уважение? Как ще разберат кое е редно и кое не? Ако не е семейството, остава училището - а когато и в него безпрепятствено проникват секти, тогава? Би трябвало своята

роля на духовен наставник

да поеме църквата, но тя твърде слабо се интересува от душите на българите. Често казват - как тя би могла да заеме място в живота на едно дете, ако домът и училището не го научат да я почита? Слаб аргумент - как същите тези секти и “нестандартни” вероучения обсебват ума и сърцето на същите тези деца? Само с агресия ли?

В последните над 20 години мнозина станаха учители не по призвание, не по любов към професията, а защото не могат да бъдат други. Обществото и държавата допуснаха в българското образование да попаднат не народни будители, а хора, чиито мисли са само за собственото им оцеляване! Пък и нефелното управление докара системата дотам, че учителите се молят на родители и деца да се запишат точно в това училище, за да могат да го запазят - него и съответно щатовете. А кой, какво и как преподава не е толкова важно! Затова в елитни и нетолкова елитни школа започват да преподават учители с “нестандартни” методи на работа. Дори е модерно. Методи, които да впечатляват непорасналите психически деца. За сведение - всички ученици на Ангелов хвалят начина му на преподаване. Но прилагайки нестандартни идеи, той обработва психиката на децата! Защото дори и поотраснали, учениците на 15-16 години едва ли осъзнават житейските уроци, които се учат цял живот. Ако се говори за реформиране на системата на преподаване и навлизане на нови идеи и технологии, това трябва да става чрез определена държавна политика! Защото въпреки всички опити за образователни реформи през тези 23 години, системата на българското образование се срива все повече.

Един прост пример. На конференцията, организирана в Благоевград, съученици на Марио и родители се питаха защо РИО-Благоевград и в частност директорката на езиковата гимназия Тина Попова са допуснали Ангелов толкова години да преподава с неговите “нестандартни” методи в гимназията, без да се поинтересуват какво всъщност натрапва той на учениците?

Въпреки че са били поканени, на дебата не присъстваха нито директорката на езиковата гимназия Тина Попова, нито преподавателят Росен Ангелов. Директорът на Регионалния инспекторат по образование Ивайло Златанов опита да се защити, като заяви, че в инспектората няма постъпила официална жалба за начина на преподаване на учителя Ангелов. А нима просветният инспекторат

няма задължението да контролира

какво се случва в училищата и без “подадена жалба”? Стана ясно, че учителят е в неплатен отпуск до изясняване на конкретния случай. Освен това г-н Ангелов е пробутвал и продавал книги на руския автор на сектантска литература в пълно противоречие на разпоредбите, които забраняват в училище да се употребяват каквито и да било учебници и помагала извън утвърдените от МОМН. Ангелов бил казвал, че такава книга ще помогне на ученика в часовете по философия. Писмен сигнал за тази дейност няма, но много ученици публично обявиха, че Ангелов е продавал книги за учението на Анастасия. Майка на бивша ученичка в ЕГ дори потвърди, че е дала 6 или 8 лв. преди години за тази книга, но след като я прочела, е забранила на дъщеря си дори да я поглежда. Това дали е достатъчно, за да се вземе решение за бъдещето на Ангелов?

Областният управител на Благоевград се ангажира да свика съвместна среща с началника на РИО-Благоевград, Ивайло Златанов, директора на училището Тина Попова и началника на отдел “Образование” в община Благоевград, за да обсъдят дали Росен Ангелов трябва да остане да преподава в гимназията. Като че това не е пределно ясно. Костадин Хаджигаев обаче се запали по идеята да се сформира Областен съвет, който да помага за подобрата работа с младите, този съвет да бъде нещо като помощен орган на губернатора на Пиринско.

Ще си позволя да дам на г-н Хаджигаев едно предложение. По същото време, в което се проведе дискусията за религиозните течения, в една от залите на общината млади хора с различна политическа обвързаност, а и неангажирани с политика, говориха за сформирането на Младежки консултативен съвет, който да бъде в помощ на кмета на общината. Подобен съвет вече работи в Перник, където кмет е червената Росица Янакиева, и в Стара Загора, където на поста градоначалник е младият представител на ГЕРБ Живко Димитров.

Кметът д-р Атанас Камбитов и областният управител Костадин Хаджигаев могат да почерпят опит от своите колеги. В противен случай не ни остава нищо друго, освен да се молим на Бога да спаси българското училище и българските деца “от лукавого”.

Култура

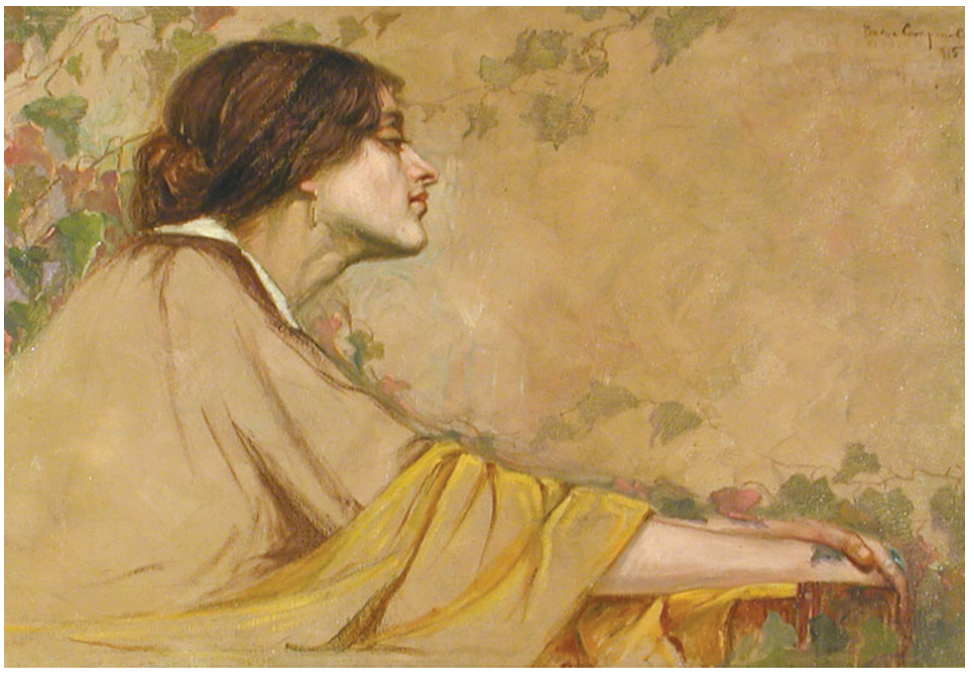

очаквайте

Мюзикълът „We Will Rock You” с хитове на „Куин” с шест спектакъла у нас

Русенската градска галерия на 80 години

Във фондовете й се съхраняват ценни работи на български класици и на чуждестранни автори

Дамският портрет от Васил Стефанов-Чилито, най-старата картина от Русенската галерия, е нейната емблема

Огнян СТАМБОЛИЕВ

През зимата на 1933 г., след големия успех на първата си обща изложба, група русенски художници решава, че в града има “голяма и неотложна нужда” от постоянна галерия или “художествен музей” и изпраща до общината писмо с искане за учредяването ѝ. На 30 април с.г. тогавашният кмет Юрдан Павлов подписва желания акт. За първи дом на новосъздадената културна институция е избран Домът за изкуствата и печата (предшественик на Клуба на дейците на културата), а след три години галерията е преместена в Русенската общинска библиотека, която се намира в красивата Дайнолова къща в самия център на града. Художниците-основатели са 11 (Александър Лазаров, Атанас Михов, Влади Владимиров, Георги Каракашев, Димитър Диолев, Крал Матей, Кирил Станчев, Любен Гайдаров, Никола Костов, Руси Ганчев и Тодор Янков), които даряват свои картини. Малко по-късно към тях се присъединяват и други художници и родолюбиви русенски граждани, които предоставят безвъзмездно свои картини и скулптури. Днес тези творби съставят колекцията “Основатели на Русенската художествена галерия”, която е постоянно изложена.

През 1946 г. се променят статутът и принципите на управлението на галерията. Учредява се “Народна художествена галерия, гр. Русе”, в която ще трябва да се “съхраняват творби на художници и скулптори с висока художествена стойност и национални и битови достойнства”. С помощта на държавата фондът непрекъснато се разширява и обогатява чувствително с нови творби - главно откупки, и по-малко с дарения, и галерията бива преместена в няколко преустроени зали на партерния етаж в прекрасната барокова сграда на Доходното здание на централния площад “Свобода”. Там престоява до 1979 г., когато е преместена в специално построената за целта сграда на една от главните улици “Г. Димитров” 39 (днес “Борисова”).

Новата сграда (арх. Светозар Панайотов) е с площ от 2800 кв. м, с надземен и подземен етаж, и макар и с редица недостатъци (и като проект, и като изпълнение), успява да събере нарасналия фонд от близо 2800 картини, графики, скулптури и малки пластики от автори от края на XIX век до наши дни. Направленията са “Родно изкуство”, “Новите художници от 30-те години на XX век”, “Съвременни автори”, сред които голямо е участието на творците от Русе и региона. Сред тях са Кирил Станчев, Димитър Хинков, Роксандра Костова, Петър Попов, Никифор Цонев, Марко Монев, Ради Неделчев, Стефан Кацаров, Николай Караджов и други големи национално утвърдени имена.

Във фонда има и ценни работи на класиците Вл. Димитров-Майстора, Иван Мърквичка, Никола Танев, Иван Ненов, Васил Стоилов, Давид Перец, Димитър Казаков, Васил Бараков, Жак Авдала, Бенчо Обрешков, както и на световноизвестни автори - Корнелиу Баба, Камило Отеро, Виорел Марджинян, Виктор Вазарели, Роберт Янчович, Сусумо Ендо, Андре Ланской и др. Много богат е и графичният раздел, събрал интересни автори от България, Китай, Чехия, Румъния, Куба и др.

Днес Русенската галерия (с директорка Елена Великова) е сред най-активните у нас. Наред с постоянните експозиции тук непрекъснато се организират интересни изложби на наши и чуждестранни творци, както и други прояви и проекти - пленери, хепънинги, творчески ателиета, инсталации, рецитали, концерти и др.

Зимна ваканция в музея „Земята и хората”

Столичният музей “Земята и хората” предлага Новогодишни ваканционни игри през първите дни на новата година. Подходяща, но не задължителна възраст на участниците е от I до IV клас. Специалното място за игри е Геоложкият кът за деца и възрастни в музея, където входът е 1 лев за дете, а възрастните придружители влизат безплатно. Вчера там се проведе играта “Как растат кристалите”, която разгадава защо растат пустинните рози, как се оформят красивите пещери, къде и от какво се образуват нежните снежинки и островърхите висулки. Децата наблюдаваха растеж на кристали, разбраха как се подреждат изграждащите ги частици, сами подреждаха кристални структури и се научиха да си правят истински кристали.

Днес от 11 ч. започва играта “Минералословица”, която съчетава бързо и лесно разпознаване и неусетното научаване на имената на важни минерали с удоволствието от решаването на кръстословица. От кутия с размесени минерали децата ще събират еднакви минерали, върху които е изписана по една буква от названието им, и ще подреждат с тях името на минерала, ще намират минералите в музейната експозиция, а също ще ги видят като съставна част в скали.

Фантастичната история на Земята - на 4 януари от 11 ч., показва характерни пейзажи от геоложкото минало с изображения на вкаменелости (фосили) от живелите по това време организми. Децата ще поставят шаблони с рисунки на организмите върху съответния фосил и ще чуят накратко вълнуващата приказка за Земята. С детско въображение ще оцветяват картините, ще рисуват или моделират от пластилин своя възстановка на изчезнал организъм, като определят в кой период и в какви условия е живял, с какво се е хранил и как се нарича. Ще има конкурс, в който самите деца избират най-сполучливото създадено от тях същество.

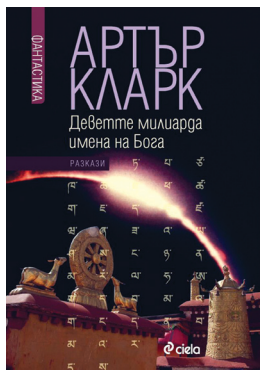

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

www.duma.bg

кратки

Излезе книга със събрани разкази на Артър Кларк

“Деветте милиарда имена на Бога” - разкази от Артър Кларк, е новото заглавие на издателство “Сиела”. Преводът от английски е на Деян Кючуков. Първата книга със събрани разкази на Артър Кларк е наистина неоценима колекция в научната фантастика. Историята на жанра би била непълна без историите, събрани тук - стотици страници от най-добрите фантастични разкази, създавани някога, отбелязват издателите. Кларк винаги се е славил с почти пророческата си визия за бъдещето, която ясно изпъква на тези страници. Но много от разказите показват и пълния размах на въображението му, достигащо до необозримо далечното бъдеще и до запокитените в безкрайността галактики. “Артър Кларк е един от истинските гении на нашето време”, казва за него Рей Бредбъри. “Оттук получаваме добра представа за развитието на Кларк като писател, виждаме пълната гама на тоналността му - от игрива до възвишена и утопична, както и неговите успехи и провали като визионер на човешката еволюция. Много от разказите му остават неподвластни на времето, а някои поставят въпроси, наболели и в наши дни”, подчертава “Таймс”.

Поставят „Лазарица” в Турция

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

“Лазарица” от Йордан Радичков ще е вероятно първият спектакъл по именития ни писател в Турция. Знам, че е преведена и пиесата му “Януари”, но не е поставяна, казва в интервю за БТА режисьорът Владлен Александров. След премиерата на “Аз плащам” от Ив Жамиак в Анкара (на снимката) той е говорил с генералния директор на Анкарските театри и през пролетта на 2013 г. или в края на сезона ще започне работа по “Лазарица” на Радичков - в изключително модерния театрален комплекс “Орхан Асена”, на името на бележития турски драматург и писател.

Куентин Тарантино иска да работи с Джони Деп

Куентин Тарантино разкри, че Джони Деп е в списъка му на актьорите, с които би искал да работи. За целта обаче той трябва да изважда актьора от оковите на Тим Бъртън. Деп не е единственият актьор в списъка на предпочитанията на Тарантино. Той иска да убеди също Мерил Стрийп и Майкъл Кейн да участват в негов филм. А докато подготвя бъдещите си планове в киното, режисьорът може да се радва на факта, че новата му лента “Джанго без окови” има всички шансове да се превърне в най-успешния му филм до момента, съобщи БГНЕС.

Култура

Снимка "ПОЗОР"

"Роден дом" на Музафер Йоздемир

София менар филм фестивал за киномани

Форумът ще представи киното на Близкия изток и Африка от 16 до 31 януари в столицата

София Мидъл Ийст&Норт Африка риджън филм фестивал ще се състои за първи път в столицата от 16 до 31 януари. Фестивалът продължава традицията на "Цветята на Корана", чиито четири издания от 2009 до 2012 г. представиха на българските зрители повече от 120 филма, произведени в страните от Близкия изток и Северна Африка. В рамките на две седмици зрителите ще могат да видят над 50 заглавия в салоните на кино "Люмиер", "Евро синема", Червената къща и Дада кълчурал бар.

Програмата на София менар филм фестивал ще бъде разделена в 7 секции, представящи най-доброто от игралното, документалното и късометражното кино в региона. Във връзка с двегодишнината от Арабската революция ще бъде поставен акцент върху Кайро и събитията, които се случват там след промените. За всички пътешественици е предвидена програмата "Керван сарай", в която ще бъдат представени филми, показващи дестинации, които повечето зрители мечтаят да видят, но достигането до тях е изключително трудно. В рубриката "Закъснели премиери" фестивалът ще покаже заглавия от близкото минало, които не са имали своята българска премиера. Със специална селекция присъства фестивалът за късометражно кино в Кайро "Moscars Al-Hurria film festival", на чието следващо издание ще бъде включена програма с български късометражни филми.

Форумът предлага и съпътстващи събития - изложби, концерти, литературни четения и дискусии. Сред заглавията, които ще имат своята премиера, са режисьорският дебют на Музафер Йоздемир, отличен с наградата за мъжка роля на фестивала в Кан за участието си в "Отчуждение" на Нури Билге Джейлан - "Роден дом", един от най-успешните мароканско филми "Андалусия, моя любов" на Мохамед Надиф, "Стъклената менажерия" на Бахрам Таваколи по едноименното произведение на Тенеси Уилямс, забавният кулинарен пътеводител "Правете хумус, а не война" на Тревър Греъм и изключително задълбоченото изследване на Стивън Олсън върху последователите на персийския мистик Руми "Сема: една завършена любов".

София менар филм фестивал се организира от "Позор" със съдействието на посолствата на ИР Иран, на Република Турция, на Палестина, на АР Египет, на Кралство Мароко, на Република Ливан и Френския институт в София, научи ДУМА от Здравко Григоров и Ангел Хаджийски.

ГРАДОВЕТЕ, КАНДИДАТИ ЗА „ЕВРОПЕЙСКА СТОЛИЦА НА КУЛТУРАТА 2019", МОЖЕ ДА ПОДАВАТ ДОКУМЕНТИ В МК

Българските градове разполагат с 10 месеца за подаване на кандидатури за конкурса за присъждане на званието "Европейска столица на културата 2019", съобщи пресцентърът на Министерството на културата. Официалната покана до всички български градове за подаване на кандидатури е публикувана на сайта на МК на 18 декември 2012 г. В нея се съобщава, че градовете-кандидати разполагат с 10 месеца от датата на публикуване на въпросната покана, за да изработят и изпратят своите документи за кандидатстване на посочения в поканата адрес. Крайният срок за изпращането на документите за кандидатстване е 18 октомври 2013 г. За повече информация и въпроси по подготовката на документите за кандидатстване Министерството на културата ще организира информационна среща със заинтересованите градове в края на януари т.г., като датата, мястото и началният час ще бъдат обявени своевременно на сайта на министерството.

Кандидатите трябва да се запознаят с документите, публикувани на сайта на МК на интернет адрес http://mc.government.bg/ - покана за подаване на кандидатури за званието "Европейска столица на културата 2019" в България, формуляр за кандидатстване за званието "Европейска столица на културата", ръководство за градовете, които кандидатстват за званието "Европейска столица на културата".

Z-Rock посрещна 2013-а с ново звучене

С настъпването на новата 2013 г. Z-Rock зарадва слушателите с изцяло ново звучене. От 1 януари в ефира на рок радиото на България звучат нови джингли. Продукцията е изработена в лондонско студио. Новите джингли са записани с емблематичния за ефира на Z-Rock глас на българския актьор Красимир Куцупаров. Динамично и съвременно - новото звучене на Z-Rock следва посоката на развитие на радиото. С най-добрата рок музика, ексклузивни интервюта с култови банди, срещи на слушателите с техните рок идоли, най-актуалната информация от света на рок музиката, вече шест години Z-Rock е в центъра на най-горещите рок събития в България, припомня Мирослава Кръстанова.

In memoriam

Отиде си Първан Стефанов

След тежко и мъчително боледуване почина известният поет и преводач, драматург Първан Стефанов. Роден на 31 януари 1931 г., той изминава пътя на изявения български творец и интелектуалец. През 1952 г. завършва славянска филология в Софийския университет, след което за кратко време е учител, по-късно - редактор във в. "Народна младеж" и сп. "Младеж" (1953-1960), в Българска кинематография, в издателствата "Български писател" (1967) и "Народна младеж" (1972). Автор е на повече от 20 поетични книги, сред които "Соколови пера" (1956), "Пътуване към усмивката" (1964), "Диагноза" (1982), "Лирика" (1986), "Насрещно време и други стихотворения" (2005) и др. Заедно със съпругата си Надежда Драгова пише пиесите "Еретици" (1968), "Между два изстрела" (1969), "Мечтател безумен" (1972), "Дипломати" (1973) и др. Негови преводи на стихове от Сергей Есенин, Валерий Брюсов, Константи Галчински, Карол Войтила, Тадеуш Ружевич, Десанка Максимович и др. излизат в самостоятелни издания на български език. Със своя живот и творчество Първан Стефанов оставя пример за духовна изява, доброта и интелектуална извисеност. Мир на праха му!

Справочник

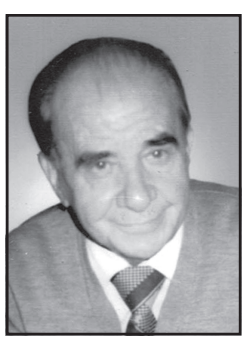
ДЕСЕТ ГОДИНИ БЕЗ

БОРИС ХАРАЛАМПИЕВ ИЛИЕВ

1922-2003

ЕДИН ОТ СТРОИТЕЛИТЕ НА ПРОФСЪЮЗНОТО ДВИЖЕНИЕ В БЪЛГАРИЯ

От семейството

ТЪЖЕН ПОМЕН

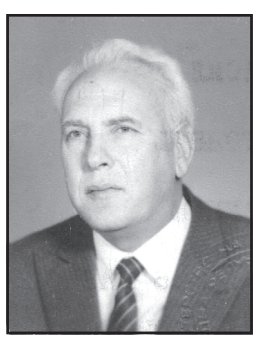
На 3.01.2013 г. се навършват 3 години от смъртта на

Васил Стоянов Узунов

1930-2010

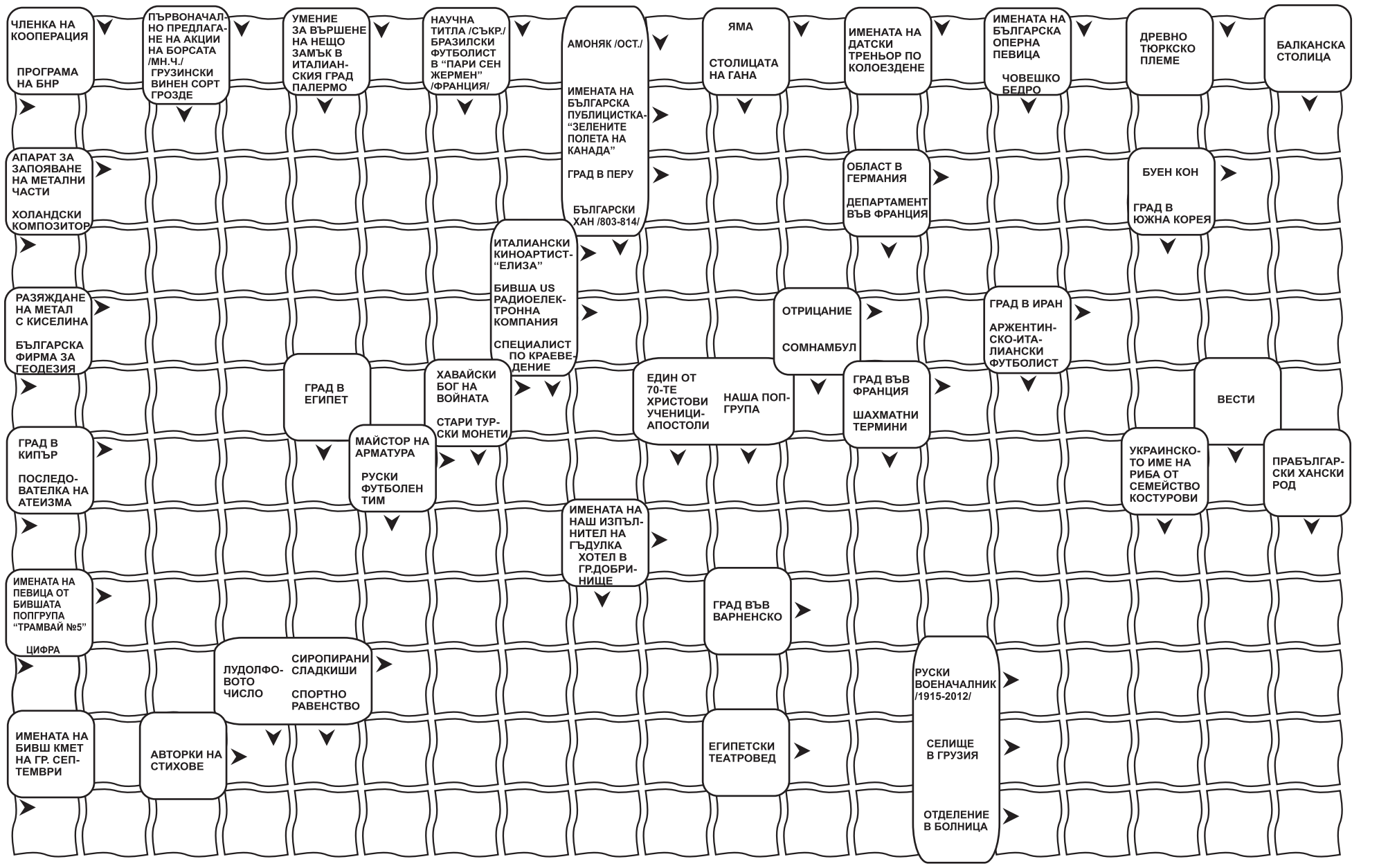
ПОКЛОН ПРЕД ПАМЕТТА МУ!

От семейството

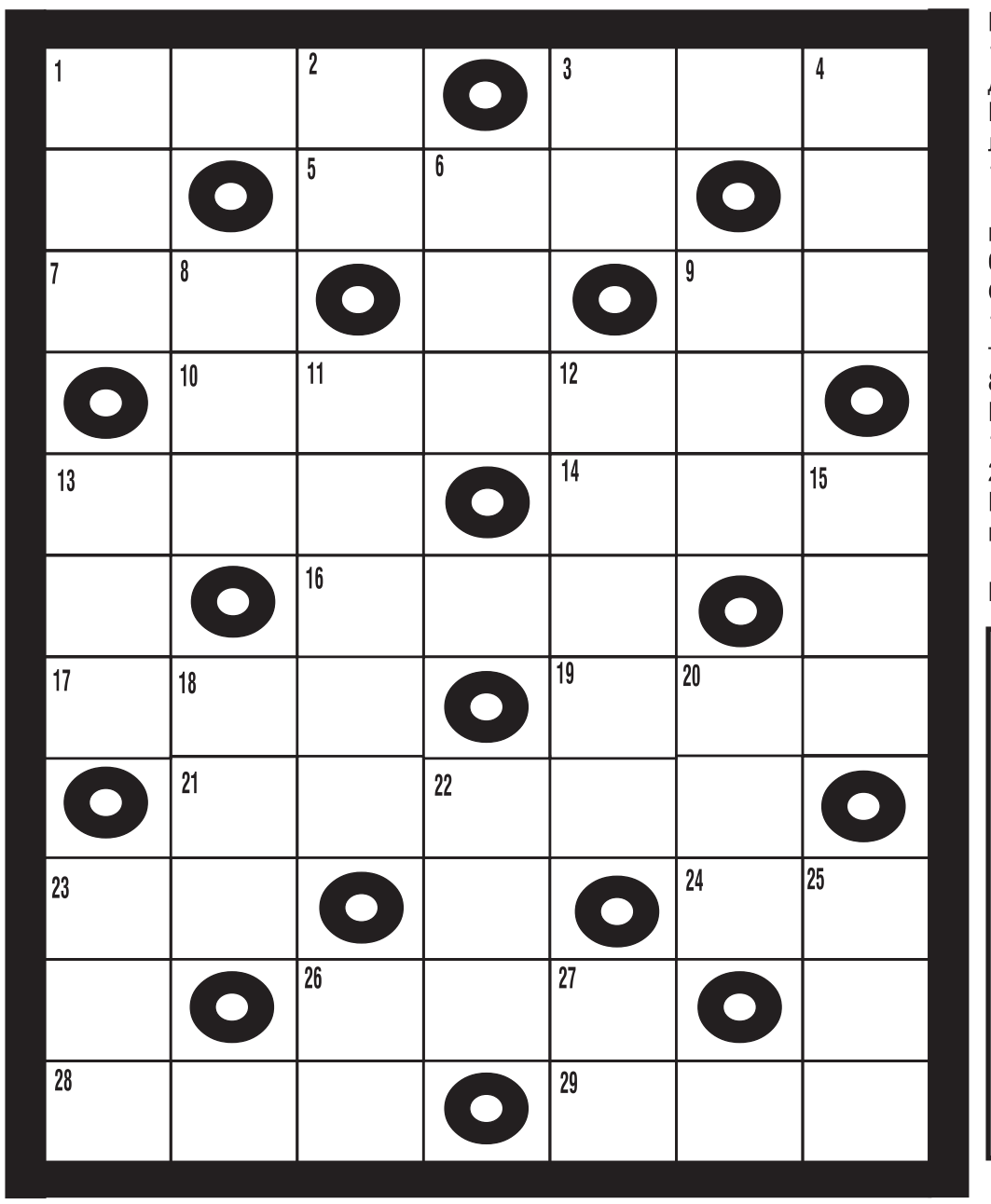
Губивреме

СКАНДИ

РЕЧНИК: Амиак, Асл, Двани, Еан, "Ериа", Носар, Спатсен.

СРИЧКОВА КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО:

1. Ляв приток на р.Росица. 3. Тепих за джудо. 5. Наш композитор и диригент. 7. Английски историк. 9. Швейцарски футболен тим. 10. Плавателни съдове.13. Жега. 14. Московски спортен клуб. 16. Италиански политик /1943-1994/. 17. Аржентински футболен треньор. 19. Шахматни фигури. 21. Военна конница. 23. Грузински парични единици. 24. Способност за действие /мн.ч./. 26. Къси спортни панталони. 28. Футболна легенда на "Марек". 29. Италиански футболен тим.

ОТВЕСНО:

1. Наша планина. 2. Испански футболист в "Челси". 3. Наш боксов треньор. 4. Число. 6. Прозвище на Емил Гъргоров от "Лудогорец". 8. Риболовна принадлежност. 9. По-синяла част от тялото. 11. Имената на прочута наша волейболистка. 12. Отоплителни уреди. 13. Испански футболен тим. 15. Пътни съоръжения. 18. Медици. 20. Спасителни приспособления при плуване. 22. Аерогара. 23. Гръцки футболен тим. 25. Водачи в спортни състезания. 26. Знаменит български волейболист. 27. Бангладешка парична единица.

РЕЧНИК: Гориа, Сапинев.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: РЕДНИК - БАРИКАДА - РЕОТАН - БАМ - РА - БАЛТОН - ТАТРАН - КЕ - ЕТЕР - ЕЛОРА - МИГАЧ - ТАКЕЛАЖ - РАДИУСИ - БАГДАД - КОТА - СЛАЛОМ - ВИМА - КИЛИМ - ЮРЕ - ДА - АСАР - АВРАМ - ИРАНОВ - ИН - ЕДО - ИСЗ - НАКИТИ - АНИС - ПРОСРОЧВАНЕ - АТ - БОА - ДЕА - АКУТ - РЕНО - ИВРИТ - МОД - АТЛ - РИЛА - ДЮГАРИ - ИЦ - ИМИ - НЕРОЛИН - ОСИЛ - КРАМПИ - АБ - БОАЛО - ТОМ - ЕКС - ЕДРЕВ - РИЕТИ - АНАЛГИН - АТОЛУК.
ОТВЕСНО: ВЕРА КИРОВА - СПОРТИСТКА - ДЕЛЕГАТИ - ИЗРАЕЛЦИ - СН - ЕНОТ - АДАМАР - ЛА - ИТО - ЧИ - АСАНСЬОРИ - БЕЛ - ЯКАНЕ - УМ - АНАР - ИМЕ - ДГ - ТАС - КРОКОДИЛИ - БРИ - ОБ - ТЕ - ИСИ - ВИЧЕВА - КОЕН - АБАРТ - ЛЛО - ТВАР - НРАВ - БРАТ - АБАИ - ИИА - ИДЕАЛ - ИМРЕ КАЛМАН - НАТЮРМОРТ - ЕК - АЛЕГО - АЕК - ГОП - ИО - АРНОЛД МЮРЕН - УМАЛИТЕЛ - ОДА - РАА - РАДИАТОРИ - ОТУ - РАЖДАЕМОСТ - ДИНАМИК.

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КАРАУЛ - КОЛОДРУМ - РУБКА - ЕПИК - ЯНА - РУР - ОПИТ - БТ - ОРГ - МАЧ - АС - КОО - ЯБЛАН - ЛЕНЧ - КАРЛ - РИР - РЕ - МАНГО - ОТКАЗИ - НАВАРО - АФИШ - ОПОНЕНТИ - ПУРА - КОМОДИ - ИЛЯ - ТТ - НИКОЛАЕВКА - ВОИН - ПАРИ - РИ - СА - РИЕТИ - ШЕ - МИНХ - ОТ - АТЕНТАТ - ССО - ХИ - НИКАНОР - СТУД - РЕЛЕ - ОКО - ИНДИЕЦ - РИС - СВЕЩИ - МЛ - СЕК - ПО - ЕЛА - ЛЕС - АНАТОЛ - УТИ - БАНАНИ - КИЛО - ОТРОВА - АВТОЛОГ.
ОТВЕСНО: КАРНОБАТ - УТОПИСТ - ВЕТО - АРЛ - КАРТИ - НСУ - ЕЛИТ - ВАР - ГАРАФА - НАХОДИЩА - УУР - НИЗИ - НИ - БО - АЛБУМ - РИШКИ ПРОХОД - ЛАВ - КРАЛ - ОКАИТИ - ИМЕНА - ЯКА - ЧЕРНО МОРЕ - РЕЛСА - НЕАПОЛИТАНЕЦ - НА - КЛЕПАЧ - ВОДА - ИТИЛ - САИВ - ОПИС - МАНИЕР - ЕКЕРЕН - ОДИТ - КАРЕ - ВИШНА - ИКАКО - РК - КАНОНИК - ЕТНОС - ТИЛ - ТУ - БОРГ - ТЛАС - АОК - ПОЛО - МИТОЛОГИЯ - АНТРОПОЛОГ.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

УЧЕНИ:

Аурата наистина съществува

С помощта на високочувствителна камера японски експерти регистрирали невидимата за очите светлина, струяща от бузите, устата и шията на хората

Японски изследователи от Токийския университет доказаха съществуването на аурата. С помощта на високочувствителна камера те са регистрирали невидимата за очите светлина, струяща от хората. Тя се наблюдава най-ярко в областта на бузите, устата и шията и сутрин е по-силна, докато нощно време е почти незабележима, съобщи сайтът Actualno.com, позовавайки се на megavselena.com.

Откритието на японците е коментирано от руския биохимик и биофизик Генадий Горюшкин. Според думите му той няма нужда от доказателства за съществуването на аурата, тъй като е способен сам да я види. Ученият е съгласен, че съществува и така наречената шесто чувство. Но не е ясно дали фиксираното от японските изследователи слабо излъчване е негов преносител.

Горюшкин сравнява новото откритие с изпитания порано метод за газоразрядна визуализация, който е изобретен от академик Константин Коротков. Според думите му тя дава възможност да се "инициира" светлина върху тялото на човека, например на ръцете му. Получената по такъв начин картина на "светене" е подобна на откритието на японците.

Изхождайки от мнението на специалиста, начините за "улавяне на аурата" може да се използват за диагностика на физическото състояние на пациентите. Например ако около човека "не свети" или тази светлина е нарушена, това може да свидетелства за заболяване на един или друг орган.

Впрочем аурата е навсякъде - в обектите, растенията, хората, и се изменя с времето. Аура има и около неорганичните обекти (кристали, камъни, вода) и се фиксира доста ясно. По-детайлно е изучавана от руски учени, които са приложили Кирлианов ефект.

Частично аурата около

хората се състои от електромагнитни излъчвания. След експерименти руски учени са изказали теорията, че нашето ДНК също може да се променя под въздействието на ауричните микровълни.

Строежът на аурата е представен силно в индуизма. В езотеричните школи, както и в някои източни религии, аурата се смята за проява на душата. Споменават се 7 "обвивки", наречени още "тела" на човека. Те са ефирно тяло (между енергията и материята, съответства на първата, или коренната чакра), емоционално тяло (свързано с чувствата, съответства на сакралната чакра), ментално тяло (отговарящо за мисленето, чакра на слънчевия сплит), астрално тяло (показва капацитета за условна и безусловна любов, съответства на сърдечната чакра), етерен двойник (наречен още шаблон - това е вътрешната същност, съответства на гърлената чакра), небесно тяло (селестиално - интуитивно ниво, "третото око"), казуално тяло (съдържа "плана на живота" и "договора на душата", коронната чакра).

Пътуване в Космоса е сватбеният подарък за Кейт Уинслет

Новият съпруг на Кейт Уинслет й подарил пътешествие в Космоса като сватбен подарък. 37-годишната актриса се омъжи наскоро за Нед Рокендрол на частна церемония в Ню Йорк. Младоженците ще отпразнуват бракосъчетанието си с необикновено двучасово пътуване в орбита благодарение на чичото на Нед - сър Ричард Брансън, съобщи британският таблоид "Сън". 34-годишният съпруг на Уинслет работи на непълно работно време за "Върджин галактик", организираща полети до Космоса. Компанията си е поставила за цел да предлага търговски обиколки над земната атмосфера от тази година. Билетът за пътуване в Космоса струва 124 000 паунда, а сред първите желаещи за подобно приключение са актьорът Аштън Кучър и комикът Ръсел Бранд. Милиардерът Брансън подарил пътуването на младоженците напълно безвъзмездно. Двойката ще лети на 96 км над Земята и ще има възможност да усети безтегловността. През септември Брансън разкри, че Уинслет има желание за подобно пътуване. "Не съм сигурен дали тя иска да замине на еднопосочно пътешествие до Марс, но желае да полети в Космоса", заяви магнатът. Кейт се запозна с Нед през август 2011 г. по време на почивка на остров Некър, който е собственост на Брансън. Актрисата спаси 90-годишната майка на милиардера, след като домът й беше поразен от светкавица. На сватбената церемония в тесен кръг Кейт и Нед си разменили пръстени за 250 000 паунда, но ще поканят роднини и приятели да празнуват с тях на остров Некър т.г.

ПЪРВИЯТ АЛБУМ НА „БИЙТЪЛС" ПРОДАДЕН ЗА 12 000 ПАУНДА

Рядко копие на албум на "Бийтълс", подписано от четиримата членове на групата, бе продадено за 12 000 паунда. Крис Колинс от Ийстбърн и сестра му Лиз Чембърс от Уортинг първоначално отхвърлили офертата за "Please Please Me" на търг в Съсекс преди няколко седмици. Те се надявали да получат 15 000 паунда за албума, който бил подарен на покойния им баща. В крайна сметка обаче двамата се съгласили на 12 000 паунда от частни купувачи.

Албумът носи подписите на Джон Ленън, Пол Макартни, Джордж Харисън и Ринго Стар, а бащата на Колинс и Чембърс се сдобил с него по време на игра на карти през 1963 г. Дискът стоял в чекмеджето за чорапи на Колинс, докато децата му не решили да го продадат на търг.

"Please Please Me" е първият албум на "Бийтълс", издаден през март 1963 г.

Хю Хефнър се ожени за „булката беглец"

Основателят на прочутото американско списание за мъже "Плейбой" - 86-годишният Хю Хефнър, се ожени за 26-годишния фотомодел Кристал Харис, която по-рано избяга от него точно преди първия им опит да сключат брак. Двамата се обвързаха в навечерието на Нова година, съобщи информационният сайт TMZ.

Харис разбуни духовете, след като отказа да се омъжи за Хефнър, който е по-стар от нея с повече от 60 години. Моделката взе решението си 4 дни преди пищната сватба, която трябваше да се състои през юни 2011 г. в легендарното здание Playboy Mansion в присъствието на 300 отбрани гости. След година двамата се помириха и Кристал отново заживя с палавника Хю. Двойката все пак реши да се врече във вечна вярност и получи разрешение за това на 4 декември. Церемонията се е състояла в семеен и приятелски кръг, посочва TMZ.

Хефнър приключи развода със своята втора съпруга Кимбърли Конрад в началото на 2010 г. Първият брак на известния плейбой е завършил още в далечната 1959-а.

Продължителността на живота вече се предсказва с тест

Учени от компанията Life Length изработиха и пуснаха на пазара тест, който може да предсказва продължителността на живота на човека, пише The Times of India. До момента 1000 души в света са научили каква е скоростта на стареенето им. Според изследователите към края на това десетилетие милиони хора по света ще са изпробвали плюсовете от нововъведението. В бъдеще тестът може да бъде използван и от застрахователните компании.

Става дума за измерване дължината на теломерите или "защитните накрайници" на хромозомите, които не им позволяват да се разпаднат при делението на клетката. Учените отдавна са установили, че по този показател може да се разбере колко бързо старее организмът на клетъчно равнище. След всяко деление дължината на теломерите намалява. Опитите с животни доказали, че късите "накрайници" на хромозомите в клетките на кръвта са били свързани с ниска продължителност на живота.

Експертите са на мнение, че 90% от лицата, минали теста, в крайна сметка няма да научат особено хубави неща за себе си.

Вицът

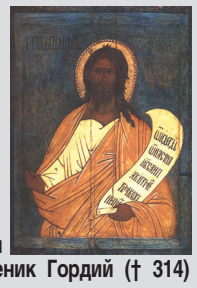
В Америка работят, ако плащат добре.
В България работят. Ако плащат - добре.

АНДРЕЙ АНДРЕЕВ, музиковед
АНТОНИЙ ЙОРДАНОВ, народен представител
ДИМИТЪР КЪРНЕВ, музикант, основател на групата "D2"
ИЛИЯ ПЕХЛИВАНОВ, журналист, писател
Проф. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ, юрист, народен представител
Доц. д-р СОНЯ ПЕНКОВА, директор на Националния военноисторически музей
ХРИСТО ГАНОВ, писател

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

3

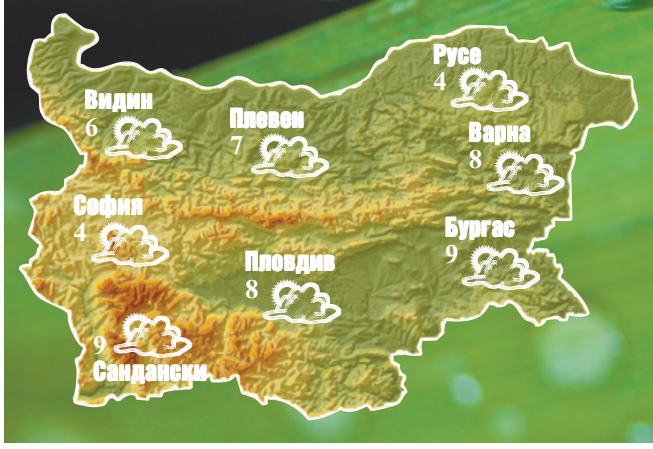
Св. пророк Малахия (IV в. пр. Хр.). Св. мъченик Гордий († 314)

Св. Малахия написал последната пророческа книга на Стария Завет и е един от тъй наречените "12 малки пророци". Затова юдейското предание го нарича "печат на пророците". Малахия пророчествувал на Юдея след завръщането на евреите от Вавилонския плен и в последните години от управлението на Неемия, между годините 416 и 400 пр. Хр. През това време се породили големи безредици всред евреите и техните свещеници, които малката книжка на Малахия (само 4 глави) изобличава. Предмет на строгите нападки е упадъкът на нравите сред целия израилски народ по онова време, когато още не бил утвърден новият ред на Неемия и богослуженията в Йерусалимския храм. Освен изобличенията книгата на Малахия съдържа пророчество за изпращането на Господния Предтеча със задача да подготви пътя на Идващия и за идването на Месия - Христос, Когото пророкът нарича "Слънце на правдата".

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Днес ще се появи слаб, в Дунавската равнина до умерен западен вятър и мъглата навсякъде ще се разсее, а видимостта ще се подобри. Облачността над страната ще бъде променлива, но валежи не се очакват. Максимални температури между 4° и 9°, в София - около 4°. Атмосферното налягане ще бъде значително по-високо от средното за януари. Над планините ще има променлива облачност. Ще духа умерен и временно силен вятър от запад-северозапад. Температурите слабо ще се понижат и максималната на височина 1200 метра ще е около 3°, на 2000 метра - около минус 3°. По Черноморието преди обяд на места ще има ниска облачност или намалена видимост. Постепенно през деня ще се появи до умерен западен вятър и видимостта ще се подобри. Облачността ще е променлива. Максимални температури 7-9°. Температурата на морската вода е 4-7°. Вълнението на морето ще бъде 1 бал.

Изгледи за

4 максимални 5°/10°

5 максимални 4°/8°

В петък ще бъде ветровито, с умерен до силен западен вятър. Облачността ще е по-често значителна, привечер и през нощта срещу събота на отделни места ще превали дъжд. В събота в Дунавската равнина ще духа все още умерен западен вятър, по-късно през деня ще отслабне и ще се ориентира от север-северозапад. Ще започне понижение на температурите. Слаб сняг ще вали на места.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД **Николай Малинов**

Русия и България — Монд дипломатик — СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 215

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.30 Денят започва - информационен блок
09.00 По света и у нас
09.10 Денят започва в библиотеката
10.00 По света и у нас
10.10 Ваканцията отблизо с Мария - предаване
12.00 По света и у нас
12.30 Малки истории
12.55 Златно сърце - тв филм
14.10 Смърфовете - аним. филм
14.50 Войната на таралежите - тв филм /4 серия/
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Апартаментът с Марта Вачкова /токшоу/
17.05 Дързост и красота - тв филм /3102 епизод/
17.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
18.00 По света и у нас
18.25 Зелена светлина - еко рубрика на „По света и у нас“
18.30 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.45 Любов за Лидия - тв филм
19.40 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 Момчетата от „Медисън“ авеню - тв филм /12 еп./
22.00 Виж БиБиСи: „Великите влюбени на XX век: Глория Суонсън и Джоузеф Кенеди“ - док. филм
22.30 Икономически новини
22.55 Зелена светлина - еко рубрика на „По света и у нас“
23.00 Гала концерт на балета на театър „Ермитаж“ Санкт Петербург
00.30 БГ завинаги или Новите приключения на Бай Ганьо

bTV

06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
11.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Женско царство“ - сериал, еп. 61
15.00 „Някой те наблюдава“- сериал, еп. 102
16.00 „Американска наследница“ - сериал, еп. 10
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещи Цветанка Ризова и Димитър Цонев
18.30 „Любов извън закона“ - сериал, еп. 73
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Времето лети“ - сериал, еп. 61, 62
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „По средата“ - сериал, еп. 22
00.00 „Истуик“ - сериал, с. 1, еп.9, 10
01.50 „Преди обед“ /п./
03.40 „Някой те наблюдава“ /п./ - сериал, еп. 102
04.30 „Кухнята на Звездев“ /п./

NOVA TELEVISION

06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Малки жени“ - сериен филм, 3 сезон
13.00 Новините на Нова
13.30 „Забраненият плод“ - сериен филм
15.00 „Доктор Куин Лечителката“ - сериен филм
16.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
17.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу, 2 сезон
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра, най-доброто
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 „Отмъщението“ - сериен филм
21.00 „От местопрестъплението“ - сериен филм, 12 сезон
22.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
22.30 „Костюмари“ - сериен филм
23.30 Новините на Нова
23.45 „Династията на Тюдорите“ - сериен филм, 4 сезон
00.45 „Магнитико“ - тв игра
02.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу, 2 сезон /п/
02.45 „Долината на слънцето“ - сериен филм
03.45 Новините на Нова /п/
04.00 „Доктор Куин Лечителката“ - сериен филм /п/

1

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
10.40 „Контролна покупка“
11.05 „Живей здравословно“
12.05 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.15 Сериал: „Смъртоносна сила“
14.10 „Евтино и хубаво“ с Дария Донцова
15.00 Още новини
15.20 „Време за обяд!“
16.00 Новини
16.30 „Крепко здраве“ с Генадий Малахов
17.20 Сериал: „Женският лекар“
18.10 Сериал: „Неравен брак“
19.00 Новини
19.40 „Да разбереш. Да простиш“
20.10 „Хайде да се оженим“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Любопитната Варвара“
00.25 „Вечерният Ургант“
01.00 Нощни новини
02.05 „Нека говорят“
03.00 „Модна присъда“
03.55 Сериал: „Неравен брак“
04.40 „Контролна покупка“

ОВЕН

Доста неспокойни сте. Положете усилия да се уравновесите и ще видите какъв положителен ефект ще има върху околните.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Едно кратко пътуване може да ви срещне с мечтаната личност, дори и да не ви заведе на Острова на съкровищата.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Днес ще сте на гребена на вълната. Любовта ще ви дава крила. Изненадите тепърва предстоят, поне няма да ви е скучно.

22 май - 21 юни

РАК

Ако се почувствате обидени или наранени от любимия човек, опитайте се да изясните ситуацията без излишни емоции.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Неустоими омайници ще сте днес, но не спекулирайте с това, уважавайте чувствата на другите.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Някой от приятелската компания е пленил сърцето ви. Не се отказвайте от чувствата си, а изградете стратегия.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Днес ще сте в супер форма, но ако се чудите твърде много, ще изпуснете златна възможност. Дръжте се приятелски.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Направете нещо смело, дори с риск да ви нарекат безотговорни. Постъпката ще ви спечели уважението на много хора.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Всичко може да тръгне от един най-обикновен спор, но да ви доведе до неочаквани прозрения. Отнасяйте се по-нежно с любимите.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Ще се чувствате в чудесна форма. Възможно е да срещнете една личност и нататък денят ви ще продължи още по-приятно.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Готови сте да се борите за любимия човек, каквото и да ви струва това. Обмислете обаче предварително всички „за“ и „против“.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Не се чувствайте виновни за грешките на другите. За вас късметът ще работи. Очаквайте финансови постъпления.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.95583	1.47476	2.40274	1.61773

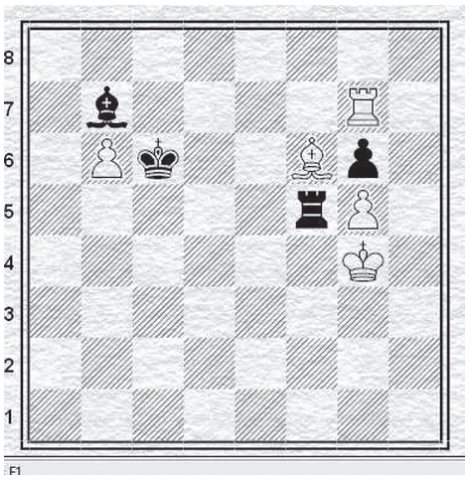
Шахмат

Вече имаме световен първенец и сред градовете

Холандският Хогевен спечели титлата в ОАЕ

Холандският Хогевен спечели първото световно първенство за градове, което се проведе в Ал Аин (ОАЕ). В последния кръг воденият от младия талант Аниш Гири отбор надигра минимално с 2,5:1,5 другия претендент за златото - Баку. Съдбата на мача бе решена в най-дългата партия, в която състезаващият се за Холандия Сергей Тивяков успя да надхитри Ниджат Мамедов.

ТИВЯКОВ - МАМЕДОВ

Тук младият азербайджанец не издържа на напрежението и изигра 88ЕЦb6??, след което беше принуден да се предаде предвид неизбежната загуба на топа. След правилното 88...Tb5 на дъската по всяка вероятност щеше да възникне ендшпил "топ и офицер срещу топ", в който слабата страна може да постигне реми при правилна защита. След като останалите три срещи от мача завършиха наравно, Хогевен в състав Аниш Гири, Иван Соколов, Сергей Тивяков и Ян Смийтс стана първият в историята град - световен шампион. Освен титлата холандците спечелиха и 21 000 от общия награден фонд, възлизащ на 150 000 долара. По този повод капитанът на шампионите Иван Соколов се пошегува, като каза, че отборът умишлено е пристигнал само с четирима играчи и без резерва, за да не делят наградата на повече части.

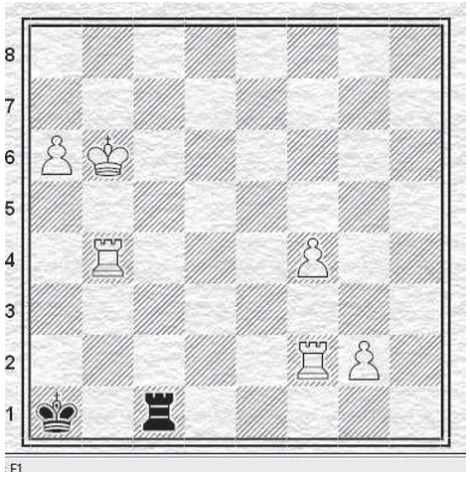
Победителите от Хогевен (на преден план)

Битката за бронза бе спечелена от отбора на Нови Сад, завършила наравно 2:2 с Ташкент. Сърбите обаче имаха по-добър допълнителен показател (победа на по-предна дъска) и взеха медалите, докато узбеките останаха четвърти.

В първенството се включиха 25 отбора, които се бориха в продължение на една седмица в суперлуксозните условия на местния хотел "Хилтън".

„Бесен топ" направи Карякин земевладелец

В навечерието на новата година Сергей Карякин си направи уникален подарък, спечелвайки демонстративен турнир в Москва, първа награда на който е парцел от няколко стотин квадратни метра в Подмосковието. В надпреварата освен Карякин участваха още трима руски гросмайстори: Александър Гришчук, Ян Непомняшчи и Дмитрий Яковенко. Четиримата разиграха наградата в два кръга по ускорен шах и два кръга блиц. Още от самото начало Карякин и Гришчук се откъснаха от останалите и накрая финишираха с равен брой точки - по 7,5 от 12. Това доведе до решаваща партия - "Армагедон", в която световният шампион по блиц Гришчук имаше белите фигури и 5 минути, а съперникът му, световен шампион по ускорен шах - 4 минути. Замисълът на подобна "несправедливост" е, че ремито се смята за победа на играещия с черните. Гришчук успя да спечели качество, а впоследствие постигна абсолютно спечелена позиция, но в крайна сметка се натъкна на известната от векове патова комбинация, наречена "бесен топ". При нея слабата страна принася непрекъснато топа си в жертва, но ако тя бъде приета, на дъската се получава пат.

ГРИШЧУК - КАРЯКИН

103. a7. По-спокойно за белите беше да се избавят от патовите мотиви чрез 103.Tf1. Сега черните използват последния си шанс 103...Rc6+!! Гришчук трябва да вземе "бесния топ", тъй като няма друг начин да спаси царя си от вечното преследване с шахове. Реми, което превърна Карякин в собственик на апетитен имот в луксозното селище Питерьонка с приблизителна пазарна стойност 500 хиляди рубли.

Топалов завърши осми в света

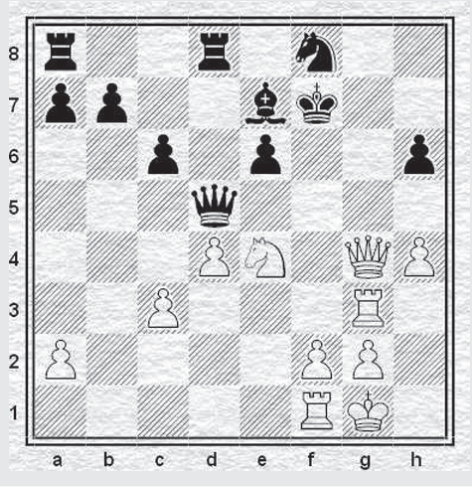
С 2771 т. Веселин Топалов заема осмо място в първата за годината ранглиста на ФИДЕ. Бившият световен шампион бе на същата позиция и през месец декември, през който не изигра нито една партия. Водач в подреждането с рекорден коефициент в историята от 2861 т. е норвежкият вундеркинд Магнус Карлсен, който изпреварва с повече от 50 т. втория Владимир Крамник от Русия (2810). На третото място е арменският лидер Левон Аронян с 2802, следван от Теймур Раджабов (Азербайджан, 2793), Фабиано Каруана (Италия, 2781) и Сергей Карякин (Русия, 2780). Действащият световен шампион Вишванатан Ананд пада с една позиция и стартира новата 2013 г. като №7 в света с 2772 т. След Топалов десетката затварят Хикару Накамура (САЩ) 2769 и Шахрияр Мамедяров (Азербайджан) 2766.

Стефанова финишира 12-а

Антоанета Стефанова бележи скок със 7 места и е 12-а в януарското издание. Несменяемата поведе от десетилетие водачка Юдит Полгар с 2696 т. отново има огромна преднина пред следващата я - наскоро загубилата световната си титла китайка Хоу Ифан (2603). След нея се подреждат: 3. Х. Конеру (Индия, 2597), 4. А. Музичук (Словения, 2582), 5. Н. Дзагнидзе (Грузия, 2555), 6. Жао Сю (Китай, 2554), 7. Е. Лахно (Украйна, 2547), 8. Н. Косинцева (Русия, 2531), 9. М. Себа (Франция, 2530), 10. П. Крамлинг (Швеция, 2518).

Задача

Виктор Корчной станал шахматист случайно. В детството си той имал три увлечения: на първо място- музиката, на второ - художественото четене, и едва на трето - шахматът. Затова той се записал и в трите кръжока на ленинградския Дворец на пионерите. За музикалните занимания обаче било необходимо пиано, а в дома му нямало достатъчно място, пък и семейството му не разполагало с достатъчно средства, за да го купи. С второто любимо занимание също не се получило, тъй като неочаквано се установило, че малкият Виктор имал неправилно произношение. След няколко безуспешни посещения при логопед се наложило и този кръжок да бъде изоставен. И тогава отчаяното дете се потопило с цялата си страст и енергия във вълшебния свят на шахмата. Едва 15-годишен, той превърнал играта в своя професия и вече 65 години успешно доказва правотата на избора си.

КОРЧНОЙ - ПЕТЕРСОН, КИЕВ, 1965 Г.

Белите започват и дават мат в 4 хода.

Отговор:

1.Дg7+ Цe8 2.Дe7+ Цe7
3.Тg7+ Цe8 4.Кf6x

кратки

Цветан Стоянов втори в Бургас

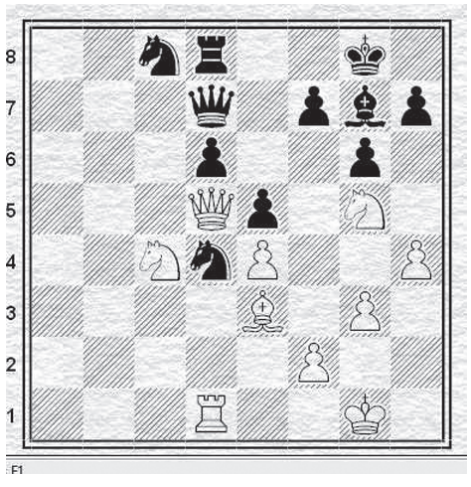
Европейският шампион за деца до 8 години Цветан Стоянов беше класиран на второ място в призовата десетка на най-добрите спортисти на Бургас. За спортист на годината на Бургас беше обявен тежкоатлетът Иван Марков, който се класира 5-и във вдигането на тежести на Олимпийските игри в Лондон. Младата българска шахматна надежда и неговият треньор Живко Жеков бяха наградени от кмета на Бургас Димитър Николов.

Виктор Корчной пак влезе в болница

Покосеният от инсулт през септември Виктор Корчной отново влезе в болница заради влошеното си здравословно състояние. Този път сърцето е създало проблеми на 81-годишния легендарен гросмайстор. Близките му се надяват лекарите да го вдигнат на крака, но е ясно, че Вечния претендент повече няма да играе в турнири. Въпреки напредналата си възраст той участва в силни турнири до последно, като в юлската ранглиста от 2012 г. неговият коефициент ЕЛО бе 2558. На шампионата на Швейцария през лятото той игра в инвалидна количка и завърши последен, записвайки две точки - две ремита и победа срещу спечелилия първенството Джоел Галахър. Веднага след това обаче Корчной показа най-висок резултат в мача на легендите (участниците в техния отбор са бивши претенденти за световната корона) срещу представителите на Женевския шахматен клуб. Той събра 7 т. от 10 партии, като победата му срещу Ричард Гербер бе постигната във втората за този ден партия на гросмайстора.

КОРЧНОЙ - ГЕРБЕР

1.Kf3 Kf6 2.c4 g6 3.d4 Og7 4.g3 0-0 5.Og2 d6 6.0-0 Kc6 7.d5 Ka5 8.Kbd2 c5 9.a3 b5 10.cb5 Kd5 11.Kg5 e6 12.h4 Tb8 13.e4 Ke7 14.a4 a6 15.Te1 ab5 16.ab5 Tb5 17.Да4 Od7 18.Of1 c4! 19.Да3 Дc7 20.Tb1 Tfb8 21.b4 Kac6 22.Kc4 Tb4?! 23.Tb4 Kb4 24.Дf3 Oe8 25.Дd1 Td8 26.Of4 e5 27.Oe3 Kc8 28.Дd2 Kc6 29.Td1 Де7 30.Oh3 Od7 31.Od7 Дd7 32.Дd5

32... Kd4 33.Od4 ed4 34.Tb1 Де8 35.Tb8 Де7 36.Цg2 h6 37.Tb7 Td7 38.Kf7! Цh7 39.Td7 Дd7 40.Kfd6 Kd6 41.Kd6 d3 42.Kc4 Дd5 43.ed5 Цg8 44.f4 Цf7 45.Цf3 Це7 46.g4 h5 47.g5 Oc3 48.Це3 Oe1 49.Цd3 Oh4 50.Це4 Oe1 51.Ke5 Цd6 52.Kg6 h4 53.Ke5 h3 54.Kg4 Od2 55.g6 Oc3 56.f5 Ob2 57.Цf3 Цd5 58.f6 1:0

Малко след този турнир стана ясно, че шахматната легенда-та ще пропусне Олимпиадата в Истанбул. Последната си партия Виктор Корчной записа на 23 септември 2012 г., когато направи реми с италианеца Микеле Годена в седмия кръг на швейцарската лига.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Спорт

Бербатов бил македонец

Митко вкара първия гол за 2013 г. във Висшата лига

В Македония се опитаха да направят Димитър Бербатов техен сънародник. Голмайсторът на Фулъм бе припознат като тяхно момче, след като вкара гол във вратата на Уест Бромич при победата на тима му с 2:1.

"Българският национал Димитър Бербатов, родом от Благоевград и известен в България като Митко Македончето, вкара първия гол във Висшата лига за Новата 2013 година", съобщава телевизия Сител. С този прякор Бербо бил известен у нас, защото е роден именно в Благоевград.

Македонците също така правят опит да "присвоят" и съотборника на Димитър Александър Качаниклич, който заби победния гол срещу Уест Бромич. 21-годишният талант е швед от сръбски произход, но от Сител твърдят, че и той има македонска жилка, независимо че е роден в Хелзингборг.

Иначе Бербатов бе избран и за най-добър играч на срещата, а победата за "котиджърс" бе първа от 5 мача. Тя изкачи лондончани на 13-о място в класирането с 24 т., на 9 т. от Зона Европа. За Митко това бе и 7-и гол за Фулъм във Висшата лига, който му отреди 14-о място при реализаторите в първенството. Лидер е новата завезда на на Манчестър Юнайтед Робин ван Перси с 16 попадения и 7 асистенции.

"Добър отбор сме и не заслужаваме да сме на позицията, на която се намираме. Сигурен съм, че в края на сезона всичко ще си дойде на мястото. Тази победа беше важна. Спечелихме срещу добър отбор. Те играят силно, особено като домакини. Знаехме, че ще бъде доста труден мач. Винаги е хубаво, когато вкараш първи гол, още повече като гост. Но казах и на младите момчета, че когато играеш срещу добър отбор, той ще те пресира здраво и дори може да ти вкара. Бяхме уверени в силите си и знаехме, че можем да вкараме 2-ри гол. Показахме характер и воля за победа. Мисля, че заслужихме 3-те точки", каза Митко.

"Бербатов е различен. Хората го критикуват, защото не винаги може да е страхотен. Но той постоянно се ядосва на себе си, когато не се представя добре, така че това е друг ъгъл, под който можем да погледнем нещата. Бербатов иска да печелим, да играем добре и да си подаваме топката. Много съм щастлив, че разполагаме с него. Но той не е единственият играч. Имаме добри футболисти в отбора. Когато играеш навън срещу силен отбор като Уест Бромич, трябва да покажеш всичките си качества и да бъдеш много отдаден. Точно това показахме", заяви мениджърът на Фулъм Мартин Иол.

Димитър Бербатов позира с наградата за Играч на мача Уест Бромич - Фулъм (1:2)

следайте

ФУТБОЛ

ПО НОВА СПОРТ
12.00 Ливърпул - Сандърланд (п)
15.00 Саутхемптън - Арсенал (п)
18.00 Челси - КПР (п)
22.15 Нюкасъл - Евертън (п)

резултати

5 3 1 8 5

ПЕЧАЛБИТЕ В ТИРАЖ №0 НА ТОТО 2

6 от 49
I ТЕГЛЕНЕ:
Числа: 2, 9, 19, 20, 23, 30
I гр. (6) няма
II гр. (5) 50 по 2046,50 лв.
III гр. (4) 2288 по 44,70 лв.
IV гр. (3) 31 604 по 4,50 лв.
ДЖАКПОТ: 220 752,02 лв.
II ТЕГЛЕНЕ:
Числа: 5, 16, 39, 40, 44, 48
I гр. (6) няма
ДЖАКПОТ: 2 147 735,39 лв.

6 от 42
Числа: 7, 14, 15, 22, 28, 33
I гр. (6) няма
II гр. (5) 17 по 1399,40 лв.
III гр. (4) 926 по 25,70 лв.
IV гр. (3) 13 707 по 2,50 лв
ДЖАКПОТ: 388 010,68 лв.

5 от 35
I ТЕГЛЕНЕ:
Числа: 5, 6, 8, 16, 18
I гр. (5) 7 по 4442,00 лв.
II гр. (4) 742 по 41,90 лв.
III гр. (3) 17 789 по 2,30 лв.
II ТЕГЛЕНЕ:
Числа: 7, 8, 14, 19, 24
I гр. (5) 2 по 15 547,00 лв.
II гр. (4) 537 по 57,90 лв.
III гр. (3) 16 018 по 2,60 лв.

ТОТО ДЖОКЕР
Позиция: 1, 4, 9
Цифра: 0, 7, 7
I гр. (3) няма
II гр. (2) 659 по 44,70 лв.
ДЖАКПОТ:
I гр. 29 439,95 лв.
II гр. няма

Петър Ценков:

Натрупахме необходимия опит за „Рали Дакар"!

Интервю на Мони ГЕОРГИЕВ

В Лима в събота стартира най-голямата автомобилна надпревара в света - "Рали Дакар". В автомобилния клас България ще бъде представена от "Рали-рейд.БГ", включващ пилота Петър Ценков с навигатор Иван Маринов. Шофьорът ще застане зад волана на Opel Antara RR, след като в предните 2 сезона имаше успешни участия в надпреварата с ATV. За последно двамата участваха в престижните международни състезания "Silk Way Rally", Русия и "Рали Мароко", а вчера отпътуваха за Перу.

Снимка БГНЕС

ПЕТЪР ЦЕНКОВ е роден на 21 май 1963 г. в София. Завършва Френската гимназия, а след това Техническия университет и УНСС. Женен, има четирима сина. Първият българин, завършил рали "Дакар". Постига световен рекорд, като изминава 1000 км за 24 часа по навигация в "24 часа на Атина".

Доволен ли сте от участието и постигнатите резултати в "Рали Мароко"?

- Като цяло - да, знаете, завършихме на 11-о място в клас T1.1 при автомобилите и на 21-во в генералното класиране. Направихме спирания, имахме важно наказание от 3 минути, което ни попречи. Е, можеше и малко по-добре да се представим, но най-ценен е опитът, който събрахме от изявите си.

Имахте ли достатъчно време за подготовка за това състезание?

- Не, само 3 седмици, а това е изключително малко.

"Silk Way Rally" и "Рали Мароко" дойдоха месеци преди "Рали Дакар". Помогнаха ли ви за най-важната надпревара?

- Трасето в Русия е известно като "Малкият Дакар", тъй като също е съставено от дълги прави участъци, които са много тежки, провежда се в пустинята, а част от хората, които са го подготвили, са сред тези, които организират и най-престижната надпревара в света. Такива състезания помагат пилотите да се адаптират възможно най-добре към техниката.

Готови ли са за най-голямото предизвикателство екипът и оборудването ви?

- Да, направихме добри тренировки. Придобихме много увереност от трасето в Африка. Трябваше да карам без задна скорост. Хубавото е, че нямаме проблеми с навигацията. Разчитам на отлично подготвен екип - механиците са Христо Николов, Теодор Николов, Радослав Кръстев, като основната задача на тримата е да се грижат колата да е в кондиция. Направихме подобрения по автомобила. Има и специален камион Mercedes 6x6.

С какво се отличава еволюцията на колата?

- Сложихме по-големи радиатори, по-мощни вентилатори, направихме пълна ревизия на окачването, което се оказа, че е в трагично състояние. Поддръжката на такъв автомобил е доста скъпа. Да не говорим, че по стар български обичай имаше забавяне на части, които бяхме поръчали. Ако трябва да обобщя - най-сериозните промени са с системите за охлаждане и окачване.

Има ли промени в трасето в сравнение с предходното рали "Дакар"?

- Да, трасето засега не е пределно ясно. Има каране в обратната посока още в началото. Ще бъде ужасно трудно още на старта. Времето за адаптация е нулево. Ще има и повече специални етапи.

Може ли климатът да ви поднесе неприятна изненада?

Общо взето - не. Трябва да погледнем пак прогнозите, но там времето е доста по-топло от България, все пак говорим за пустинни области. Очаквам температури между 14 и 29 градуса. Това, което може да ни изненада, са бурите.

Какви цели си поставяте за това състезание?

- На първо място, искаме да завършим. Това, което не си пожелавам, разбира се, е автомобилът да се обездвижи. Ние взехме много резервни части и не би трябвало да се стигне дотам. Суеверни сме, винаги желаем повече, но само за един момент всичко може да приключи.

Предразположена ли е държавата да помага за развитието на този спорт и лесно ли се намират спонсори?

- Да, държавата ни помогна чрез Министерството на физическото възпитание и спорта и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Намерихме и редица спонсори, някои от които се включиха в последния момент.

С какво промени автомобилният спорт живота ви?

- Много хубав и точен въпрос! Той ме промени доста! Занимаваме се с бизнес, но го правя само за да преживявам. В спорта обаче не всичко е бизнес! Учи те на мобилизация, състезанията са голямо приключение. Тук трябва и воля, и физическа сила, и бизнес, и връзки с медиите и обществеността, разбира се.

Какви физически тренировки провеждате?

- Фитнес и бягане. Ходя в залата по 2 дни в седмицата, но е хубаво поне по 3, за съжаление нямам време. Физическата подготовка е задължителна. Заради натоварения график дори от няколко седмици не съм тренирал за съжаление...

С какво щяхте да се занимавате, ако не бяхте пилот?

(*Замисля се*): - С нищо (следва усмивка).

Петър Ценков за 3-ти път на „Дакар“

Стр. 31

Зографски бие японец

Нашият се справи с олимпийския вицешампион Нориаки Касай в Гармиш

Владимир Зографски победи олимпийския вицешампион от Лилехамер 1994 г. Нориаки Касай (Яп). Нашият се представи отлично, след като надскочи елитния си противник на олимпийската шанца в Гармиш-Партенкирхен. Българинът завърши на 17-о място във втория старт от престижното състезание по ски скокове “Четирите шанци”. Така самоковецът се доближи до личния си рекорд в надпреварата - 16-о място в Оберсдорф през 2010 г.

Световният шампион за юноши от 2011 г. преодоля квалификациите с 10-и резултат, след което се изправи в елиминациите срещу Касай. Нашият обаче се справи с лекота с японския ветеран след скок от 127 метра, който беше оценен със 120,1 точки. Касай преодоля 123,5 м и получи 113,4 т., което му отреди 41-о място в крайното класиране.

Във финалната фаза, в която участваха победителите в 25-те дуела и 5-те с най-добър резултат от загубилите, Зографски преодоля 134 м и с обща оценка от 2-та скока 251,2 т. се класира на 17-ата позиция.

Андерс Якобсен (Нор) спечели състезанието с 277,7 т. след скокове от 131 и 143 м. Той записа 2-ра поредна победа в “Четирите шанци”, след като завърши първи и в Оберсдорф. Лидерът в надпреварата за Световната купа Грегор Шлиренцауер (Ав) завърши 2-ри със скокове от 134 и 136,5 м и актив от 276,8 т. 3-ти остана носителят на Световната купа за 2012 г. Андерс Бардал (Нор) с 267,2 т. след 136,5 и 135,5 м.

Носителят на Световната купа Марсел Хиршер (Ав) остана 2-ри в Мюнхен

Снимки БГНЕС

Зузулова и Ньорьотер №1 в Мюнхен

Вероника Велез Зузулова (Слвк) и Феликс Ньорьотер (Гер) победиха в паралелния нощен слалом, валиден за Световната купа по ски в Мюнхен. Пред 17 000 зрители в Олимпийския парк Зузулова изпревари на финала Тина Мазе (Слвн). 3-та остана Михаела Киргасер (Ав), която бе по-бърза от Таня Поутиянен (Фин). В класирането за Големия кристален глобус води Мазе с 1139 т., пред Мария Рийш (Гер) 647, Катрин Цетел (Ав) 597 и др.

Ньорьотер триумфира, след като на финала изпревари Марсел Хиршер (Ав). Французинът Алекси Пинтюро се класира 3-ти, след като победи в малкия финал Андре Мирер (Шв). В генералното класиране води Аксел Лунд Свиндал (Нор) с 689 т., пред Хиршер 640, Тед Лигети (САЩ) 552 и др.

Стрелците остават без лиценз

Спортното министерство вече има право да отнеме лиценза на федерацията по стрелба. Това стана възможно, след като и на 2-ра инстанция Висшият административен съд отхвърли жалбата на президента Камен Шишманов срещу решението да бъде спряно финансирането на централата. Още през март управляващите спряха парите на федерацията заради редица финансови нарушения.

Шишманов поведе война срещу спортния министър Свилен Нейков и хората около него, но първо 3-членният, а сега и 5-членният състав на ВАС отхвърли жалбата като неоснователна. Сега ръководството на федерацията трябва да върне и над 300 000 лв. нецелесъобразно изхарчени пари.

Спортното министерство може да си търси парите по съдебен път. Изходът от кризата в спортната стрелба изглежда единствен, а именно създаване на нова федерация, както стана в щангите преди няколко години.

Соколов в топ 10 на най-добрите волейболисти в света

Цветан Соколов попадна в класацията топ 10 на най-добрите волейболисти в света през 2012 година. Силните изяви на дупничанина с екипа на националния отбор на България му гарантираха почетно място в класацията, изготвена от специализирания сайт volleywood.net. Българският диагонал се нареди сред волейболисти като Мурильо Ендреш (Браз), Дмитрий Мусерский (Рус), Иван Зайцев (Ит), Лукаш Жигадло (Пол), Мат Андерсън (САЩ), Хенри Бел (Куба), Марко Подрасчанин (Сърб), Лусиано Де Секо (Арж) и Георг Гроцер (Гер). За най-добър треньор на 2012 г. бе избран Владимир Алекно, който изведе Русия до олимпийската титла на Игрите в Лондон 2012.

Петима волейболисти бяха определени за най-добри на плажа за миналата година. Това са Мартинс Плавинс (Лат), олимпийските шампиони Юлиус Бренк и Йонас Рекерман (Гер), Шон Розентал (САЩ) и Алисън Черути (Браз).

Григор с два мача днес

Григор Димитров (№48 в света) ще изиграе два мача днес на турнира в Бризбейн $436 630. На сингъл първата ни ракета ще срещне Милош Раонич (Кан, №13) в среща от II кръг. Двубоят между двамата ще бъде 3-ти, а до момента Гришо и канадецът са си разменили по една победа - 6:4, 6:2 за нашия на “Фючърс” в САЩ през 2009 г. и 7:5, 6:4 в полза на Раонич на 1/4-финалите в Стокхолм през 2011 г. Очаквано букмейкърите обявиха намиращия се под №13 в ранглистата канадец за големия фаворит с коефициент от 1,40, докато победа за първата ни ракета е оценена с 2,75. Ако Григор успее да поднесе изненадата и преодолее съпротивата на 196-сантиметровия Раонич, ще заслужи $12 810 от наградния фонд и 45 точки за АТР ранглистата, а в спора за място на 1/2-финалите ще срещне по-добрия от Давид Гофен (Бел) и Юрген Мелцер (Гер). Иначе на старта Гришо би Брайън Бейкър (САЩ) с 6:3, 7:6 (8) за 82 мин.

Хасковлията ще изиграе и 1/4-финалната си среща в турнира на двойки, където заедно с Кеи Нишикори (Яп), ще спорят с представителите на домакините Джон Пиърс и Джон-Патрик Смит, които попаднаха в основната схема като резерви и на старта надиграха Райън Харисън (САЩ) и Бейкър с 6:4, 6:4.

Световният №1 Новак Джокович се държи за главата, след като загуби от 20-годишния Бърнард Томич (Авл) в двубоя за “Хопман къп” между Сърбия и Австралия. Ноле падна с 4:6, 4:6, но след това Ана Иванович би 16-годишната Ашли Барти с 6:2, 6:3 и изравни резултата. Победителят стана ясен снощи след мача на смесени двойки

гледайте

ПО ЕВРОСПОРТ
СКИ БЯГАНЕ
13.00, 16.16 и 17.15 Тур дьо ски в Добиако
СКИ СКОКОВЕ
14.45 Четирите шанци в Инсбрук (квалификация)
БИАТЛОН
18.15 СК в Оберхоф (жени)
ТЕНИС
20.15 Турнир в Доха (мъже)
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ТЕНИС
11.30 Турнир в Доха (мъже)

Левски срещу Дукла в Кипър

Левски договори още една контрола с чешки тим. Тя ще е срещу Дукла Прага по време на зимния подготвителен лагер в Кипър. Проверката бе обявена от официалния сайт на Дукла и ще се състои на 13 февруари. В момента чехите заемат 6-о място в местното първенство. Така вече са ясни 3 съперника, с които “сините” ще премерят сили в Кипър - Виктория Пилзен, Локомотив Москва и Дукла.

„Сините” продават Симеон Райков

Пътищата на Симеон Райков и Левски ще се разделят. “Сините” са го обявили за продажба и се очаква до няколко дни той да смени клубната си принадлежност. Все още не е ясно къде ще продължи кариерата си крилото. По всяка вероятност обаче става въпрос за Черно море. Там треньор е Георги Иванов-Гонзо. Именно той доведе Райков на “Герена” преди година и половина. Офанзивният футболист изигра 29 мача и вкара 7 гола за Левски. Този сезон се разписа 3 пъти, като донесе победите над Ботев Пд и Литекс. Въпреки това мястото му изстина след идването на Илиян Йорданов и затова ще бъде продаден.

Фрайбург освободи Гара Дембеле

Бившият нападател на Левски Гара Дембеле остана без отбор. Малиецът бе освободен от Фрайбург, където игра последната 1,5 години, и си търси нов тим. Германците се събраха вчера за първа тренировка, а на нея Дембеле не присъства. Тази есен нападателят рядко попадаше в състава на Фрайбург и има само 33 минути на терена.

ЦСКА за дълго в Турция

Доста дълъг престой в Турция ще имат футболистите на ЦСКА тази зима. Още на 9 януари “червените” заминават за Алания, където ще проведат основната част от подготовката. Първата част ще е свързана с физическата подготовка на отбора. Очаква се по средата на лагера футболистите на ЦСКА да се приберат за няколко дни в България, а впоследствие отново да заминат за южната ни съседка. Все още не се знае какви контроли ще играят “червените”, като в момента се водят преговори. ЦСКА заминава на лагер в Турция само 2 дни, след като отборът се събере за първа тренировка на 7 януари.

Шампионът на Австрия иска Георги Миланов

Шампионът на Австрия Ред Бул Залцбург има интерес към звездата на Литекс Георги Миланов, съобщава kurier.at. “Биковете” на всяка цена ще се опитат да се отърват от неубедителния Марсел Сабицер, чийто спад във формата доведе до загуба на титулярното място. Евентуална раздяла с него ще отвори място за 20-годишния плеймейкър на ловчанлии, чиито изяви са внимателно следени. Преди дни пък се появиха информации, че и Вердер Бремен има желание да привлече халфа на “оранжевите”, който стана Футболист №1 на България за 2012 година.